

V Božej škole

OBSAH

Úvod	3
1. Božia škola v záhrade Eden	5
2. Rodina – prvá škola človeka.....	12
3. Zákon – Boží nástroj výchovy	19
4. Biblický pohľad na svet	26
5. Ježiš ako najväčší Učiteľ	33
6. Škola milosti a novej nádeje	40
7. Škola uctievania Hospodina	47
8. Rast na Boží obraz.....	54
9. Cirkev – Božia škola rastu a poznávania.....	61
10. Kresťan, veda a umenie.....	68
11. Práca ako nástroj rastu.....	75
12. Sobota – praktická škola Božej lásky	82
13. Nebo, výchova a večné poznávanie	89

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri Generálnej konferencii.

Úlohy sobotnej školy – 4. štvrtrok 2020

V Božej škole

Autor: Riaditelia adventistických vysokých škôl a univerzít v Severnej Amerike

Foto: shutterstock images

Vydal Advent-Orion, s. r. o.

Šafárikova 9, 038 61 Vrútky

pre Cirkev adventistov siedmeho dňa

Londýnská 30, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

Vytlačil FORK Martin

ISSN 1335-1265 MK SR 1261/95

Úvod

„Začiatkom múdrosti je bázeň pred Hospodinom, v poznaní Najsvätejšieho spočíva rozumnosť.“ (Prísľ 9,10) Premýšľajme chvíľu nad uvedeným biblickým textom. Obsahuje dva pojmy, ktoré spolu veľmi úzko súvisia: „bázeň“ ako úcta a úžas nad Božou slávou a mocou – a „poznanie“ ako učenie sa pravdám o Božom charaktere. Preto múdrosť, poznanie a pochopenie sú zakorenené v samotnom Bohu.

Dáva to zmysel. Veď Boh je zdrojom každej existencie. On jediný stvoril a udržiava všetko, čo existuje (Ján 1,1–3; Kol 1,16.17). Všetko, čo sa naučíme a všetko, čo vieme, napríklad o kvarkoch, húsenciach, supernovách, anjeloch, démonoch, „kniežatstvách a mocnostiach v nebesiach“ (Ef 3,10), to všetko existuje len vďaka Bohu. Všetko poznanie a chápanie a všetka pravá múdrosť majú teda v konečnom dôsledku svoj zdroj v samotnom Bohu.

Písmo jasne hovorí: „Boh je láska“ (1 Ján 4,8). Ellen G. Whiteová o tom napísala: „Láska, základ stvorenia a vykúpenia, je základom pravej výchovy. Jasne to vystihuje zákon, ktorý nám dal Boh ako pravidlo života. Prvým veľkým prikázanim je: *Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, celou svojou dušou, celou svojou silou a celou svojou myslou.* (Luk 10,27) Milovať Jeho, večného, vševediaceho, jediného celou silou, myslou a srdcom znamená najvyšší rozvoj každej schopnosti. Tým sa v celej bytosti – v tele, mysli i duši – obnovuje Boží obraz.“ (Ed 16; Vých 13)

Boh je zdrojom pravého poznania. Kresťanská výchova by preto mala upriamovať našu myseľ na neho a na to, čo nám o sebe zjavil on sám. Prostredníctvom prírody, Svätého Písma a zjavenia Krista v písanom Slove sme dostali všetko, čo potrebujeme. Vďaka tomu môžeme mať s našim Pánom spasiteľný vzťah a skutočne ho milovať celým srdcom a celou dušou. Dokonca aj príroda, hoci je poznačená tisíckami rokov hriechu, stále mocne hovorí o Božej добрote a o jeho charaktere – samozrejme, keď ju študujeme z perspektívy, ktorú nám poskytuje Písmo. Práve Písmo, Božie Slovo, je dokonalým štandardom pravdy a najväčším zjavením, ktoré máme o Bohu a o jeho minulom a prítomnom pláne pre ľudstvo. Písmo a jeho posolstvo o stvorení a vykúpení musia byť ústredným bodom celej kresťanskej výchovy.

Apoštol Ján povedal, že Ježiš Kristus je „svetlo, ktoré osvecuje každého človeka prichádzajúceho na svet“ (Ján 1,9). Inými slovami, len prostredníctvom Ježiša Krista má každá ľudská bytosť život. Len prostredníctvom Ježiša osvietia každú ľudskú bytosť lúče Božieho svetla. Len prostredníctvom neho aspoň sčasti pochopíme pravdu a dobro, ktoré nás presahujú.

Všetci sa nachádzame uprostred zápasu veľkého sporu. Nepriateľ usilovne pracuje na tom, aby nám zabránil prijať a pochopiť toto poznanie. Kresťanská výchova musí preto pomáhať žiakom a študentom lepšie porozumieť svetlu, ktoré nám Boh ponúka.

Ježiš povedal: „Veď čo osočí človeku, ak získa aj celý svet, ale uškodí svojmu životu?“

(Mar 8,36) Načo nám bude vzdelanie v oblasti vedy, literatúry, ekonomiky alebo strojárstva, ak nakoniec skončíme v ohnivom jazere? Odpoveď je jasná.

To je téma našich lekcí v tomto štvrťroku. Čo je to skutočný kresťanský rast a ako súvisí s naším poznávaním? Čo môžeme my ako cirkev urobiť preto, aby sme všetci získali poznanie, na ktorom naozaj záleží a ktoré bude mať zásadný vplyv na naše životy?

Autormi jednotlivých lekcí v tomto štvrťroku sú riaditelia adventistických vysokých škôl a univerzít v Severnej Amerike.

Redakčná poznámka:

Anglický názov úlohy je „Education“, čo sa v kontexte kresťanstva najvýstižnejšie prekladá ako „výchova“ (podobne aj titul knihy Ellen Whiteovej: *Education – Výchova*). Výchova je podľa definície „sústavné cieľavedomé pôsobenie na človeka, zabezpečujúce jeho všestranný rozvoj“. V tomto zmysle na nás Boh pôsobí, aby sme poznávali jeho charakter a menili sa na Kristov obraz. Boh nás „formuje“. Hlavným cieľom kresťanskej výchovy nie je nadobudnutie vedomostí (získanie poznatkov). V tomto zmysle budeme pracovať s pojmami *výchova, formovanie, vzdelávanie a poznávanie*.

BOŽIA ŠKOLA V ZÁHRADE EDEN

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

1Moj 2,7–23; 1Moj 3,1–6; 2Pet 1,3–11; 2Pet 2,1–17; Heb 13,7.17.24

ZÁKLADNÝ TEXT

²⁰Pán vám síce dával chlieb úzkosti a vodu útlaku, ale tvoj učiteľ sa už neschová. Na vlastné oči uvidíš svojho učiteľa ²¹a na vlastné uši budeš počuť za sebou slovo: „Toto je cesta, kráčajte po nej!“, hoci ty by si chcel ísť napravo alebo naľavo. (Iz 30,20.21)

Biblia sa začína príbehom stvorenia, pokušenia a pádu do hriechu. Jeho hlavnými postavami sú: Boh, Adam, Eva a had. Dej sa odohráva v nádhernej rajskej záhrade nazvanej Eden. Jednotlivé udalosti po sebe logicky nasledujú. Boh stvoril svet a dal Adamovi a Eve určité príkazy. Adam a Eva však zhrešili a boli vyhnaní z Edenu.

Hneď od prvého dňa svojho života ľudia vstúpili do veľkej Božej školy, kde sa mali od svojho nebeského Otca a veľkého Učiteľa učiť poznávať život, jeho zmysel a smerovanie. Bližší pohľad na tento príbeh v kontexte témy Božej výchovy nám odhalí nové súvislosti, ktoré môžu byť aktuálne aj pre nás dnes. „Spôsob výchovy ustanovený na počiatku sveta má byť pre človeka po celý čas vzorom. V Edene, v domove našich prvých rodičov, bola založená vzorová škola na znázornenie princípov výchovy. Edenská záhrada bola učebňou, príroda učebnicou, sám Stvoriteľ učiteľom a rodičia ľudskej rodiny žiakmi.“ (Vých 17; Ed 20)

Pán Boh bol zakladateľom, riaditeľom a učiteľom v tejto prvej škole. Ako však vieme, Adam a Eva si napokon vybrali iného učiteľa a naučili sa niečo zlé. Čo sa stalo? Prečo sa to stalo? Čo sa z toho príbehu môžeme naučiť o výchove?

PRVÁ ŠKOLA

²⁶Boh povedal: Utvoríme človeka na svoj obraz, na svoju podobu. Nech ľudia vládnu nad morskými rybami, nebeským vtáctvom, dobytkom, nad celou zemou a nad všetkými plazmi, čo sa hýbu po zemi. ²⁷Boh stvoril človeka na svoj obraz; na Boží obraz ho stvoril. Stvoril ich ako muža a ženu. ²⁸Boh ich požehnal a povedal im: Plodte sa a množte sa, naplňte zem a podmaňte si ju! Panujte nad morskými rybami, nad nebeským vtáctvom a nad všetkou zverou, čo sa pohybuje na zemi! (1Moj 1,26–28)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Záhradu asi málokedy vnímame ako školskú triedu. Náš pohľad sa však zmení, keď bude touto záhradou Eden, plný neporušeného bohatstva Božieho stvorenia. Dnes si sotva vieme predstaviť, čo všetko sa museli naučiť dokonalé ľudské bytosti priamo od svojho Stvoriteľa.

Prečítaj si časť 1Moj 2,7–23 v kontexte úvodných veršov (1Moj 1,26–28). Aký zámer mal Boh, keď človeka stvoril, umiestnil ho v záhrade Eden a poveril jej správou?

Boh stvoril muža a ženu na svoj obraz. Dal im domov a zmysluplnú prácu. V tomto prípade šlo o ideálny vzťah medzi učiteľom a žiakom. Boh poznal ľudské schopnosti, pretože človeka stvoril. Učil ľudí tak, aby aj oni poznali svoj potenciál a vedeli ho využívať na požehnanie svojej aj svojho okolia.

Boh dal človeku zodpovednosť za záhradu. Zároveň chcel, aby bol šťastný. Zdá sa, že šťastie mal človek prežívať aj v spojení so zodpovednosťou, ktorú mu Boh zveril. Veď napokon, kto necíti uspokojenie a radosť, keď sa mu podarí splniť zverenú úlohu? Boh poznal srdce človeka. Vedel, čo ľudia potrebujú, aby prosperovali. Preto dal človeku za úlohu starať sa o záhradu. „Hospodin, Boh, vzal človeka a umiestnil ho v záhrade Eden, aby ju obrábal a strážil.“ (1Moj 2,15) Keďže poznáme iba svet hriechu a smrti, sotva si vieme predstaviť, čo pre ľudí práca znamenala a čo sa naučili pri starostlivosti o ich „záhradný domov“.

V 1Moj 2,19–23 čítame, že Boh stvoril zvieratá a potom aj Evu ako Adamovu manželku. Boh vedel, že Adam potrebuje spoločenstvo a rovnocennú pomoc, preto stvoril ženu.

Boh tiež vedel, že človek potrebuje blízke spoločenstvo s ním, preto na to vymedzil v záhrade Eden priestor. To všetko svedčí nielen o Božej láske k ľudstvu, ale aj o skutočnosti, že Boh mal hneď od počiatku určitý zámer s človekom aj so svetom. Vzhľadom na veľký rozdiel medzi našim životom a životom v záhrade Eden si nevieme predstaviť, ako sa tam ľuďom žilo. Ale môže byť zaujímavé popustiť uzdu fantázii a skúsiť si to aspoň trochu predstaviť.

APLIKÁCIA

- **Aj keď je Eden pre nás vzdialenou minulosťou, z prírody sa môžeme učiť stále. Čo konkrétne sa môžeš z prírody naučiť o Bohu, o sebe a o druhých? V čom je naopak táto Božia „učebnica“ už poškodená hriechom? Aký úžitok môžeš mať z toho, keď sa na prírodu pozeráš cez Písmo?**

DOTIERAVÝ HAD

¹Had bol najľstivejší zo všetkých poľných zvierat, ktoré utvoril Hospodin Boh. Povedal žene: Naozaj vám Boh zakázal jesť zo všetkých stromov záhrady? ²Žena mu odpovedala: Ovocie zo stromov v záhrade jesť smieme, ³ale o ovocí stromu, ktorý je uprostred záhrady, Boh povedal: Nejedzte z neho, nedotknite sa ho, aby ste nezomreli. (1Moj 3,1–3)

Mnohí učitelia sa tešia zo zariadenia triedy pre žiakov: pripravujú nástenky, ukladajú pomôcky alebo usporadúvajú lavice podľa svojich zámerov. Aj Pán Boh mal určitú predstavu o svojej učebni v záhrade Eden. Vidíme, s akým záujmom a pozornosťou pripravoval pre Adama a Evu prostredie určené nielen na život, ale aj na poznávanie a ich výchovu. Chcel, aby boli obklopení krásou. Každá kvetina, každé zviera i každý strom ponúkali Adamovi a Eve príležitosť dozvedieť sa viac o svojom Stvoriteľovi.

Medzi druhou a tretou kapitolou Prvej Mojžišovej knihy nastáva neočakávaný obrat. Dovtedy sa dozvedáme len o všetkom dobrom, čo Boh stvoril s určitým zámerom. Pri čítaní prvých veršov tretej kapitoly si začneme uvedomovať, že Boh dal človeku slobodnú vôľu. Had je predstavený ako „najľstivejší zo všetkých poľných zvierat“. Tým nastáva odklon od dovtedy používaného jazyka. Kým v predchádzajúcich kapitolách ako refrén zaznievali prídavné mená „dobré“ a „veľmi dobré“, ktoré opisovali Božie stvorenie, pri zmienke o hadovi sa tón a jazyk menia. Slovo „najľstivejší“ sa prekladá aj ako „najchytrejší“ (Roh). Do toho, čo bolo dosiaľ dokonalé a bez chyby, vstupuje zrazu negatívny prvok. Prvá Mojžišova kniha predstavuje Boha ako úplný opak tejto „prefíkanosti a ľsti“. Boh veľmi jasne a jednoznačne vyjadruje, čo očakáva od Adama a Evy. Z Božieho príkazu v 1Moj 2,16.17 vieme, že im dal dôležité pravidlo, ktoré mali dodržať – nesmeli jesť zo zakázaného stromu.

Zo všetkého, čo sa môžeme z tohto príbehu naučiť, vyniká jedno: Adam a Eva boli stvorení ako slobodné morálne bytosti, ktoré si mohli zvoliť medzi poslušnosťou a neposlušnosťou. Hneď od začiatku, teda ešte vo svete bez hriechu, vnímame realitu slobodnej vôle človeka.

Sústred' sa teraz na rozhovor medzi hadom a Evou (1Moj 3,1–6). Had (neskôr v Písme stotožnený so Satanom) sa v tejto chvíli stavia do roly nového „učiteľa“, ktorý chce ľudí poučiť o živote. Ako vnímaš informácie, ktoré dal Eve? Ako sa následkom toho zmenil pohľad Evy na strom poznania dobra a zla?

V 1Moj 2,17 Boh Adamovi povedal, že ak bude jesť zo stromu, „určite zomrie“. Keď Eva v 1Moj 3,3 tento príkaz zopakovala, nevyjadрила ho tak silno. Vynechala slovo „určite“. V 1Moj 3,4 si had opäť berie slovo a vyjadruje úplný opak toho, čo povedal Boh. Zdá sa, že hoci sa Eva v záhrade učila od Boha, to, čo sa naučila, nebrala tak vážne, ako mala. Vidíme to práve v jazyku, ktorý použila.

- Na základe čoho vyhodnocuješ, koho slová a názory sú pre teba dôveryhodné? Od koho si ochotný sa v živote „učiť“ a od koho nie? Ako reaguješ, keď niekto spochybňuje to, čo si dovtedy vnímal ako jasnú Božiu vôľu? Čo môžeš urobiť preto, aby si nepodľahol rôznym klamstvám a konšpiračným teóriám?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

NEÚPLNÁ PRAVDA

4No had žene povedal: Nie, určite nezomriete! **5**Boh totiž vie, že v deň, keď budete z neho jesť, otvoria sa vám oči a budete ako Boh, budete poznať dobro i zlo. **6**Žena videla, že by bolo dobre jesť zo stromu, lebo strom je na pohľad lákavý a na získanie múdrosti vábivý. Vzala z jeho ovocia, jedla, potom dala aj svojmu mužovi, ktorý bol s ňou, a jedol aj on. (1Moj 3,4–6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Včera sme povedali, že napriek jasnému Božiemu príkazu Eva zmiernila to, čo im Boh povedal. Zistili sme to z jej slov. Aj keď to, čo im Boh povedal, pochopila správne, očividne to nebrala dosť vážne. Následky jej konania boli katastrofálne.

Keď sa Eva stretla s hadom, (nepresne) zopakovala, čo im Boh povedal o strohoch v záhrade (1Moj 3,2.3). Táto správa nebola pre hada novinkou. Had zákaz poznal, a preto bol veľmi dobre pripravený prekrútiť ho a Evu nachytať.

Uvažuj o texte z úvodu (1Moj 3,4–6). Had otvorene poprel, čo Boh povedal. Ktoré z jeho slov, podľa vás, spôsobili, že sa Eva nechala podviesť? Aké princípy pritom had zneužil?

Keď had povedal Eve, že časť jej vyjadrenia nie je pravdivá, Eva sa mohla ísť poradiť s Bohom. Toto bolo krásne na výchove v Edene. „Žiaci“ mohli ísť priamo za svojím Mocným Učiteľom. Dnes si to už ani nevieme predstaviť. Namiesto toho, aby od hada utiekla a vyhľadala Božiu pomoc, nechala sa ovplyvniť slovami hada. Skutočnosť, že Eva hadovi uverila, je svedectvom o jej pochybnostiach o Bohu a jeho príkazoch.

Zamysli sa nad zradnou iróniou. Had povedal, že ak budú jesť zo stromu, budú „ako Boh“ (1Moj 3,5). Ale nehovorí text 1Moj 1,27, že už boli ako Boh?

Medzitým vstupuje do zložitého deja aj Adam. „Adam pochopil, že jeho žena prestúpila Božie prikázanie tým, že nedbala na jediný Boží zákaz, ktorý im dal Boh, aby vyskúšal ich vernosť a lásku. V jeho mysli prebiehal strašný zápas. Vyčítal si, že Eve dovolil vzdialiť sa od neho. Skutok sa už stal; bude sa musieť rozlúčiť s tou, ktorá mu bola príjemnou spoločníčkou. Dopustí to?“ (PP 56; PP /sk/ 34) Napriek tomu, že si uvedomoval rozdiel medzi dobrom a zlom, urobil nesprávne rozhodnutie.

APLIKÁCIA

- **Satanove tvrdenia zneli na prvé počutie veľmi rozumne a logicky. Mohlo sa zdať, že mu vlastne ide o dobro ľudí. Je vôbec pre nás možné, aby sme rozpoznali satanove lži, ktorými sa nás snaží premyslene oklamať? Ako sa ti to darí v každodennom živote? Čo ti v tom pomáha?**

OBNOVA STRATENÉHO

³Jeho božská moc nám darovala všetko potrebné pre život a nábožnosť, keď sme poznali toho, ktorý nás povolal vlastnou slávou a konajúcou mocou. ⁴Tým nám daroval vzácne a veľmi veľké prisľúbenia, aby ste prostredníctvom nich mali účasť na Božej prirodzenosti a unikli záhube, ktorú vo svete spôsobuje žiadostivosť. ⁵Práve preto sa všemožne usilujte a pridávajte k viere cnosť, k cnosti poznávanie...“ (2Pet 1,3–5)

Keď sa Adam a Eva rozhodli hada poslúchnuť, čelili aj tomu – okrem množstva ďalších následkov –, že budú musieť odísť z Božej záhrady, ktorá im bola súčasne triedou, kde sa pod vedením Darcu života vzdelávali pre život. O čo všetko prišli Adam a Eva pre svoj hriech! Satanovým pôsobením sa zmenil ich pohľad na Boha, seba aj svet. Ich poznanie a vnímanie sveta sa v dôsledku hriechu výrazne skreslilo a pokrivilo.

Pred pádom do hriechu mal Boh spôsob, ako sa s ním mohli Adam a Eva stretávať, spoznávať jeho charakter, jeho dobrotu a lásku. Po vyhnaní z raja to však Boh s ľuďmi nevzdal. Bol ochotný byť aj naďalej ich učiteľom, ktorý sa usiloval o dva základné ciele: (1) pomôcť im opätovne spoznávať Boží charakter a (2) obnoviť v nich Boží obraz.

Uvažuj o úvodnom texte (2Pet 1,3–5), kde sa hovorí o Ježišovi, ktorý nás svojím životom a svojou obeťou znova priviedol do blízkeho spoločenstva s naším Stvoriteľom, vďaka ktorému sme dostali „všetko potrebné pre život a nábožnosť“. Čo konkrétne si pod tým predstavíte?

V súvislosti so všetkým, čo ľudia stratili odchodom z rajskej záhrady, nás tieto verše povzbudzujú a ukazujú, čo všetko môžeme opäť získať. Dobrou správou je, že vďaka Ježišovi a plánu vykúpenia nie je všetko stratené. Máme nádej na obnovu a spasenie. Tým, že sme poznali nášho Záchrancu (v. 3), máme znova jedinečnú možnosť bližšie poznávať aj nebeského Otca. Od neho sa môžeme znovu učiť, poznávať ho aj jeho plán pre nás, a v tomto poznávaní rásť (v. 5). To je tá najlepšia škola, v ktorej sú ľudia vedení k Ježišovi, k poznávaniu toho, čo pre nás urobil, a k obnove toho, čo ponúka.

Napriek tomu, že fyzicky nemôžeme byť v Božej prítomnosti, ako Božie deti môžeme neustále spoznávať jeho dobrotu a lásku. Modlitbou, službou a štúdiom jeho Slova môžeme prichádzať k Bohu rovnako ako Adam a Eva v Edene.

- **Čo si sa naučil o Bohu, o sebe a druhých vďaka tomu, že Ježiš bol za človeka ochotný položiť svoj život? V čom ťa táto škola posunula ďalej?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

OCHOTA UČIŤ SA

⁹Pán však vie vytrhnúť nábožných z pokušenia a nespravodlivých ponechať až do dňa súdu a potrestať, ¹⁰a to najmä tých, čo sa uberajú za telom s nečistými žiadosťami a pohrdajú autoritou. Sú to samolúbi bezočivci, neboja sa rúhať duchovným bytostiam. (2Pet 2,9.10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Niektorí žiaci sú v triede považovaní za „prirodzene múdrych“. Aj bez učenia majú vynikajúce známky. Ľahko si všetko zapamätajú. Vyzerá to, akoby sa informácie na nich doslova „lepili“, kým iní žiaci sa trápia. Texty 2. Petrov list 1. a 2. kapitola ukazujú, že poznanie o Kristovi majú rovnakú šancu získať všetci, ktorí sa o to budú so záujmom usilovať. Zároveň však poukazujú aj na nebezpečenstvo pre tých, ktorí sú takto „nadaní“. Už od čias Adama a Evy mávame ako ľudia pocit, že všetkému sami dobre rozumieme a že už nám preto nikto nemá čo hovoriť, ako máme veci vidieť, chápať a robiť. Naši prarodičia odmietli Boha ako svojho múdreho učiteľa, pretože boli presvedčení, že sú dosť múdri aj bez neho. Odmietli jeho autoritu, pretože si viac cenili vlastný názor.

Prečítaj si text 2Pet 2,9.10. Aké myšlienky tu Peter vyjadril? Prečo máme ako hriešni ľudia problém rešpektovať nad sebou nejakú autoritu, ktorá by nám ukazovala, čo je správne?

Všimni si, čo píše Peter v 10. verši o tých, ktorí opovrhujú autoritou. Považujú sa za natolko múdrych, že sa už v živote nepotrebujú od nikoho nič učiť – ani od iných veriacich (pozri aj Heb 13,7), akokoľvek skúsených, ani od najväčšieho Učiteľa.

Adam a Eva sa vo svojom živote v určitom bode rozhodli neposlúchnuť Božiu autoritu a prestali Boha rešpektovať. Ich priestupok bol taký zlý preto, že bol v priamom rozpore s tým, čo im povedal Boh ako najvyššia múdra autorita. Vo svojej „múdrosti“ neboli schopní vidieť, že akokoľvek obmedzujúco mohol Boží príkaz vyznievať, dal im ho pre ich vlastné dobro.

APLIKÁCIA

- **Uvažuj o tom, aké autority v živote prijímaš a rešpektuješ. Ako veľmi si ceníš vlastnú múdrosť, vzdelanosť, logické myslenie a zdravý úsudok? Od koho si ochotný učiť sa?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Adam a Eva neboli len deťmi pod Božím otcovským dohľadom, boli aj žiakmi, ktorým vševedúci Tvorca dával rady. Navštevovali ich anjeli a smeli sa stretávať aj so Stvoriteľom. Silu čerpali zo stromu života a ich rozumové schopnosti boli len o niečo menšie než schopnosti anjelov. Tajomstvá viditeľného vesmíru – *divy toho, ktorý je dokonalá múdrosť* (Jób 37,15) – im poskytovali nevýčerpateľný prameň poučenia a blaha. Prírodné zákony a javy, ktoré človek skúma šesťtisíc rokov, im objasnil večný Stvoriteľ a Udržiavateľ všetkého. Zhovárali sa s listom, kvetom i so stromom a pri každom spoznávaní tajomstvo ich života. Adam sa stretával s každým živým tvorom – od obrovitého leviatana, čo plával vo vodách, až po nepatrného motýľa poletujúceho v slnečnom svite. Adam dal každému tvorovi meno a pri každom z nich si všimal povahu a zvyklosti. Božia sláva na nebi, nespočetné svety v súladnom kolobehu, let oblakov, tajomstvo svetla a zvuku, dňa a noci – to všetko smeli naši prarodičia poznávať. Na každom lístočku v lese, na skalách vrchov, na žiariacej hviezde, na zemi, vo vzduchu a na oblohe bolo napísané Božie meno. Oslovoval ich poriadok a súlad stvorenia, ktorý im svedčil o večnej múdrosti a moci Tvorcu. Ustavične nachádzali nové pôvaby, ktoré im v srdci vyvolávali ozvenu hlbokej lásky a prebúdzali v nich stále nové prejavy vďačnosti.“ (PP 50.51; PP /sk/ 30)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Boh pôvodne zamýšľal, aby boli škola a práca príležitosťami, kde by sa ľudia mohli stretávať s ním a s jeho stvorením. Myslíte si, že tento Boží zámer dodnes platí? Ako môžeme Boha spoznávať v našej práci (v platenom zamestnaní, dobrovoľníctve, službe atd.)?
2. Keď pomyslíme na satanovu lešť v rajskej záhrade, môžeme byť ľahko frustrovaní našou ľudskou slabosťou. Adam a Eva vedeli, že Boh je blízko. Napriek tomu akceptovali hadovu polopравdu. Ako môžeme my, ktorí nie sme Bohu tak fyzicky blízko, prijímať od neho silu na prekonanie pokušenia?
3. Uvažujte o otázke autority. Prečo je také dôležité rešpektovať ju? Čo sa stane, keď hranice autority nie sú jasné? Ako sa dá zneužiť autorita? Ako reagujeme, keď sa to stane?

Týždeň od 4. do 10. októbra 2020

RODINA – PRVÁ ŠKOLA ČLOVEKA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

1Moj 3,1–15; 2Kor 4,6; Luk 1,26–38; Mat 1,18–24; Ef 4,15; 1Ján 3,18;
5. Mojžišova 6

ZÁKLADNÝ TEXT

Syn môj, počúvaj otcovo napomenutie a nepodceňuj matkino poučenie. (Prísľ 1,8)

Ako ľudské bytosti neustále poznávame a učíme sa (v ideálnom prípade). Celý život je vlastne školou. Aj keď už nežijeme v Edene – ideálnej Božej škole pre život, Boh dal vo svojej múdrosti ľuďom spoločenstvo rodiny, ktorá má byť práve takým miestom, kde ľudia rastú v poznaní Boha, seba navzájom a v osvojovaní si dôležitých životných hodnôt.

„Verní Izraelci od prvopočiatku venovali mnoho pozornosti výchove mládeže. Pán Boh prikázal, aby rodičia poučali svoje deti už od najútlejšieho veku o jeho добрote a majestáte, ako sa javí najmä v jeho zákone a vo svedectve izraelských dejín. Vnímavej myslí sa mal prispôsobiť spev, modlitba i napomenutia Písma. Otcovia a matky mali učiť svoje deti, že Boží zákon je výrazom Božieho charakteru a prijatím zásad tohto zákona do srdca sa v myslí a duši človeka utvára Boží obraz. Vyučovalo sa najviac ústne, no mládež sa učila čítať aj hebrejské spisy a z pergamenových zvitkov poznávala obsah Starej zmluvy.“ (DA 69; TV 39)

Tento týždeň sa zameriame na to, čo hovorí Biblia o rodinnom prostredí a výchove v rodine. Na základe správ o biblických rodinách budeme hľadať, akým spôsobom môže byť aj dnes rodina miestom, kde nielen odovzdávame hodnoty ďalšej generácii, ale kde všetci rastieme a formujeme sa.

PRVÁ RODINA

¹Adam poznal svoju ženu Evu, ona počala, porodila Kaina a povedala: Dostala som muža od Hospodina. ²Porodila aj jeho brata Ábela. Ábel sa stal pastierom oviec, ale Kain obrábal pôdu. ³Po istom čase priniesol Kain obeť Hospodinovi z polných plodín. ⁴Ábel obetoval prvorodené zo svojho stáda s tukom. Hospodin priaznivo zhladal na Ábela a na jeho obeť, ⁵ale na Kaina a na jeho obeť tak nepohliadol. Kain sa veľmi nahneval a tvár sa mu zamračila. (1Moj 4,1–5)

Na úvodných stránkach Písma nemáme veľa detailov o tom, ako prebiehala výchova v rodine počas prvých dní ľudských dejín. Je však zrejmé, že vo svojej rodičovskej úlohe Adam s Evou vychádzali z modelu, ktorý sami prežili. Ani jeden z nich síce nebol nikdy dieťaťom a nemal ľudských rodičov, ale obaja zažili výchovu svojho nebeského Otca.

„Systém výchovy založený v Edene sa sústreďoval na rodinu. Adam bol Božím synom (Luk 3,38) a deti Najvyššieho dostávali pokyny od svojho Otca. Bola to v pravom zmysle slova rodinná škola.“ (Ed 33; Vých 29)

Svojim deťom tak mohli odovzdávať to, čo sa sami učili od svojho Stvoriteľa, a to, čo s ním zažili – či už v čase pred pádom do hriechu, keď žili v dokonale nádhernom prostredí, alebo aj po páde, keď sami prežívali Božiu milosť, ktorá im dala novú šancu.

Prečítaj si prvé tri kapitoly Biblie (1. Mojžišova 1–3), ktoré opisujú život našich ľudských prarodičov v Božej blízkosti. Čo sa za ten čas mohli, podľa teba, naučiť? Čo mohli odovzdávať nasledujúcim generáciám?

V 1Moj 4,1–5 čítame o tom, ako Kain a Ábel priniesli Bohu svoju obeť. Prirôdzene nám napadnú otázky: Prečo to robili? Nikde totiž nie je otvorene zmienené, že by im (teda Kainovi a Ábelovi) to Boh priamo povedal. Odkiaľ sa to teda dozvedeli? Chápali význam takéhoto konania? Všetko nasvedčuje tomu, že sa o význame a dôležitosti obetí dozvedeli v rodine, keď ich rodičia učili o pláne spasenia. Ved' práve ich rodičia zažili, aké to je byť odsúdený na smrť, a napriek tomu dostali nádej, že môžu byť zachránení.

Tento príbeh môže byť aj pre nás dnes vzorom a inšpiráciou. Kresťanská výchova spočíva v zodpovednosti viesť rodiny a členov k Bohu, jeho poslaniu, k úcte a službe. Domov je miesto, kde pomáhame členom rodiny vnímať Božiu lásku a zaslúbenia. Je to miesto, kde predstavujeme deťom Ježiša ako ich Pána, Spasiteľa a Priateľa a Bibliu ako Božie slovo. A to nielen slovami, ale aj činmi a odovzďaním toho, čo sme s ním my sami prežili. Rodina je miesto, kde ukazujeme, ako má vyzeráť správny vzťah s naším nebeským Otcem.

„Spôsob výchovy ustanovený na počiatku sveta mal byť pre človeka vzorom po všetky nasledujúce obdobia. V Edene, v domove našich prvých rodičov, bola založená vzorová škola na znázornenie princípov výchovy.“ (Ed 20; Vých 17)

- **Nech je situácia u vás doma akákoľvek, aké rozhodnutia môžeš urobiť, aby sa tvoj domov stal prostredím, v ktorom sa učíte o pravde a žijete podľa nej?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

JEŽIŠOVO DETSTVO

¹⁸S narodením Ježiša Krista to bolo takto: Jeho matka Mária bola zasnúbená s Jozefom. Skôr však, ako sa zišli, ukázalo sa, že počala z Ducha Svätého. ¹⁹Jej muž Jozef bol však spravodlivý a nechcel ju verejne vystaviť hanbe. Rozhodol sa teda tajne ju prepustiť. ²⁰Keď o tom uvažoval, zjavil sa mu vo sne Pánov anjel a povedal: „Jozef, syn Dávida, neboj sa prijať Máriu, svoju ženu. Ved' to, čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého. ²¹Porodí syna a dáš mu meno Ježiš, lebo on zachráni svoj ľud z jeho hriechov.“ ²²Toto všetko sa stalo, aby sa splnilo, čo Pán povedal prostredníctvom proroka: ²³Hľa, panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel, čo v preklade znamená: Boh s nami. ²⁴Keď Jozef precitol zo spánku, urobil, ako mu prikázal Pánov anjel, a prijal svoju manželku. (Mat 1,18–24)

²¹Keď uplynulo osem dní a bolo ho treba obrezať, dali mu meno Ježiš, ktorým ho anjel nazval skôr, ako bol počatý v matkinom lone. ²²Keď uplynuli dni ich očisťovania podľa Mojžišovho zákona, odniesli ho do Jeruzalema, aby ho predstavili Pánovi, ²³lebo Pánov zákon predpisuje, že každý mužský potomok, ktorý otvára materské lono, má byť zasvätený Pánovi. (Luk 2,21–23)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Písmo nám poskytuje pomerne málo informácií o Ježišovom detstve. Roky jeho detstva pre nás zostávajú tajomstvom. Vieme však niečo o charaktere jeho pozemských rodičov – Márie a Jozefa. A to, čo o nich vieme, by nám mohlo pomôcť aspoň trochu si predstaviť Ježišovo detstvo a jeho ranú výchovu.

Čo hovoria uvedené texty o Márii a Jozefovi? Čo sa z nich môžeš dozvedieť o ich vzťahu k Bohu a o tom, akým spôsobom pristupovali k zisteniu, že budú vychovávať jedinečného syna?

Luk 1,26–38

Luk 1,46–55

Luk 2,41–50

Mária a Jozef boli podľa biblického svedectva verní Židia, ktorí sa snažili žiť podľa zákona a Božích prikázaní. Keď im anjel oznámil, aký plán má s nimi, poslušne urobili všetko, čo im povedal. Jasne chápali, že výchova Ježiša je jedinečnou úlohou, ktorá im bola zverená ako veľká prednosť, ale aj zodpovednosť.

Niet pochyb, že Mária a Jozef boli malému Ježišovi dobrými a vernými učiteľmi. Príbeh zaznamenaný u Luk 2,41–50 však ukazuje, že bolo zároveň aj veľa toho, čomu v súvislosti s Ježišom nerozumeli. Ježiš mal totiž poznanie a múdrosť, ktorými ho mohol obdarovať jedine Boh.

„Ježiš nezískal svoje vzdelanie v synagogálnych školách. Prvým učiteľom mu bola matka. Z jej úst a z prorockých zvitkov sa dozvedal o nebeských veciach. To, čo pred svojím vtelením sám povedal Mojžišovi v záujme Izraela, učil sa teraz od svojej matky. Nielen v detstve, ale ani vo veku dospelovania nechodil do rabínskych škôl. Nepotreboval vzdelanie z tohto zdroja, lebo učiteľom mu bol sám Boh.“ (DA 70; TV 40)

APLIKÁCIA

- Aký vplyv mali rodičia na tvoj život? Ak boli veriaci, akým spôsobom ti pomáhali poznávať Božiu lásku? Ak neboli kresťania, čo ti odovzdali ako také, čo by sa dalo považovať za dobrý základ aj pre tvoje kresťanské život?

AKO ODOVZDÁVAŤ DÔLEŽITÉ HODNOTY?

³¹Ústa spravodlivého plodia múdrosť, ale úlisný jazyk bude odrezaný. ³²Pery spravodlivého vedia, čo je milé, lež ústa bezbožníkov, čo je zvrátené. (Prísľ 10,31.32)

¹¹Bratia, neohovárajte sa navzájom. Kto ohovára brata alebo ho súdi, ohovára a súdi zákon. Ale ak súdiš zákon, nie si plniteľ zákona, ale sudca. ¹²Len jeden je zákonodarca a sudca, ktorý má moc spasit' i zahubiť. Ale ktože si ty, že súdiš blížneho? (Jak 4,11.12)

Komunikácia tvorí základ výchovy na akejkolvek úrovni. Rodič, prípadne učiteľ, má určité vedomosti, informácie, ale aj múdrosť a skúsenosti, ktoré odovzdáva tým, ktorých vychováva a vzdeláva. Ten, kto má mnoho poznania, musí byť schopný odovzdať ho niekomu inému. Ved' aký by bol z jeho poznania úžitok, keby si ho nechal len pre seba?

Nadanie učiť a odovzdávať hodnoty však nesúvisí len so schopnosťou správne komunikovať. V celom procese je nesmierne dôležité vybudovať si predovšetkým dobrý vzťah a dôveru. Okrem toho je veľmi dôležitý aj čas, ktorý spolu ľudia trávia, a to, čo spoločne prežívajú. Len tak sa dajú budovať vzťahy a názorne ukazovať hodnoty, ktoré chceme ako rodičia deťom odovzdávať.

V čom ťa môžu nasledujúce texty inšpirovať v budovaní silných rodinných (alebo iných) vzťahov? Aký to môže mať vplyv na snahu odovzdať ostatným dôležité životné a duchovné hodnoty?

Ž 37,7–9

Prísľ 10,31.32

Prísľ 27,17

Ef 4,15

1Ján 3,18

Tít 3,1.2

Jak 4,11.12

Ak si nájdeme čas nielen na komunikáciu, ale aj na spoločne prežívaný čas a budovanie vzájomných vzťahov, pomôže to členom rodiny vytvoriť si aj osobný vzťah s Kristom. Otvoria sa komunikačné kanály, z ktorých budeme mať radosť najmä vtedy, keď budú naše deti v puberte a potom dospelé. Ak nemáme deti, princípy uvedené v týchto textoch môžeme uplatniť aj pre iné druhy vzťahov.

„Ozajstný učiteľ môže svojim žiakom odovzdať len málo takých hodnotných darov, akým je dar vlastného priateľstva. Ak platí, že dospelých môžeme pochopiť len prostredníctvom vcítania sa, o čo viac je to pravda vo vzťahu k deťom a mládeži! Ak im chceme byť prínosom, potom ich musíme najprv pochopiť.“ (Ed 212)

- Zamysli sa nad tým, prečo je dôležité nielen čo povieme, ale aj ako to povieme. Aké skúsenosti s tým máš?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

ÚLOHA A VPLYV RODIČOV

A vy, otcovia, nedráždite svoje deti, ale vychovávajte ich prísne a napomínajte ich v Pánovi. (Ef 6,4)

Pripomínam si tvoju úprimnú vieru, akú mala už tvoja stará mama Lóis i tvoja matka Euniké a ktorú máš, ako som presvedčený, aj ty. (2Tim 1,5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Rodičia majú vo výchove novej generácie nesmiernu zodpovednosť. Otec má byť podľa Božieho zámeru hlavou rodiny a rodina je základnou bunkou zboru, školy a spoločnosti. Ak má otec slabú vôľu, je neschopný a nezodpovedný, následky poniesie nielen rodina, ale aj cirkev, škola a spoločnosť. Preto by otcovia mali prejavovať ovocie Ducha – „lásku, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrotu, vernosť, miernosť, sebaovládanie“ (Gal 5,22.23).

Matky plnia azda najdôležitejšiu úlohu v celej spoločnosti. Majú veľký vplyv na formovanie charakteru svojich detí a na to, aká nálada a atmosféra vládne doma. Otcovia by mali robiť všetko preto, aby spolupracovali s matkami pri výchove svojich detí.

Čo sa môžu otcovia a matky naučiť z nasledujúcich textov?

Ef 5,22–26

1Kor 11,3

2Kor 6,14

Rim 13,13.14

2Pet 1,5–7

Fil 4,8

Kresťanskí rodičia majú morálnu povinnosť (ale vlastne aj prednosť) predstavovať svojim správaním a príkladom biblický model vzťahu Krista a cirkvi. Manželský vzťah je symbolom Kristovho vzťahu k cirkvi (pozri Ef 5,21–33). Ak kresťanskí rodičia nevychováajú svoje deti s láskou podľa Božích princípov (čo rozhodne nevyučuje disciplínu), predstavujú im aj svetu falošný obraz Krista. Boh prikazuje všetkým kresťanským rodičom, aby svoje deti vyučovali zodpovedne (pozri 5Moj 6,7). Povinnosťou rodičov je učiť deti milovať Boha z celého srdca. Majú ich viesť k bázni pred Bohom, podriadeniu sa mu a láska-vej oddanosti.

V 5Moj 6,7 sa dozvedáme, že Izraeliti dostali konkrétne pokyny, ako vychovávať svoje deti. Starší mali svojim deťom rozprávať o veľkých veciach, ktoré Boh urobil pre svoj ľud. O čo väčšie príbehy o Božej moci môžeme deťom hovoriť my dnes, v čase po Ježišovom ukrižovaní a vzkriesení!

Výchova je teda nepretržitý proaktívny proces, v ktorom svojim deťom slovom a príkladom vštepujeme Božiu pravdu a pripravujeme ich na to, aby si vybudovali osobný vzťah s Kristom.

APLIKÁCIA

- **Aký obraz Boha predstavuješ svojim životom deťom, prípadne iným ľuďom, ktorí ťa pozorujú? Si s tým spokojný? Môže byť vôbec slabý a hriešny človek (a takí sme všetci) dobrým príkladom pre ďalšiu generáciu?**

ABY STE NEZABUDLI

⁴Počuj, Izrael, Hospodin je náš Boh, Hospodin jediný. ⁵Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou silou. ⁶Tieto slová, ktoré ti dnes prikazujem, budeš mať na srdci. ⁷Budeš ich vstúpať svojim synom a budeš o nich hovoriť, či budeš sedieť vo svojom dome, či pôjdeš po ceste, či budeš líhať alebo vstávať. ... ²⁰Keď sa ťa niekedy tvoj syn opýta: Čo sú to tie svedectvá, ustanovenia a právne predpisy, ktoré vám prikázal Hospodin, náš Boh?, ²¹povedz mu: Boli sme faraónovými otrokmi v Egypte, ale Hospodin nás odtiaľ vyviedol mocnou rukou. ²²Hospodin pred našimi očami konal veľké a hrozné znamenia a divy proti Egyptu, proti faraónovi a proti celému jeho domu. ²³Vyviedol nás odtiaľ, aby nás uviedol do krajiny, ktorú pod prísahou sľúbil našim otcom, a ktorú nám aj dal. ²⁴Hospodin nám prikázal, aby sme zachovávali všetky tieto ustanovenia, báli sa Hospodina, svojho Boha, aby sa nám vždy dobre vodilo, aby nás udržal pri živote ako dnes. (5Moj 6,4–7.20–24)

Skôr ako mali Izraeliti vojsť do zaslúbenej krajiny, Mojžiš im znovu pripomenul, ako obdivuhodne ich Hospodin viedol. Znova ich upozornil, aby nezabudli, čo pre nich Boh urobil. Piata Mojžišova kniha v mnohých aspektoch pripomína poslednú vôľu a závet. Hoci bola napísaná pred tisíckami rokov v kultúre a situácii radikálne sa líšiacej od všetkého, čo dnes prežívame, jej princípy platia aj pre nás.

Prečítaj si 5. Mojžišovu 6. Čo sa z tejto kapitoly dozvedáme o zásadách výchovy? Čo by malo byť základom toho, čo učíme nielen naše deti, ale každého, kto nevie o Bohu a jeho veľkých skutkoch spásy? Aké varovania zároveň nachádzame v týchto veršoch?

Jadrom všetkého, čo mali Izraeliti učiť svoje deti, bolo úžasné Božie konanie medzi nimi. Mojžiš im veľmi kládol na srdce, aby nezabudli, čo pre nich Boh urobil. Nemali teda odovzdávať len neosobné informácie o Bohu, ale hovoriť aj o svojej silnej skúsenosti.

Ak majú rodičia zohrávať prvoradú úlohu pri vstúpaní biblického učenia svojim deťom, potom je ich povinnosťou zorganizovať a upraviť si život tak, aby mali primerané poznanie a dost času pre svoje deti.

„Prvým učiteľom dieťaťa je jeho matka. Počas obdobia jeho najväčšej vnímavosti a najrýchlejšieho rozvoja je jeho výchova do značnej miery v jej rukách.“ (Ed 275; Vých 237)

Čas, keď rodičia hovoria svojim deťom o Božej láske a jeho zaslúbeniach, je veľmi dôležitý a podstatný. Ak si rodičia vytvoria pravidelný časový rozvrh, keď budú svoje deti učiť o Božej múdrosti a jeho zaslúbeniach, bude to mať pozitívny vplyv na celú rodinu aj v nasledujúcich generáciách.

- „Budeš ich vstúpať svojim synom a budeš o nich hovoriť, či budeš sedieť vo svojom dome, či pôjdeš po ceste, či budeš líhať alebo vstávať.“ (5Moj 6,7) Aká je hlavná myšlienka tohto textu? V čom je pre teba inšpiratívna? Ako predstaviť v dnešnej dobe deťom Boha tak, aby ich to skôr neodradilo?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Výchova* si prečítaj kapitoly „Príprava“ (Ed 275–282; Vých 237–242), „Spolupráca“ (Ed 283–286; Vých 243–245) a „Disciplína“ (Ed 287–297; Vých 246–254).

„Pre oboch rodičov platí naliehavá požiadavka starostlivej a dôkladnej prípravy. Skôr než prevezmú otcovské a materské povinnosti, mali by sa oboznámiť so zákonitostami telesného vývinu. ...A to všetko by malo byť samozrejme v súlade s duševným vývojom a mravnou výchovou.“ (Ed 276; Vých 237)

„Dielo spolupráce by sa malo začať u samotného otca a matky. Ich zodpovednosť za výchovu detí je spoločná, a preto by sa mali usilovať, aby vždy pôsobili jednotne. Rodičia, odovzdajte sa Bohu a hľadajte u neho pomoc v tom, aby ste sa mohli vzájomne podporovať. ...Rodičia určite nebudú patriť medzi tých, čo učiteľa kritizujú. Vedia, že vlastné záujmy ich detí a lojálnosť voči škole si vyžadujú, aby podporovali a ctili si toho, ktorý sa podieľa na ich zodpovednosti.“ (Ed 283; Vých 243)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Či máme deti alebo nie, všetci niekde bývame a spolupracujeme s inými ľuďmi. Ako vám myšlienky z tejto lekcie môžu pomôcť pri stretávaní sa s ľuďmi alebo keď chcete niekomu hovoriť o Bohu?
2. Výchovu a poznávanie zväčša vnímame ako dobrú vec. (Napokon, kto môže byť proti poznávaniu?) Ale je to vždy tak? Poznáte nejaké príklady, keď sa poznávanie zvrhlo a zmenilo na niečo zlé? Čo sa môžeme naučiť z negatívnych príkladov? Ako nám môžu pomôcť vyvarovať sa prípadných chýb?
3. V časti na stredú sme povedali, že všetci sme dostali posvätný dar slobodnej vôle. Skôr alebo neskôr, keď sa z detí stanú mladí a dospelí ľudia, budú sa musieť sami rozhodnúť, aký vzťah si vytvoria k Bohu, o ktorom sa učili v detstve a mladosti. Prečo musia všetci rodičia – a v podstate každý, kto sa snaží svedčiť iným a zvestovať evanjelium – vždy pamätať na túto zásadnú pravdu o slobodnej vôli?

ZÁKON – BOŽÍ NÁSTROJ VÝCHOVY

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

5Moj 6,5; 5Moj 31,9–27; Rim 3,19–23; Zj 12,17; 14,12; Mar 6,25–27; Heb 5,8

ZÁKLADNÝ TEXT

Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou silou. (5Moj 6,5)

V snahe varovať Galaťanov pred zákonníctvom Pavol napísal: „Veď keby bol býval daný Zákon, ktorý by mohol oživovať, spravodlivosť by bola naozaj zo Zákona“ (Gal 3,21). Ak by nejaký zákon mohol „oživovať“, bol by to Boží zákon. A predsa Pavol upozorňuje na to, že nám hriešnikom ani Boží zákon nemôže dať život. Prečo? „Písmo všetko uzavrelo pod hriech, aby sa prislúbenie dostalo z viery Ježiša Krista tým, ktorí veria.“ (Gal 3,22)

Ak však zákon nemôže dať hriešnikom život, aký iný význam má než ukázať, že potrebujeme milosť? Má teda zákon len negatívnu funkciu ukazovať naše hriechy?

Nie. Zákon nám tiež ukazuje, aký je Boží ideál pre náš život, ku ktorému máme vďaka jeho milosti smerovať, keď sme boli zachránení. Písmo nám ukazuje, akým životom žil Ježiš. Práve to má tvoriť podstatu skutočnej výchovy, ktorá nás má viesť a formovať k životu založenom na milosti, viere a vďačnej poslušnosti voči Kristovi. Tento týždeň budeme rozmýšľať o úlohe Božieho zákona ako nástroja, ktorý Boh používa pre náš rast v kresťanskej skúsenosti. Pozrieme sa, čo nás zákon môže naučiť o viere, milosti a láske nášho Boha k hriešnému ľudstvu.

MILOVAŤ A BÁŤ SA BOHA

⁹Mojžiš napísal tento zákon a odovzdal ho kňazom, Léviho synom, ktorí nosili archu Hospodinovej zmluvy, a všetkým starším Izraela. ¹⁰Mojžiš im prikázal: „Na konci každého siedmeho roka na slávnosť Stánkov v roku určenom na odpustenie dlhov, ¹¹keď sa všetok Izrael prídeme ukázať pred Hospodina, svojho Boha, na mieste, ktoré si vyvolí, budeš predčítavať tento zákon, aby ho počul celý Izrael. ¹²Zhromaždi ľud, mužov, ženy, deti a cudzincov, ktorí bývajú v tvojich bránach, aby počuli a učili sa báť Hospodina, vášho Boha, aby zachovávali a plnili všetky slová tohto zákona. ¹³Aj ich synovia, ktorí ho ešte nepoznajú, nech ho počujú a učia sa báť Hospodina, vášho Boha, po všetky dni vášho života na zemi, ktorú máte po prechode Jordánu obsadiť.“ (5Moj 31,9–13)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Piata Mojžišova kniha obsahuje posledné Mojžišove slová adresované novej generácii Izraelitov, ktorá mala konečne prekročiť hranice zaslúbenej krajiny. Skôr ako sa tak stane, má pre nich veľmi jasné posolstvo a pokyny.

Uvažuj o texte 5Moj 31,9–13. Ako rozumieš výrazu „báť sa Boha“?

Spôsobom, akým Boh odovzdal Izraelitom svoj zákon, sledoval určitý zámer. Urobil všetko preto, aby na jeho zákony nezabudli. Boh sa tu prejavil ako múdry a trpezlivý pedagóg. Učí, opakuje, posielal prorokov a svojich služobníkov, aby ľuďom odovzdali jeho odkaz. Robil to neprestajne a opakovane. Mnohé knihy Starej zmluvy sú vlastne opisom Božej otcovskej snahy naučiť svoj ľud žiť správnym spôsobom.

V uvedenom texte si všimni, ako Mojžiš zdôrazňuje potrebu učiť zákon budúce generácie. Mojžiš to opisuje ako dvojstupňový proces. Deti majú najprv *počúvať* zákon a potom sa majú „*učiť báť* Hospodina“ (5Moj 31,13).

Najprv budú počúvať, a potom sa budú učiť báť sa Boha. To znamená, že bázeň nie je prirodzeným dôsledkom poznania zákona. Musia sa jej naučiť. Mojžiš naznačuje, že prechod od poznania k bázni je určitý proces, nie bezprostredný vzťah príčiny a následku.

Čo znamená „báť sa Boha“? Ľudia predsa dostali príkaz „milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou silou“ (5Moj 6,5). Mohli by sme to prirovnať k tomu, ako keď dieťa miluje svojho dobrého rodiča a zároveň ho rešpektuje a má k nemu úctu. Milujúci rodič svojmu dieťaťu preukazuje lásku a starostlivosť aj tým, že jasne formuluje svoje požiadavky a berie ich vážne. Ak máme takéhoto rodiča, potom ak urobíme niečo zlé, skutočne ponesieme následky svojho previnenia. Áno, Boha môžeme (a máme) milovať a zároveň sa ho máme báť.

Nie sú to protichodné myšlienky. Čím lepšie Boha poznáme, tým viac ho milujeme pre jeho dobrotu. A zároveň, čím lepšie Boha poznáme, tým máme pred ním väčšiu bázeň, pretože vidíme, aký je svätý a spravodlivý a akí hriešni a nespravodliví sme my v porovnaní s ním. Je to len jeho milosť – nezaslúžená priazeň – že nás nezavrhol.

APLIKÁCIA

- Ako rozumieš tomu, že Boha máme milovať a zároveň sa ho báť? Naozaj sa dá niečo také „naučiť“? Nemala by byť láska či úcta niečím prirodzeným, k čomu by sme sa nemali „nútiť“?

ZÁKON – SVEDOK PROTI VÁM

²⁴Keď Mojžiš dopísal slová tohto zákona do knihy, ²⁵prikázal levitom, ktorí nosia archu Hospodinovej zmluvy: ²⁶„Vezmite túto knihu zákona a uložte ju vedľa archy zmluvy Hospodina, svojho Boha, tam bude svedkom proti tebe! ²⁷Ja poznám tvoju vzdorovitosť a tvrdošijnosť. Keď sa už dnes priesičie Hospodinovi, ešte za môjho života, keď som medzi vami, o čo viac to bude po mojej smrti! (5Moj 31,24–27)

¹⁹Vieme však, že to, čo hovorí Zákon, hovorí tým, čo sú pod Zákonom, aby umĺkli všetky ústa a aby celý svet bol vinný pred Bohom. ²⁰Pretože zo skutkov Zákona nebude pred ním ospravedlnený nijaký človek. Ved' zo Zákona pochádza poznanie hriechu. ²¹Teraz však je zjavená Božia spravodlivosť bez Zákona dosvedčená Zákomom a Prorokmi. ²²Božia spravodlivosť skrze vieru Ježiša Krista pre všetkých, čo veria. Niet totiž rozdielu, ²³lebo všetci zhešili a nemajú Božiu slávu. (Rim 3,19–23)

Mojžiš vie, že čoskoro zomrie. Dobre vie, čo sa stane po jeho odchode. Vie, že po jeho smrti Izraeliti prekročia hranice zaslúbeného Kanaánu. Vie aj to, že keď dosiahnu svoj dlho očakávaný a vytúžený cieľ, budú znova odbojní a tvrdohlaví.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text 5Moj 31,14–27. Aké prípravy robí Mojžiš pred svojou smrťou? Aké sú jeho najväčšie obavy? Ako ich rieši?

Mojžišova reč nám možno pripomína reč učiteľa, ktorý sa pripravuje na to, že ho niekto čoskoro nahradí. Vie, že žiaci sa počas jeho prítomnosti správali neprístojne, a preto nie je ďaleko od pravdy, keď predpokladá, že budú neposlušní aj počas jeho neprítomnosti. Preto dáva pokyn Levitom, ktorí nosili truhlu zmluvy, aby umiestnili knihu zákona vedľa truhly, aby bola „svedkom“. Mojžiš neprenáša vyučovací plán na svojho nástupcu. Upriamuje ich pozornosť na „svedka“. Mojžiš hovorí o Knihe zákona, ako keby to bola živá bytosť a mala autoritu karhať ľudí.

Premýšľaj o zákone ako o „svedkovi proti“ nám. Ako rozumieš tejto myšlienke vo svetle Novej zmluvy? Pozri Rim 3,19–23. Akým spôsobom nám zákon ukazuje, že potrebujeme milosť?

V 5Moj 31 Boh prikazuje Mojžišovi, aby napísal pieseň, ktorú ho naučil. Mojžiš ju potom musí naučiť Izraelitov, aby, ako je uvedené vo verši 19, „táto pieseň bola svedectvom proti Izraelitom“. Znovu vidíme, ako Boh zosobňuje svoje príkazy. Posolstvo sformované do piesne sa ľahšie odovzdáva a šíri. A keď je pieseň svedkom, má schopnosť priviesť ľudí k tomu, aby sa na seba pozreli a videli, čo im o nich hovorí.

- Každý z nás sa pravdepodobne usiluje poslúchať Boží zákon z celej svojej sily. Ako funguje Boží zákon ako „svedok proti“ nám? Nemal by byť Boží dar skôr požehnaním „pre nás“? Čo nás tento svedok učí o potrebe evanjelia v našom živote?

APLIKÁCIA

ABY SA TI DARILO

⁷Len buď silný a veľmi odvážny, aby si konal podľa zákona, ktorý ti prikázal môj služobník Mojžiš. Neodboč od neho ani napravo, ani naľavo, aby si si rozumne počínal vo všetkom, čo podnikneš. ⁸Nech sa táto kniha zákona nevzdiali od tvojich úst. Rozjímaj však o nej vo dne i v noci, aby si zachovával všetko, čo je v nej napísané, lebo vtedy sa ti zdari cesta a budeš si počínať rozumne. (Joz 1,7,8)

¹⁰Ved'keby niekto zachoval celý Zákon, ale prestúpil by ho v jednom prikázaní, previnil by sa proti všetkým. ¹¹Ved'ten, ktorý povedal: Nescudzoložíš!, povedal aj: Nezabiješ! A keď aj necudzoložíš, ale zabíjaš, prestupuješ Zákon. ¹²Hovorte a konajte tak ako tí, čo majú byť súdení podľa zákona slobody! (Jak 2,10–12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V celej Biblii sa stretávame s tým, aké dôsledky má poznanie – a zachovávanie – Božieho zákona.

Prečítaj si Joz 1,7,8. Čo povedal Hospodin Jozuovi? Ako sa tieto princípy vzťahujú na nás dnes?

Pred vstupom do Kanaánu Boh povedal Jozuovi: „Len buď silný a veľmi odvážny, aby si konal podľa zákona, ktorý ti prikázal môj služobník Mojžiš. Neodboč od neho ani napravo, ani naľavo, aby si si rozumne počínal vo všetkom, čo podnikneš.“ (Joz 1,7)

Predstava úspechu ako vedľajšieho produktu poslušnosti sa nám môže javiť v rozpore s tým, ako sa meria úspech v dnešnom svete. Mnohí sú dnes presvedčení, že znakom úspechu je inovácia, kreativita a samostatnosť. Ak chcete uspieť v nejakom odvetví, často si to vyžaduje mimoriadny talent a odvahu riskovať.

V Božích očiach však úspech vyžaduje iný zoznam vlastností.

Prečítaj si Zj 12,17; Zj 14,12; Rim 1,5; Rim 16,26; Jak 2,10–12. Čo nám tieto texty hovoria o poslušnosti Božiemu zákonu? Prečo je dôležité, aby sme dodržiavali Boží zákon, aj keď jeho dodržiavaním nie sme spasení?

Starý zákon, Nový zákon, Stará zmluva, Nová zmluva – na tom nezáleží. Ako kresťania, ktorí veria Biblii, sme povolaní brať vážne Boží zákon. Hriech ako porušenie zákona prináša bolesť, utrpenie a večnú smrť. Kto sa sám z vlastnej skúsenosti nepoučil alebo nevidel na iných dôsledky hriechu a porušenia Božieho zákona? Staroveký Izrael by prosperoval, keby poslúchal Boží zákon (hoci milosť potreboval rovnako ako my). Ani dnes to nie je inak. Preto súčasťou kresťanského vzdelávania a výchovy je zachovávanie Božieho zákona. Zákon je dôležitým komponentom toho, čo znamená žiť vierou a dôverou v Božiu milosť.

APLIKÁCIA

- Aká je tvoja osobná skúsenosť s následkami hriechu? Naučil si sa niečo, o čo by si sa rád podelil s ostatnými, aby sa možno nedopustili rovnakých chýb? Čo ľutuješ vo svojom živote viac: to, čo zlé si spravil, alebo dôsledky, ktoré tvoje konanie prinieslo? Prečo?

KEĎ DVAJA ROBIA TO ISTÉ...

²⁰Takto konal Chizkija v celom Judsku. Robil to, čo bolo pred Hospodinom, jeho Bohom, dobré, správne a pravdivé. ²¹Pri každom podujatí, ktoré začal v službe Božieho domu pre zákon a prikázania, sa pokúšal riadiť Bohom a konal všetko dôsledne a úspešne. (2Kron 31,20,21)

²³Prežil som viac námah, viac väzení, oveľa viac bitiek, často na dosah smrti.

²⁴Od Židov som dostal päť ráz štyridsať úderov bez jedného, ²⁵tri razy ma palicovali, raz kameňovali, trikrát som prežil stroskotanie lode, noc a deň som zápasil na otvorenom mori. ²⁶Často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách hroziacich od zbojníkov, v nebezpečenstvách od vlastného rodu, v nebezpečenstvách od pohanov, v nebezpečenstvách v meste, v nebezpečenstvách na púšti, v nebezpečenstvách na mori, v nebezpečenstvách medzi falošnými bratmi, ²⁷v námahe a lopote, často bez spánku, o hlade a smáde, často v pôstoch, v chlade a v nahote; ²⁸a okrem toho všetkého denne na mňa dolieha starosť o všetky cirkvi. ²⁹Ved' kto trpí slabosťou, že by som aj ja neutrpel slabosťou? Kto je vystavený pohoršeniu, že by to aj mňa nepáľilo? (2Kor 11,23–29)

Rešpektovanie princípov, ktoré predstavuje Boží zákon, môže človeku priniesť do života mnoho úžitku a požehnaní. Dôkazom toho je ľud, ktorý Boh požehnával. Jozua svedomito dbal na Božie prikázania a bol Izraelitom dobrým vodcom. Boh neraz pripomenul Izraelitom, že ak sa budú riadiť podľa jeho zákona, budú prosperovať.

Uvažuj o veršoch 2Kron 31,20.21. Aké sú podľa tohto textu hlavné dôvody, že Ezechiáš prosperoval a darilo sa mu?

Bez ohľadu na to, aké máme vzdelanie, musíme vyzdvihnúť dôležitosť poslušnosti. Naše deti a mladí ľudia však nie sú hlúpi. Skôr alebo neskôr si všimnú, že niektorí ľudia sú verní, láskaví a poslušní, a napriek tomu ich stihne nejaké nešťastie. Ako to vysvetliť?

Nedá sa to vysvetliť. Nevieme to vysvetliť. Žijeme vo svete hriechu a zla. Vo svete, v ktorom túri veľký spor. Nikto z nás nie je imúnny voči vplyvom zla.

Čo o tomto probléme hovoria nasledovné texty? Ako im rozumieť?

Mar 6,25–27

Jób 1,2

2Kor 11,23–29

Stáva sa, že aj dobrým a verným ľuďom, ktorí dodržia zákony, sa nie vždy darí. Aspoň nie v tom zmysle, ako to chápe svet. Aj to by mohla byť sčasti odpoveď na túto zložitú otázku. Táto otázka sa určite objaví, keď sa rozhodneme hovoriť o význame zákona. Čo myslíme pod pojmom „prosperita“? Čo povedal žalmista? „Jeden deň v tvojich nádvorciach je lepší než inde tisíc. Radšej zostanem na prahu domu svojho Boha, než by som mal bývať v stanoch bezbožníkov.“ (Ž 84,10) Niet pochyb, že podľa meradiel sveta tí, ktorí sú verní Bohu a poslušní jeho zákonu, nie vždy „prosperujú“. Aspoň zatiaľ. Je teda zrejmé, že keď dvaja robia to isté, neprinesie to vždy rovnaké výsledky. Žijeme totiž na zemi, kde ešte stále vládne hriech a zlo, ktoré všetko ničí a rozbíja. Keď dvaja ľudia verne dodržiavajú Boží zákon, nemusí to obom do života priniesť to, čo by sme z nášho pohľadu mohli zhodnotiť ako úspech a požehnanie. Aj keď to nie je ľahké pochopiť, mali by sme o tom otvorene hovoriť aj s deťmi a mladými ľuďmi, aby sme ich pripravili na realitu života na tejto zemi.

- **Prečítaj si Heb 11,13–16. Ako sa ti darí uchovať si vieru a verne rešpektovať Božie prikázania vo chvíľach, keď sa ti vôbec nedarí a namiesto požehnaní prichádzajú nové problémy a tiež vtedy, keď sa zdá, že Boh mlčí?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

JEŽIŠ, NÁŠ PRÍKLAD

²⁸Ježiš im teda povedal: „Keď vyzdvihnete Syna človeka, vtedy spoznáte, že Ja som a že nič nerobím sám od seba, ale hovorím tak, ako ma naučil Otec. ²⁹A ten, čo ma poslal, je so mnou. Nenechal ma samého, pretože ja robím vždy to, čo sa jemu páči.“ (Ján 8,28.29)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ak sa chceme niečo naučiť, potom nám často viac než všetky poučky môže pomôcť príklad alebo názorná ukážka. Ježiš Kristus, Boží Syn, žil ako jediný človek v dokonalej poslušnosti Otcovi a v dokonalej poslušnosti Božiemu zákonu. Žil tak preto, aby mohol byť nielen našim zástupcom, ktorým sa naozaj stal, ale aj našim príkladom. A ním aj bol.

Prečítaj si verše Luk 2,51.52; Fil 2,8; Heb 5,8; Ján 8,28.29. Čo hovoria tieto texty o Kristovej poslušnosti počas jeho života?

Ján to vystihol najlepšie, keď napísal: „Kto hovorí, že zostáva v ňom, má aj sám žiť tak, ako žil on.“ (1Ján 2,6) Keď sa sústredíme na Kristov život a jeho pozemskú službu, ľahko pochopíme, akú radosť pôsobil Otcovi svojou poslušnosťou. Kristus naplnil proctvo. Počas celého svojho života obhajoval Božie zákony. Ako Boh prikázal Mojžišovi napísať zákon, aby bol svedkom proti Izraelitom, podobne Kristus bol živým stelesnením svedectva pre svojich apoštolov, učeníkov, ale aj hriešnikov a svätých. Nedostali sme len akýsi súbor pravidiel, ktoré máme zachovávať, ale máme aj príklad Ježiša – človeka z mäsa a krvi –, ktorý máme nasledovať.

Aký lepší vzor poslušnosti môžeme ukázať mladým ľuďom, než vzor Ježiša Krista?

„Viera v Krista, ktorá údajne oslobodzuje ľudí od záväzku poslušnosti Bohu, nie je viera, ale trúfalosť. *Lebo milosťou ste spasení skrze vieru* (Ef 2,8). No *viera, ak nemá skutkov, je sama osebe mŕtva* (Jak 2,17). Ešte pred príchodom na zem Ježiš povedal o sebe toto: *Rád plním Tvoju vôľu, Bože môj, a Tvoj zákon v hĺbke srdca nosím.* (Ž 40,9) A práve pred svojím nanebovstúpením znova povedal: *Ja som zachoval prikázania svojho Otca a zostávam v jeho láske.* (Ján 15,10) Písmo hovorí: *Podľa toho vieme, že sme ho poznali, keď zachováваме jeho prikázania... Kto hovorí, že zostáva v ňom, má aj sám žiť tak, ako žil on.* (1Ján 2,3–6)“ (SC 61; CK 42)

APLIKÁCIA

- **Čo ťa na Ježišovom živote inšpiruje najviac? Čo by si sa od neho rád naučil? V čom by si sa mu chcel podobať? Čo môžeš urobiť, aby si lepšie nasledoval Kristov príklad v každej oblasti svojho života, a tak bol aj lepším učiteľom pre ostatných?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Láska, základ stvorenia a vykúpenia, je základom pravej výchovy. Jasne to vystihuje zákon, ktorý nám dal Boh ako pravidlo života. Prvým veľkým prikázanim je: *Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého srdca, z celej duše, z celej sily a z celej mysle.* (Luk 10,27) Milovať jeho, večného, vševediaceho, jediného, celou silou, myslou a srdcom znamená najvyšší rozvoj každej schopnosti. Tým sa v celej bytosti – v tele, mysli i v duši – obnovuje Boží obraz.

Druhé prikázanie sa podobá prvému: *Milovať budeš blížneho ako seba samého.* (Mat 22,39) Zákon lásky nás vyzýva, aby sme svoje telo, myseľ a dušu odovzdali službe Bohu a blížnym. Táto služba, ktorou sa stávame požehnaním pre iných, prináša najväčšie požehnanie nám samým. Nesebeckosť je základom každého pravého rozvoja. Obedavou službou dosahujeme najvyššie zušľachtenie každej schopnosti. Stávame sa *účastníkmi božskej prirodzenosti* (2Pet 1,4). Sme pripravovaní pre nebo, pretože nebo prijímame do svojich srdc.“ (Ed 16; Vých 13)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Podobne ako starý Izrael, aj my máme Boha milovať a zároveň sa ho báť (Mat 22,37; Zj 14,7). V triede hovorte o tom, ako môžeme tieto dve veci spojiť. Hľadajte odpoveď na otázku: Prečo tieto dve prikázania nie sú vzájomnom rozpore?
2. Aký je rozdiel medzi stanovením štandardu a vytvorením pravidla? Podľa vás, je adventizmus viac o stanovovaní vysokých štandardov v komunite veriacich alebo o vytváraní pravidiel, ktoré túto komunitu zjednocujú? Čo hovorí Písmo o stanovovaní vysokých štandardov pre samého seba? Pre rodinu? Pre zbor, cirkev?
3. Ako dosiahnuť správnu rovnováhu medzi tým, že Boží zákon budeme poslúchať a zároveň si budeme uvedomovať, že táto poslušnosť nám nezaistuje spasenie?
4. Prečítajte si Žalm 119. Všimnite si, ako často sa v ňom spomínajú pojmy poslušnosť, sloboda, zákony, pravidlá a príkazy. Čo nám chce autor žalmu povedať o týchto témach?

Týždeň od 18. do 24. októbra

BIBLICKÝ POHĽAD NA SVET

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Prísľ 15,3; Jób 12,7–10; Ef 6,12; Zj 20,5.6; Ján 1,1–14; Mar 12,29–31

ZÁKLADNÝ TEXT

Oči Hospodina sú všade, hľadajú na zlých aj dobrých. (Prísľ 15,3)

Náš pohľad na život a svet je prirodzene tvorený tými, ktorí nás v živote vychovávali a formovali – najprv našimi rodičmi, neskôr školou a prostredím, v ktorom sa pohybujeme. Vo svetle toho, ako sme boli naučení vidieť svet, neskôr vnímame a hodnotíme veci, udalosti alebo morálne otázky.

Ak niekto vyrastal v ateistickej (alebo agnostickej) rodine, kde sa o kresťanstve nehovorilo vôbec, alebo len negatívne a odmietavo, celkom prirodzene a bez ďalšieho uvažovania bude taký pohľad, ktorý nepočíta s Bohom, považovať za samozrejmy a správny. S dôverou (ktorá je prirodzená) prijme to, ako svet chápali jeho rodičia, priatelia alebo učitelia a touto optikou bude vnímať všetko, čo sa okolo neho deje. Ak ste však od malička žili v kresťanskom prostredí, budete mať už od začiatku svoj „filter“, ktorým vnímate svet, nastavený inak. Rovnaké veci, udalosti a okolnosti budete vnímať odlišne, pretože v tom všetkom budete vnímať Božie konanie a pôsobenie.

Či chceme alebo nie, všetci sme formovaní tým, v čom sme vyrastali. Toto prostredie určuje, akým spôsobom sa pozeráme na svet okolo nás a ako mu rozumíme. Naše pôvodné „nastavenie“ však nie je nemenné. Ako človek rastie, dospieva a dozrieva, začína si klásť otázky, či je svet naozaj taký, ako mu bol predstavovaný od malička. Zároveň začína hľadať, či neexistuje aj iný uhol pohľadu. Bez ohľadu na to, ako sme boli vychovaní, máme v živote možnosť svoj pohľad zmeniť, ak nám niekto ponúkne lepší a zmysluplnejší variant.

V lekcii na tento týždeň budeme premýšľať nad tým, aký pohľad na život a svet nám na stránkach Biblie ponúka Boh, náš najlepší „Učiteľ“, aký vplyv to môže mať na náš praktický život a na to, čo odovzdáme nasledujúcim generáciám.

JE VÔBEC NEJAKÝ BOH?

²Blázon si hovorí: „Boha niet!“ Takí si počínajú zvrátene a ohavne, nikto nekoná dobro. ³Boh z nebies hľadá na ľudí, aby videl, či sa nájde niekto rozumný, čo hľadá Boha. (Žalm 53,2,3)

Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nik, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život. (Ján 3,16)

Medzi základné a zásadné životné otázky patria aj tie, ktoré sa pýtajú, či sme tu na svete a vo vesmíre sami, alebo je tu niekto, kto sa o nás zaujíma, riadi vesmír a určuje jeho chod. V princípe existujú dva typy odpovedí, ktoré zásadne ovplyvňujú naše vnímanie reality každodenného života, ale aj hodnoty, ktoré budeme v živote zastávať.

Prvá odpoveď hovorí, že vesmír – a všetko, čo je v ňom, vrátane nás – len je. Nikto ho nestvoril, nič ho nesformovalo. Jednoducho je tu. Ako už pred dva a pol tisícročiami povedal grécky filozof Demokritos (nie je to nová myšlienka), základným princípom vesmíru sú len „atómy a prázdnota“. Neexistuje žiadny boh, ani nijakí bohovia, ani nič božské. Realita je výhradne materiálna, čisto prírodná, daná logickými zákonitostami. Všetko, čo sa okolo nás deje, hodnotíme potom na základe tohto východiska iba ako prirodzené následky týchto zákonitostí, bez pripustenia akéhokoľvek „nadprirodzeného“ zásahu.

Druhý názor hovorí, že celý náš vesmír stvorila nejaká božská bytosť (alebo bytosti). Z tohto pohľadu človek vníma prírodný svet, svet „atómov a prázdnoty“ a celý vesmír, že fungujú na základe logických princípov a zákonitostí, ale nie sú nimi obmedzené. Poukazuje na realitu, ktorá je oveľa širšia, hlbšia a mnohotvárnejšia než klasický ateisticko-materialistický pohľad.

Čo hovoria nasledujúce texty o spomínaných myšlienkach? Aký pohľad na život, jeho pôvod, fungovanie a zákonitosti ponúka Biblia? Aký vplyv môže mať uznanie Božej existencie a jeho záujmu o svet na praktický život ľudí?

Ž 53,2,3

Prísł 15,3

Ján 3,16

Iz 45,21

Luk 1,26–35

Ústrednou myšlienkou, ktorú nás učí Biblia, nie je len existencia Boha (v tú verí aj satan), ale existencia takého Boha, akým v skutočnosti je, teda osobného Boha, ktorý nás miluje a ktorý s nami vstupuje do vzťahu. Je to Boh zázrakov, ktorý, hoci používa prírodné zákony, nie je nimi obmedzený a keď chce, môže ich prekročiť (napríklad pri panenskom počatí Ježiša). Tento predpoklad je úplne zásadný, pretože má obrovský vplyv na celý náš život.

- Skús si predstaviť, čo by sa zmenilo v tvojom živote, keby si dospel k záveru, že Boh neexistuje – prípadne existuje, ale nezaujíma sa o životy ľudí na zemi. Ako by vyzeral tvoj nasledujúci deň? Konal by si rovnako? Vyznával by si rovnaké hodnoty? Vychovával by si deti inak?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

BOH – STVORITEĽ

¹Na počiatku stvoril Boh nebo a zem. ²Zem bola pustá a prázdna, tma bola nad prahlinou a Boží duch sa vznášal nad vodami. (1Moj 1,1,2)

¹Na počiatku bolo Slovo, to Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh. ²Ono bolo na počiatku u Boha. ³Ním vzniklo všetko a bez neho nevzniklo nič z toho, čo jestvuje. ⁴V ňom bol život a život bol svetlom ľudí. (Ján 1,1–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ďalšia dôležitá otázka, ktorá ovplyvňuje naše chápanie sveta, sa týka pôvodu nášho života a vôbec všetkého, čo vidíme okolo seba. Ako to všetko vzniklo? A prečo? Je to len následok prirodzeného vývoja? Stojí za životom Boh? A ak áno, vytvoril ho počas šiestich dní hneď v dokonalej podobe, alebo sa pod jeho vedením dlhé obdobia len postupne vyvíjal? Odpovede, ku ktorým dospejeme, majú opäť zásadný vplyv na mnoho oblastí v našom živote.

Ako predstavuje pôvod života Biblia? Čo z toho vyplýva pre náš pohľad na tento svet, na seba a na druhých?

1Moj 1,1,2

Ján 1,1–4

2Moj 20,8–11

Zj 14,6,7

Jób 12,7–10

Biblia existenciu Boha predpokladá – nezodôvodňuje ju. Text 1Moj 1,1 sa nezačína množstvom logických argumentov o existencii Boha (hoci ich existuje veľa). Jednoducho jeho existenciu predpokladá (pozri tiež 2Moj 3,13,14). Z tohto východiskového bodu – že Boh je Stvoriteľ – sa odvíja celá Biblia a všetky pravdy na jej stránkach.

Náuka o stvorení je základom nielen kresťanskej viery, ale aj kresťanského pohľadu na život. Všetko, čomu ako kresťania veríme, stojí na učení o šesťdňovom stvorení. Biblia sa nezačína vyhlásením o zmierení, zákone, kríži, zmŕtvychvstaní ani o druhom príchode.

Nie, začína sa vyhlásením, že Boh je Stvoriteľ. Žiadna z ostatných náuk by nedávala zmysel, keby Boh nebol naším Stvoriteľom.

Z tohto dôvodu je pre kresťanov taký dôležitý význam náuky o stvorení. Práve z nej totiž vychádza celé naše pochopenie základných životných tém, medzi ktoré patrí existencia smrti, otázka dobra a zla, hriechu a milosti, ekológie, Božieho zámeru s manželstvom a rodinou alebo význam sobotného dňa. Sotva si vieme predstaviť učenie, ktoré by bolo vo väčšom protiklade k Biblii a kresťanskej viere všeobecne, než je evolúcia. Preto myšlienka, že evolúciu možno nejakým spôsobom zosúladiť s biblickým učením o stvorení, je ešte horšia ako ateistická evolúcia. Nedá sa to totiž bez toho, aby to nevyznelo ako vŕsmech Biblie a kresťanskej viery ako celku.

APLIKÁCIA

- **Boh chce, aby sme si každý týždeň v sobotu, teda jednu sedminu svojho života, pripomínali stvorenie a Boha Stvoriteľa. Aký význam to má pre tebe osobne? Ovlplyvňuje toto vedomie nejako aj tvoj život počas nasledujúcich šiestich dní?**

POHĽAD „ZA Oponu“

¹⁰Napokon posilňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci. ¹¹Oblečte sa do plnej Božej výzbroje, aby ste mohli obstáť proti úkladom diabla. ¹²Veď náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam, vládcam tohto temného sveta a proti duchom zla v nebesiach. (Ef 6,10–12)

²⁸Vieme, že všetky veci slúžia na dobro tým, čo milujú Boha, ktorí sú povolani podľa jeho predsavzatia. ²⁹Lebo ktorých vopred poznal, tých aj predurčil, aby boli podobní obrazu jeho Syna, aby on bol prvorodený medzi mnohými bratmi. (Rim 8,28.29)

Ako sme povedali v úvode, nikto z nás sa nepozerať na svet z neutrálnej pozície. Keď sa napríklad ateista pozrie na dúhu na oblohe, vidí len oku lahodiaci prírodný jav. Naopak, človek, ktorý sa pozrie na dúhu z biblického pohľadu, nevidí iba prírodný jav, vzájomné pôsobenie vody a svetla, ale aj opätovné potvrdenie Božieho zaslúbenia, že svet už nikdy nebude zničený vodou (1Moj 9,13–16).

Biblický pohľad nám tak dáva jedinečnú príležitosť nahliadnuť „za oponu“, a naučiť sa „v Božej škole“ niečo o súvislostiach, ktoré by nám inak zostali utajené. Vidíme rovnaký svet ako ostatní, ale vďaka tomu, čo sa dozvedáme od veľkého Učiteľa, môžeme začať hlbšie chápať, čo a prečo sa okolo nás deje. Ani mocenské boje a historické udalosti, o ktorých sa učíme na hodinách dejepisu, nevnímame potom len ako súboj politikov a mocných, ale interpretujeme ich vo svetle poznania, že sme ako obyvatelia zeme zatahnutí do veľkého sporu medzi zlom a dobrom, medzi satanom a Bohom. A to mení náš prístup k tomu, čo sa odohráva naokolo.

Aké pravdy nachádzaš v uvedených textoch? Ako ti pomáhajú lepšie pochopiť realitu, v ktorej žijeme?

Ef 6,10–12

Mar 13,7

Rim 5,8

Rim 8,28.29

Kaz 9,5

Zj 20,5.6

Biblia je teda určitým „filtrom“, cez ktorý sa máme pozeráť na svet a pokúšať sa ho chápať aj napriek jeho komplikovanosti a mnohým skľučujúcim skutočnostiam. Písmo, zjavené Božie slovo, je šablóna, ktorá nám pomáha lepšie pochopiť realitu, v ktorej sa nachádzame, ktorej sme súčasťou a ktorá nás často mátie a zneisťuje. Vysvetľuje nám množstvo vecí o svete, ktoré by sme inak nepoznali ani im nerozumeli.

- Čo z toho, čo si mohol z Biblie poznať a pochopiť, ti v živote pomáha lepšie sa orientovať v zložitom svete, v ktorom všetci žijeme? Podel sa o to aj s ostatnými.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

DÔLEŽITOSŤ VYKUPITEĽA

⁵A to svetlo v tme svieti, ale tma ho nepohltila. ⁶Od Boha bol poslaný človek; volal sa Ján. ⁷Prišiel ako svedok vydať svedectvo o svetle, aby všetci prostredníctvom neho uverili. ⁸On nebol svetlom, ale prišiel vydať svedectvo o tom svetle. ⁹Bolo tu pravé svetlo, čo osvecuje každého človeka, to prichádzalo do sveta. ¹⁰Bol vo svete a svet ním vznikol, ale svet ho nespoznal. ¹¹Do svojho vlastného prišiel, ale jeho vlastní ho neprijali. ¹²Tým však, čo ho prijali a veria v jeho meno, dal moc stať sa Božími deťmi; ¹³tí, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z telesnej žiadosti, ani z vôle muža, ale z Boha. ¹⁴To Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami a my sme videli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodný Syn, plný milosti a pravdy. (Ján 1,5–14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aj keď je učenie o stvorení pre našu vieru veľmi dôležité, v Novej zmluve sa nevyskytuje samostatne. Často je spojené s učením o vykúpení, teda o záchrane hriešnikov. Mohli by sme povedať, že je s ním neoddeliteľne späté. To preto, že vo svete hriechu a smrti samotné stvorenie nevystačí. Žijeme, zápasíme, trpíme (ako všetci) – a potom? Čo príde potom? Zomrieme. V konečnom dôsledku skončíme podobne ako mŕtve telá zvierat, ktoré nachádzame zrazené na kraji cesty. Záleží na tom? Je to dôležité?

Uvažuj o texte Ján 1,1–14. Čo tieto verše hovoria o pôvode, podstate a diele Ježiša Krista?

Mnohí z nás sa v škole učili, že ľudstvo sa procesom vývoja dostáva čoraz vyššie a vyššie. Viac toho vieme, lepšie rozumieme svetu, vieme riešiť problémy, s ktorými si ľudia kedysi nevedeli rady. Z toho by sme ľahko mohli nadobudnúť presvedčenie, že „Spasiteľa“ potrebovali tí, ktorých poznanie bolo obmedzené a pri riešení mnohých problémov boli bezradní. V „Božej škole“ sa však učíme inému pohľadu na nás ako ľudstvo. Napriek rastúcemu poznaniu sme hriešnici, ktorých morálne schopnosti vinou „nákazy“ hriechom degenerujú, a my sa čoraz hlbšie prepadáme do bahna hriechu. Práve preto potrebujeme Záchrancu. Sami sa z tejto situácie nedostaneme.

Poznať učenie o potrebe vykúpenia je teda pre správny pohľad na svet nesmierne dôležité. Ježiš Kristus, jeho ukrižovanie a vzkriesenie je stredobod všetkého, čomu veríme.

Pripomeňme si tiež posolstvo prvého anjela: „Potom som videl iného anjela letieť stredom neba: Mal večné evanjelium, aby ho zvestoval obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu. Volal mohutným hlasom: Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Kľaňajte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“ (Zj 14,6.7) Všimnime si, že „večné evanjelium“ je priamo spojené s Bohom ako Stvoriteľom. A keď si uvedomíme, že Boh, ktorý nás stvoril, je ten istý Boh, ktorý v ľudskom tele vzal trest za náš hriech na seba – nie div, že sme vyzývaní uctievať ho. Ako inak by sme mohli odpovedať, keď si uvedomíme, aký je náš Boh?

APLIKÁCIA

- Aký vplyv má na tvoj život vedomie, že si slabý hriešnik, ktorý potrebuje pomoc? Uvažuj o myšlienke vyjadrenej u Jána 1, ktorá hovorí, že ten, ktorý všetko stvoril (Ján 1,3), je zároveň ten, kto za nás zomrel na kríži. Prečo by malo byť jeho uctievanie našou prirodzenou reakciou?

AKO ROZLIŠIŤ DOBRO A ZLO?

²⁹Ježiš odpovedal: „Najdôležitejšie je toto: Počuj, Izrael! Pán, náš Boh, je jediný Pán! ³⁰Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou dušou, celou myslou a celou silou. ³¹Druhé je toto: Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého. Iného väčšieho prikázania ako sú tieto, niet.“ (Mar 12,29–31)

V každej rodine považujú rodičia za svoju úlohu odovzdať deťom dôležité životné hodnoty a naučiť ich rozpoznať, čo je dobré a čo zlé. Ale podľa akých kritérií to majú robiť? Kto určí, ako rozlíšiť dobro a zlo? Stačí na to nejaký prirodzený cit? Alebo je tu nejaká vyššia autorita, od ktorej sa to môžeme naučiť?

Pred rokmi Francúzsko riešilo otázku trestu smrti. Má byť zrušený? Tí, ktorí obhajovali jeho zrušenie, sa skontaktovali so známym francúzskym spisovateľom a filozofom Michelom Foucaultom. Požiadali ho, aby v ich mene napísal o tom pojednanie. Tento pán však neobhajoval len zrušenie trestu smrti, ale zrušenie celého väzenského systému a prepustenie všetkých väzňov.

Prečo? Pretože podľa Michela Foucaulta sú všetky morálne systémy iba ľudské výtvory a názory, ktoré zaviedli tí, čo sú pri moci, aby ovládali masy. Preto podľa neho tieto morálne kódexy nemajú legitimitu.

Jeho extrémne stanovisko je však logickým dôsledkom problému, ktorý v skutočnosti nie je nový. Musel ho riešiť už Mojžiš v starovekom Izraeli pred tisíckami rokov. „Nerobte už tak ako my dnes, každý podľa toho, čo uznáva za správne.“ (5Moj 12,8; pozri tiež Sud 17,6; Prísľ 12,15). Boh vtedy jasne vstúpil do diania, aby On bol tým najväčším Učiteľom, morálnou autoritou, ktorá pre ľudí jasne pomenuje, čo je správne a čo nie. Bez tohto „zjavného poznania“ by každý pokus o určenie morálnych kritérií bol len subjektívnym ľudským pohľadom, ktorý pre ostatných nie je záväzný.

Čo nás tieto texty učia o zdroji morálnych kritérií pre náš život?

5Moj 6,5

Mar 12,29–31

Zj 14,12

Ak by sme nemali konať iba podľa toho, čo považujeme za správne, pretože my sami nie sme dostatočne spravodliví, svätí ani objektívni na to, aby sme vedeli rozoznať, čo je morálne a správne – ako potom budeme vedieť, čo máme robiť? Odpoveďou je, že Pán, ktorý nás stvoril, nám dal aj morálny zákon, podľa ktorého máme žiť. Možno my to nepovažujeme za správne, ale Boh áno.

Ak sa Boh a vykúpenie, ktoré nám ponúka, stanú stredobodom nášho kresťanského pohľadu na svet, potom bude logické, že prijmem aj jeho pohľad na dobro a zlo, ako ho vyjadril v Desatore. Jeho rešpektovanie nás síce nemôže zachrániť z hriechu, ale učí nás pozeráť sa na svet očami nášho Boha, na ktorého obraz sme boli stvorení.

- Ako môžeme aj druhým predstaviť Boží morálny zákon tak, aby nebol vnímaný ako obmedzovanie a komplikovanie života, ale aby inšpiroval a prebúdzať v ľuďoch túžbu podobať sa viac nášmu Pánovi?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Pôvodným cieľom výchovy je napomáhať pri stvárňovaní Božieho obrazu v človekovi.“ (PP 595; PP /sk/ 450) Samotné formálne vzdelanie, ktoré nám prinesie mnoho informácií, nie je pre život dostatočné. Ľudia môžu byť vzdelaní, dokonca aj vysoko vzdelaní v mnohých odboroch, ale môžu zastávať také názory a postoje, ktoré sú v zásadnom rozpore s princípmi uvedenými v Biblii. Ak však prijmeme pohľad, ktorý nám ponúka náš Spasiteľ, ovplyvní to naše chápanie všetkých oblastí života.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Lekcia tohto týždňa sa zamerala na niektoré kľúčové témy, ktoré môžu zásadne ovplyvniť náš pohľad na život: existenciu Boha, stvorenie, Bibliu, plán vykúpenia a Boží zákon. Aké ďalšie dôležité body by ste k tomu pridali?
2. Jeden mysliteľ v 18. storočí napísal: „Ó svedomie! Svedomie! Ty božský inštinkt, spoľahlivý vodca ignorantskej a obmedzenej, hoci inteligentnej a slobodnej bytosti – neomylný sudca dobra a zla, ktorý formuje človeka na Božiu podobu.“ Je tento názor správny alebo nesprávny? Akým sprievodcom je pre vás vaše svedomie? Kedy bolo pre vás spoľahlivým kompasom?
3. Pozrime sa znova na citát Ellen G. Whiteovej: „Pôvodným cieľom výchovy je napomáhať pri stvárňovaní Božieho obrazu v človekovi.“ Ako tomu rozumieš?

JEŽIŠ AKO NAJVÄČŠÍ UČITEĽ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Heb 1,1–4; 2Kor 4,1–6; Ján 1,14.18; 14,1–14; Fil 2,1–11; 2Kor 5,16–21

ZÁKLADNÝ TEXT

Lebo Boh, ktorý povedal: „Nech z temnôt zažiarí svetlo!“, zažiaril v našich srdciach, aby priviedol na svetlo poznanie Božej slávy na tvári Ježiša Krista. (2Kor 4,6)

Billy Graham spomínal, ako raz v sprievode generála navštívil vojakov v polnej nemocnici. Jeden mladý vojak, „bol taký dokaličený, že musel ležať dolu tvárou pripevnený popruhmi ku kovovej konštrukcii.“ Lekár zašepkal Grahamovi: „Pochybujem, že ešte niekedy bude chodiť.“ Vojak poprosil generála: „Pane..., bojoval som za vás, ale nikdy som vás nevidel. Mohol by som vidieť vašu tvár?“ Generál si ľahol na zem pod kovovú konštrukciu, aby sa tvárou v tvár porozprával s vojakom. Graham ich pozoroval a všimol si, ako slza z oka vojaka padla generálovi na líce.

V dobe, keď sa Ježiš narodil, dokaličené a krvácajúce ľudstvo potrebovalo prežiť uzdravujúci Boží pohľad. Ako keby ľudia prosili: „Ó, Bože, mohli by sme vidieť Tvoju tvár?“ Keď Otec poslal svojho Syna na túto planétu, poslal im toho najväčšieho Učiteľa. Jeho poslaním bolo ukázať ľuďom Otcovu tvár. Odvtedy máme úžasnú prednosť hľadiť na „Božiu slávu na tvári Ježiša Krista“ (2Kor 4,6). Keď pozorujeme najväčšieho Učiteľa, ktorý zostúpil na túto zem, čo dôležité sa od neho môžeme naučiť?

ZJAVENIE OTCA 1

¹Mnoho ráz a rozličným spôsobom hovoril kedysi Boh otcom ústami prorokov. ²V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého a cez ktorého stvoril aj svet. ³On je odblesk jeho slávy a obraz jeho podstaty a všetko udržuje svojím mocným slovom. Keď vykonal očistenie od hriechov, posadil sa po pravici Velebnosti na výsostiach. ⁴Stal sa o toľko dôstojnejším od anjelov, o kolko vznešenejšie meno zdedil než oni. (Heb 1,1–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Aké dôležité myšlienky o Ježišovi uvádza apoštol na začiatku Listu Hebrejom? (Heb 1,1–4)

Novozmluvní autori opakovane zdôrazňujú významnú myšlienku: Ježiš prišiel na zem, aby ľuďom ukázal Otca. Predtým sa im Boh sčasti zjavoval prostredníctvom prorokov; v Ježišovi ľudia dostali konečné a dokonalé zjavenie Pána Boha.

Ježiš ako človek bol odbleskom Božej slávy (Heb 1,3). Ako hriešni ľudia neznesieme pohľad na Božiu slávu v jej plnosti. Ježiš ako vtelený Syn odzrkadľoval túto slávu. Bola zahalená Kristovou ľudskou prirodzenosťou, aby naň ľudia mohli hľadieť a vidieť Boží charakter.

Ježiš je tiež „obrazom jeho podstaty“ (Heb 1,3). Použitý grécky výraz „charaktér“ sa niekedy používa pre odtlačok, ktorý zostane po pečati vo vosku alebo pre obraz vyrazený na minci. Ježiš je presným „obrazom jeho podstaty“ (Heb 1,3). Ak chceme poznať Otca, potrebujeme pozorne počúvať, čo o ňom hovorí najväčší Učiteľ. A tiež ho pozorovať. Keď hľadíme na Syna, vidíme v ňom Otca.

Porovnaj Heb 1,1–4 s 2Kor 4,1–6. Kto je podľa 2Kor 4,1–6 Ježiš a čo sa od neho učíme?

Keď chcel Pavol so svojimi spolupracovníkmi učiť iných o Bohu, snažili sa napodobňovať Ježiša. Ako „Boží obraz“ (2Kor 4,4) nám Ježiš priniesol poznanie Boha Otca. Pavol sa vyhýba podvodom a prekrúcaniu Božieho slova; namiesto toho jasne vysvetľuje pravdu (2Kor 4,2).

Boh použil pri stvorení svetlo, aby zahnal tmu. Podobne nám dal svojho Syna Ježiša Krista, aby zahnal nepravdivé názory a ukázal nám pravdu o sebe. Najlepšie Boha spoznáme, ak sa zahľadíme do Ježišovej tváre (2Kor 4,6).

APLIKÁCIA ■ Ježiš verne odzrkadľoval Otca. Aj my to máme robiť. Sme vyzvaní, aby sme „napodobňovali Boha ako milované deti“ (Ef 5,1). Čo to znamená? Čo sa môžeme naučiť od Ježiša o tom, ako „napodobňovať“ Boha?

ZJAVENIE OTCA 2

¹ „Nech sa vám srdce neznepokojuje! Verte v Boha, verte aj vo mňa! ² V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám azda povedal, že vám idem pripraviť miesto? ³ Keď odidem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja. ⁴ A cestu, kam idem, poznáte.“ ⁵ Tomáš mu povedal: „Pane, nevieme, kam ideš. Ako môžeme poznať cestu?“ ⁶ Ježiš mu povedal: „Ja som cesta, pravda i život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa. ⁷ Ak ste ma spoznali, budete poznať aj môjho Otca. Odteraz ho už poznáte a videli ste ho.“ ⁸ Ozval sa Filip: „Pane, ukáž nám Otca a to nám postačí!“ ⁹ Ježiš mu povedal: „Filip, tolký čas som s vami a nespoznal si ma? Kto videl mňa, videl aj Otca. Ako to, že teraz hovoríš: „Ukáž nám Otca!“? ¹⁰ Neveríš, že ja som v Otcovi a Otec je vo mne? Slová, ktoré vám hovorím, nehovorím sám od seba, ale Otec, ktorý zostáva vo mne, koná svoje skutky. ¹¹ Verte mi, že ja som v Otcovi a Otec je vo mne! Ak nie pre iné, aspoň pre tie skutky verte! (Ján 14,1–11)

V prológu k Evanjeliu podľa Jána (Ján 1,1–18) apoštol hovorí o Ježišovi ako o večnom „Slove“. Jánove vyhlásenia o Ježišovi nie sú nesmelé a skromné. Svojím rozsahom sú odvážne a týkajú sa celého vesmíru. Ježiš existoval skôr, ako vznikol tento svet – vlastne od večnosti. „Ním“ bolo všetko stvorené (Ján 1,2.3). Ježiš je „svetlom ľudí“ (Ján 1,4) a ako Slovo, ktoré prišlo na svet, „osvecuje každého človeka“ (Ján 1,9).

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V pokoji si prečítaj 14. kapitolu Jánovho evanjelia. Prečo sa, podľa Jána, stal Ježiš človekom? Aké svetlo ako Slovo priniesol? Ako rozumieš vyjadreniu: „Kto vidí mňa, vidí Otca?“

„Keď bola temnota sveta najhlbšia, objavilo sa Svetlo. ... Pre ľudský rod zostávala len jediná nádej – do tejto masy... pridať nový prvok, ktorý by ľudstvu priniesol moc nového života a obnovil poznanie Boha. ... Kristus prišiel odstrániť toto falošné učenie, ktorým tí, čo sa chválili, že Boha poznajú, Boha zneuctievali. Prišiel, aby predstavil podstatu Božieho zákona a aby svojím vlastným charakterom prejavil krásu svätosti.“ (Ed 74–76; Vých 63–65)

Všetko, čo Ježiš robil vo svojom živote na zemi, malo jediný cieľ: „zjaviť Boha pre povznesenie ľudstva.“ (Ed 82; Vých 70)

- Čo si vďaka Ježišovi pochopil o tom, aký je nebeský Otec? Čo sa ti na tomto obraze Boha páči najviac? V čom ťa to inšpiruje?

APLIKÁCIA

ZMÝŠĽANIE NAJVÄČŠIEHO UČITEĽA

⁵Zmýšľajte medzi sebou tak, ako Kristus Ježiš: ⁶On, hoci mal Božiu podobu, svoju rovnosť s Bohom nepovažoval za korisť, ⁷ale zriekol sa jej, keď vzal na seba podobu služobníka a stal sa podobný ľuďom a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka, ⁸ponížil sa a stal sa poslušným až na smrť, a to smrť na kríži. ⁹Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno nad každé meno, ¹⁰aby sa pri mene Ježiš zohlo každé koleno tých, čo sú na nebi, na zemi aj v podsvetí ¹¹a aby každý jazyk vyznával na slávu Boha Otca: „Ježiš Kristus je Pán.“ (Fil 2,5–11)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Čo ležalo Pavlovi na srdci, keď písal list veriacim do Filíp? Ako rozumieš jeho slová?

Fil 2,1–11

Fil 4,2.3

Text Fil 2,1–11 je jeden z najhlbších textov v celej Biblii. Hovorí o Kristovi, o jeho božstve, vtelení, ľudskej prirodzenosti a o jeho smrti na kríži. Opisuje Ježišovu dlhú a ťažkú cestu smerom čoraz nižšie – z neba až na Golgotu (Fil 2,5–8). Hovorí tiež o tom, ako ho Otec nad všetko povýšil, aby sa mu každý poklonil (Fil 2,9–11). Týchto niekoľko veršov obsahuje „celý balík“ úžasnej pravdy.

Pavol dúfa, že veriaci vo Filipách sa budú učiť od Ježiša. Veď Ježiš sa stal človekom – vzal „na seba podobu služobníka a stal sa podobný ľuďom“ (Fil 2,7) – a dokonca podstúpil smrť na kríži. O čo viac by sme mali aj my žiť sebaobetavo, vychádzať si navzájom v ústrety a podriaďovať sa jedni druhým?

Pavol nám pripomína, že od Ježiša ako najväčšieho Učiteľa sa môžeme veľa naučiť. Máme sa učiť z toho, čo počas svojej pozemskej služby povedal. Máme sa učiť zo zázrakov, ktoré vykonal, a z toho, ako sa správal k ľuďom naokolo – nielen bohatým a vysokopostaveným, ale predovšetkým k chudobným, slabým a odstrkovaným. Naše vzťahy k ostatným môžeme formovať podľa jeho veľkej blahosklonnosti a tým, že budeme rozjímať o jeho ochote vymeniť slávu neba za jasle v maštali. Je to pre nás veľká lekcia!

V protiklade k tomu nás svet často vyzýva, aby sme sa vyvyšovali a honosili svojimi úspechmi. No jasle v Betleheme, kríž na Golgote a najväčší Učiteľ nás chcú naučiť niečo iné – že Božie veľké dielo výchovy a spásy nebolo vykonané vyvyšovaním sa, ale ponížením sa pred Bohom a ochotou slúžiť.

APLIKÁCIA ■ V akej situácii by si mohol svojou pokorou a ponížením poukázať iným na Krista? Možno dokonca aj dnes?

NAJVÄČŠÍ UČITEĽ A ZMIERENIE

¹⁶ Preto odteraz nikoho nepoznáme podľa tela. Aj keď sme poznali Krista podľa tela, ale teraz už nepoznáme. ¹⁷ Preto ak je niekto v Kristovi, je novým stvorením. Staré veci pominuli, nastali nové. ¹⁸ To všetko je z Boha, ktorý nás zmieril so sebou skrze Krista a dal nám službu zmierenia. ¹⁹ Ved' Boh v Kristovi zmieril svet so sebou. Nepočítal ľuďom ich previnenia a nám uložil ohlasovať slovo zmierenia. ²⁰ V mene Krista sme vyslanci a cez nás akoby Boh napomínal. V mene Krista vás prosíme: Zmierite sa s Bohom! ²¹ Toho, ktorý nepoznal hriech, urobil za nás hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou. (2Kor 5,16–21)

Ľudské vzťahy sa príliš často rozpadajú. Jeden druhému sa odcudzujeme. Človek, ktorý bol kedysi naším blízkym priateľom, sa postupne môže stať niekým, komu nedôverujeme. Narušený vzťah sa však dá napraviť. Keď sa to podarí, prežívame zázrak zmierenia. Len málo skúseností je v živote človeka krajších. „Božia škola“, do ktorej nás Ježiš pozýva, nie je preto zameraná len na informácie a „poznávanie pravdy“, ale predovšetkým na budovanie a obnovu našich vzťahov – s našim Bohom aj s našimi blížnymi.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Sústred' sa na slová z úvodu (2Kor 5,16–21). Prečo je zmierenie jadrom Kristovho vtelenia a jeho poslania ako Učiteľa?

Sme šťastní, keď sa nám podarí obnoviť dobré vzťahy s inými ľuďmi. O čo väčšie šťastie nás však naplní, keď sa zmierime s Bohom! V 2Kor 5,16–21 Pavol jasne hovorí, kto je pôvodcom zmierenia – Boh Otec iniciuje obnovu nášho prerušeného vzťahu s ním. Toto dielo zmierenia robí „skrze Krista“ (2Kor 5,18). „Boh v Kristovi zmieril svet so sebou.“ (2Kor 5,19)

Nemôžeme však byť len konzumentmi radosti zmierenia. Musíme sa učiť od najväčšieho Učiteľa. Svojím vtelením sa Ježiš aktívne podieľal na diele zmierenia. Aj my sme pozvaní, aby sme sa zapojili do tohto diela. Boh nás prostredníctvom Krista zmieril so sebou. Teraz sme spolu s Pavlom poverení konať „službu zmierenia“ (2Kor 5,18).

Text Kol 1,15–20 patrí medzi ďalšie významné novozmluvné texty o Kristovom vtelení. Prvá polovica, často považovaná za hymnus, hovorí o Kristovej úlohe pri stvorení (Kol 1,15–17), druhá polovica sa zameriava na Kristovu úlohu v diele vykúpenia (Kol 1,18–20). Prostredníctvom Krista ako Stvoriteľa a Vykupiteľa Boh zmieruje všetko so sebou. Dielo zmierenia, ktoré Boh koná prostredníctvom Krista, má kozmický rozsah, ovplyvňuje „všetko, čo je na zemi i v nebesiach, keď nastolil pokoj preliatím jeho krvi na kríži“ (Kol 1,20).

Aj keď sa nikdy nevyrovnáme najväčšiemu Učiteľovi, sme pozvaní spolupracovať v „službe zmierenia“ v našej sfére pôsobnosti (2Kor 5,18). Možno práve to mal na mysli Ježiš, keď sa modlil: „Ako si ma ty poslal do sveta, tak som ich aj ja poslal do sveta.“ (Ján 17,18)

- Akým praktickým spôsobom môžeš spolupracovať s Bohom v jeho diele zmierenia? Poznáš niekoho, komu by si mohol pomôcť, aby sa s niekým zmieril?

APLIKÁCIA

OSOBNÉ STRETNUTIE S UČITEĽOM

⁸V tom kraji boli pastieri, ktorí v noci bdeli na poli a strážili svoje stádo. ⁹Zastal pri nich Pánov anjel a ožiarila ich Pánova sláva. Zmocnil sa ich veľký strach. ¹⁰Ale anjel im povedal: „Nebojte sa! Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude radosťou pre všetkých ľudí, ¹¹lebo v Dávidovom meste sa vám dnes narodil Spasiteľ, Kristus Pán. ¹²Toto vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jaslách.“ ¹³Odrazu sa s anjelom zjavilo množstvo nebeských zástupcov, ktoré chválili Boha a volali: ¹⁴„Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom, ktorých on miluje.“ ¹⁵Len čo sa anjeli vrátili do neba, pastieri sa rozhodli: „Podme teda do Betlehema a pozrime, čo sa tam stalo – čo nám oznámil Pán.“ (Luk 2,8–15)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Skús sa na malú chvíľu vo svojich predstavách preniesť o viac ako dvetisíc rokov späť, do času, keď ľudia mohli pohliadnuť do tváre svojho Spasiteľa. Skupina obyčajných pastierov pasie za malým mestom stádo oviec. O chvíľu vidia niečo úžasné. Ukážu sa im anjeli, ktorí im zvestujú nečakanú, ale radostnú správu, ktorá otrasie svetom. Motivovaní týmto zjavením sa rozhodli vyhľadať dieťa, o ktorom anjeli hovorili.

Pozri Luk 2,8–20. Predstav si, že prídeš s pastiermi do Betlehema a hľadáš do jaslí. Čo by si videl? Čo by si mohol pochopiť o Bohu, jeho povahe, pláne záchrany a vzťahu k nám pri pohľade na malé dieťa, ktoré sa narodilo do chudobnej rodiny?

Reakcie Jozefa, Márie a pastierov na narodenie Ježiša nás môžu prekvapiť. Skromné podmienky Ježišovho narodenia nenaznačujú nič mimoriadne, nijaké zázračné vtelenie – že v osobe tohto dieťaťa sa Boh stal človekom. Ale vďaka videniam, snom a anjelom títo ľudia videli viac než narodenie Ježiša ako malého dieťaťa. Pastieri zvestujú ostatným, že toto dieťa je „Spasiteľ, Kristus Pán“ (Luk 2,11; por. Luk 2,17).

Najväčší Učiteľ bol hodný úcty skôr, než vyslovil svoje prvé podobenstvo, predniesol prvé kázanie alebo vykonal svoj prvý zázrak. Je hodný našej úcty kvôli tomu, kým je – Bohom s nami. Aby sme naplno docenili Ježišovu neskoršiu službu, musíme sa pripojiť k jeho prvým učeníkom a mudrcom a spolu s nimi sa pokloniť najväčšiemu Učiteľovi. Ten, u ktorého obdivujeme spôsob vyučovania, je viac ako múdry vychovávateľ. Je to Boh, ktorý zostúpil a býval medzi ľuďmi.

Aj dnes preto dostávame pozvanie, aby sme spolu s mudrcmi, pastiermi a anjelmi uctievali Krista, novonarodeného kráľa – a v malom dieťatku Ježišovi videli samotného Boha.

APLIKÁCIA

- Zamysli sa nad tým, čo znamená vtelenie Ježiša v súvislosti s Božím charakterom. Stvoriteľ celého vesmíru, ktorý je taký veľký, že ho nedokážeme pochopiť – tento Boh sa „ponížil“, stal sa človekom a potom zomrel na kríži, pričom vzal na seba trest za naše hriechy. Čo s tebou robí toto vedomie?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„V Učiteľovi poslanom od Boha sa sústreďuje celé pravé výchovné dielo. O tomto dnešnom diele, práve tak ako o diele, ktoré začal pred devätnástimi storočiami, sa Spasiteľ vyjadruje týmito slovami: *Ja som Prvý a Posledný a Živý... Ja som Alfa i Omega, Počiatok i Koniec.* (Zj 1,17.18; 21,6) V prítomnosti takého Učiteľa by bolo pochabé hľadať vzdelanie mimo neho – chcieť byť múdry mimo Múdrosti, chcieť byť pravdivý, a pritom Pravdu zavrhnovať, hľadať osvietenie mimo Svetla a existenciu bez Života, odvrátiť sa od Zdroja živých vôd a vykopať si *deravé cisterny, ktoré neudržia vodu* (Jer 2,13). Pozri sa, on stále pozýva: *Kto žízni, nech príde ku mne a napije sa! Ako Písmo hovorí: Rieky živej vody potečú z vnútra toho, kto verí vo mňa... Ale voda, ktorú mu ja dám, bude v ňom prameňom vody, prúdiacej k večnému životu.* (Ján 7,37.38; 4,14)“ (Ed 83; Vých 71)

„Najlepšou prípravou na tvoju prácu sú slová, život a metódy Kniežaťa učiteľov, na ktoré ťa odkazujem. Uvažuj, prosím, o ňom. On je tvoj pravý ideál. Hľad' na neho a prebývaj u neho, až kým sa Duch božského Učiteľa nezmocní tvojho srdca i tvojho života. *Odrážajúc ako zrkadlo Pánovu slávu* budeš sa *premieňať na ten istý obraz* (2Kor 3,18). To je tajomstvo vplyvu na tvojich žiakov. *Odrážaj jeho!*“ (Ed 282; Vých 242)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Aké hodnoty nášho vteleného Majstra môžu inšpirovať dnes tých, ktorí majú zodpovednosť za výchovu ďalšej generácie (rodičov, učiteľov, vedúcich rôznych skupín)?
2. Pred kresťanských rodičov a učiteľov je postavený vysoký štandard – odzrkadľovať Boží charakter, ako ho zjavil vtelený Ježiš. Sme však toho vôbec schopní? Čo teda od nás Boh očakáva?
3. Uvažujte v triede o poslednej otázke v časti na štvrtok. Čo nás učí narodenie, život a smrť Ježiša Krista o Božom charaktere?

Týždeň od 1. do 7. novembra 2020

ŠKOLA MILOSTI A NOVEJ NÁDEJE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

1Moj 3,1–11; Rim 5,11–19; 1Moj 28,10–17; Ján 1,1–14; Mat 15,21–28;
Mar 10,46–52

ZÁKLADNÝ TEXT

Tu mu Ježiš povedal: „Chod', tvoja viera ťa uzdravila!“ A hneď videl a šiel po ceste za ním. (Mar 10,52)

Každý z nás urobil v živote niečo, za čo sa hanbil a čo ho trápilo. Možno nás obľial pot pri predstave, že by sa o tom mal niekto dozvedieť. Poznáme to všetci.

Predstav si, ako sa asi museli cítiť Adam a Eva po tom, čo zjedli ovocie zo zakázaného stromu. Alebo Jákob, keď oklamal otca a musel utiecť pred bratovým hnevom. Ako asi v noci spával? A čo žena, ktorú prichytili pri cudzoložstve, „pri samotnom čine“ (Ján 8,4)? Aj Dávid poznal tieto pocity. V Žalme 32 čítame jeho veľmi dojímavé vyznanie. Vyjadruje v ňom, ako sa cíti.

To je jeden z dôvodov, prečo je evanjelium univerzálne a prečo Kristus zomrel za každého človeka. Ako ľudia sme veľmi rozdielni, ale jedno nás všetkých spája: naša hriešnosť a nevyhnutnosť odpustenia. Spojiť život s Bohom znamená vstúpiť do veľkej školy, v ktorej sa učíme milosť a novú šancu nielen prijímať, ale ju aj dávať druhým.

ADAM A EVA – ZLYHANIE A NOVÁ MILOŠŤ

¹Had bol najľstivejší zo všetkých poľných zvierat, ktoré utvoril Hospodin, Boh. Povedal žene: „Naozaj vám Boh zakázal jesť zo všetkých stromov záhrady?“

²Žena mu odpovedala: „Ovocie zo stromov v záhrade jesť smieme, ³ale o ovocí stromu, ktorý je uprostred záhrady, Boh povedal: „Nejedzte z neho, nedotknite sa ho, aby ste nezomreli!“ ⁴No had žene povedal: „Nie, určite nezomriete! ⁵Boh totiž vie, že v deň, keď budete z neho jesť, otvoria sa vám oči a budete ako Boh, budete poznať dobro i zlo.“ ⁶Žena videla, že by bolo dobré jesť zo stromu, lebo strom je na pohľad lákavý a na získanie múdrosti vábivý. Vzala z jeho ovocia, jedla, potom dala aj svojmu mužovi, ktorý bol s ňou, a jedol aj on. ⁷Obom sa otvorili oči a spoznali, že sú nahí. Splietli figové listy a urobili si zástery. ⁸Keď počuli hlas Hospodina, Boha, ktorý sa prechádzal po záhrade za popoludňajšieho vánku, ukryl sa človek i jeho žena pred Hospodinom, Bohom, medzi stromy záhrady. ⁹Hospodin, Boh, zavolať na človeka a opýtal sa ho: „Kde si?“ ¹⁰On odpovedal: „Počul som tvoj hlas v záhrade, zľakol som sa, pretože som nahý, a tak som sa skryl.“ (1Moj 3,1–10)

¹⁴Ale smrť vládla od Adama po Mojžiša aj nad tými, ktorí zhršili iným spôsobom ako Adam. Adam je predobrazom toho, ktorý mal prísť. ¹⁵S darom milosti to však nie je tak ako s priestupkom. Lebo ak pre priestupok jedného mnohí zomreli, oveľa viac sa v mnohých rozhojnila Božia milosť a dar z milosti jedného človeka, Ježiša Krista. (Rim 5,14–15)

Uvažuj o texte 1Moj 3,1–10. Čo sa z tohto príbehu dozvedáš o podstate hriechu a nás ľuďoch? Čo sa z neho dozvedáš o Bohu?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Strom v záhrade Eden nebol sám osebe zázračný, ani jeho ovocie nebolo „otrávené“. No rozhodnutie jesť z neho bolo názorným vyjadrením toho, že človek odmieta Boha ako vodcu svojho života. Zároveň symbolizoval jasný postoj: „Ja sám som meradlom svojho života. Sám som si Bohom. Ja mám autoritu nad Božím slovom.“

Keď sa hadovi podarilo docieľiť, aby sa Adam a Eva rozhodli žiť nezávisle od Boha, zjedli ovocie zo zakázaného stromu a ich život nabral zlý kurz. Keď potom zistili, že k nim prichádza Boh, rozhodli sa skryť „medzi stromy záhrady“ (1Moj 3,8).

Je zvláštne, že Boh sa spýtal Adama: „Kde si?“ Boh určite vedel, kde je Adam. Možno mu túto otázku položil preto, aby pomohol Adamovi a Eve uvedomiť si, čo robia – že sa skrývajú. Bol to dôsledok ich hriechu. Boh im chcel pomôcť uvedomiť si smutné dôsledky ich konania.

Uvažuj o texte Rim 5,11–19. Pavol často dáva do súvisu to, čo urobil Adam v Edene, s tým, čo urobil Ježiš na kríži. Ako Ježiš napravil to, čo Adam pokazil?

Mohli by sme povedať, že plán spasenia je Božou odpoveďou na konanie Adama a Evy. Skryli sa pred Bohom, pretože sa hanbili a cítili sa vinní. Boh ich prišiel zachrániť. Svojím spôsobom sme urobili to isté a Ježiš prišiel, aby nás zachránil. Preto otázka „Kde si?“ je adresovaná aj nám. Kde si vo svojom hriechu a vine vo vzťahu k Ježišovi? Čo Ježiš urobil, aby ťa z toho vyslobodil?

- Ako by si dnes odpovedal Bohu na otázku: „Kde si?“ Prečo máme všetci niekedy tendenciu skrývať sa pred Bohom? Čo nám môže pomôcť, aby sme sa vždy znova upriamili na Ježiša, ktorý jediný má riešenie na náš hriech?

APLIKÁCIA

JÁKOB – NOVÝ ZAČIATOK PRE PODVODNÍKA

¹⁰Jákob odišiel z Beér-Šeby a šiel do Charánu. ¹¹Došiel na miesto, kde prenočoval, lebo slnko už zapadalo. Vzal jeden z kameňov, čo tam boli, dal si ho pod hlavu a ľahol si tam. ¹²Vo sne videl rebriky postavený na zemi, ktorého vrchol sa dotýkal neba. Boží anjeli po ňom vystupovali a zostupovali. ¹³Nad ním stál Hospodin a hovoril: „Ja som Hospodin, Boh tvojho otca Abraháma a Boh Izáka. Zem, na ktorej ležiš, dám tebe a tvojmu potomstvu. ¹⁴Tvojho potomstva bude ako prachu zeme. Rozmnožíš sa na západ i na východ, na sever i na juh. V tebe a v tvojom potomstve budú požehnané všetky rody zeme. ¹⁵Ja som s tebou a budem ťa chrániť všade, kam pôjdeš, a dovediem ťa späť do tejto krajiny. Neopustím ťa, kým nesplním, čo som ti slúbil.“ ¹⁶Keď sa Jákob prebudil zo spánku, povedal: „Naozaj, Hospodin je na tomto mieste, ja som to nevedel!“ ¹⁷Bál sa a povedal: „Akú hrôzu vzbudzuje toto miesto! Nie je to nič iné ako Boží dom, toto je nebeská brána.“ (1Moj 28,10–17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (1Moj 28,10–17). Aký je kontext tohto príbehu? Čo všetko v Jákobovom živote predchádzalo tomuto zvláštnemu stretnutiu s Bohom? Čo nás učí o Božej milosti pre tých, ktorí sú na úteku pred svojimi hriechmi?

Za asistencie matky sa Jákob dopustil škaredého podvodu voči zvyšku svojej rodiny. Teraz za to pyká. Musel utiecť z domu, pretože sa mu vyhrážal vlastný brat. Stal sa utečencom. Má namierené do Charánu, kde býva jeho strýko. Všetko je neisté a desivé.

Jedného dňa Jákob putuje až do súmraku. Keď nastane tma, ocitne sa v puste krajine. Strechou nad hlavou mu je obloha. Ako vankúš mu slúži kameň. Zaspí. Po chvíli ho čosi vyruší z tvrdého spánku. Sníva sa mu sen. Vidí rebrik, ktorý stojí na zemi a siaha až do neba. Po ňom vystupujú a zostupujú anjeli.

Potom zaznieva hlas, ktorý hovorí: „Ja som Hospodin, Boh tvojho otca Abraháma a Boh Izáka.“ Hlas opakuje sľuby, ktoré Jákob pozná z rodinnej tradície. Bude mať veľké potomstvo. Bude požehnaním pre všetky rody zeme. „Ja som s tebou a budem ťa chrániť všade, kam pôjdeš, a dovediem ťa späť do tejto krajiny. Neopustím ťa, kým nesplním, čo som ti slúbil.“ (1Moj 28,15)

Ellen G. Whiteová napísala, ako Pavol oveľa neskôr „vidí pred sebou rebrik z Jákobovho videnia, ktorý predstavuje Krista a spája zem s nebom a smrteľného človeka s večným Bohom. Jeho vieru posilňuje spomienka na to, ako sa patriarchovia a proroci spoliehali na toho, ktorý je aj jeho oporou a útechou a ktorému teraz zveruje svoj život.“ (AA 512; SA 307)

Keď sa Jákob zobudil, povedal: „Naozaj, Hospodin je na tomto mieste, ja som to nevedel!“ (1Moj 28,16) Na tomto mieste sa stalo niečo úžasné. Jákob na toto miesto nikdy nezabudne a pomenuje ho. Potom sľubuje Bohu vernosť do konca života.

V priebehu rokov musel Jákob prejsť veľmi tvrdou „školou života“. V skutočnosti to bola ale veľká Božia škola, v ktorej sa mal naučiť nielen poznať samého seba a svoju slabosť, ale predovšetkým Božiu nezmernú milosť, ktorá mala premeniť jeho život.

APLIKÁCIA

- Skús sa na tento biblický príbeh pozrieť pohľadom Jákobovho brata Ézava, ktorému Jákob v živote v mnohom ublížil. Ako sa asi vyrovnával so skutočnosťou, že Boh jeho bratovi odpustil a dal mu v živote novú šancu? Ako sa ti darí žiť s tým, že Boh je ochotný toto urobiť aj pre tých, ktorí ublížili tebe? Vieš to prijať, alebo sa z toho dokonca radovať?

RABBI JEŽIŠ

⁸On nebol svetlom, ale prišiel vydať svedectvo o tom svetle. ⁹Bolo tu pravé svetlo, čo osvecuje každého človeka, to prichádzalo do sveta. ¹⁰Bol vo svete a svet ním vznikol, ale svet ho nepoznal. ¹¹Do svojho vlastného prišiel, ale jeho vlastní ho neprijali. ¹²Tým však, čo ho prijali a veria v jeho meno, dal moc stať sa Božími deťmi; ¹³tí, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z telesnej žiadosti, ani z vôle muža, ale z Boha. ¹⁴To Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami a my sme videli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodný Syn, plný milosti a pravdy. (Ján 1,8–14)

Zo všetkých úvodných kapitol v Novej zmluve najlepšie zrejme poznáme slová z Jánovho evanjelia: „Na počiatku bolo Slovo, to Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh“ (Ján 1,1). O niekoľko veršov ďalej Ján napísal niečo nezabudnuteľné: „To Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami a my sme videli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodný Syn, plný milosti a pravdy.“ (Ján 1,14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o texte Ján 1,1–14. Čo tieto verše hovoria o Ježišovi a jeho diele? Čo hovoria o Ježišovi ako o vynikajúcom učiteľovi?

Ten istý Boh, ktorý sa rozprával s Adamom a Evou v záhrade a s Jákobom uprostred pustatiny, sa teraz ukázal ako človek. Nič už nemohlo byť väčším dôkazom toho, že na hriechne ľudstvo nezanevrel, ale stále mu na ňom záleží a chce ho zachrániť. Nová zmluva hovorí, že Boh sa zosobnil v Ježišovi. Prostredníctvom Ježiša môžeme poznávať Božiu vôľu a Božiu cestu, pretože Ježiš bol Boh.

Z tejto kapitoly sa dozvedáme, že Ján Krstiteľ bol veľmi presvedčivým kazateľom. Dokonca aj náboženský vodcovia v Jeruzaleme si mysleli, že Ján je mimoriadny človek. Ján však pripravoval cestu pre niekoho väčšieho, než bol on sám. Mal sa objaviť niekto výnimočný. A on, Ján Krstiteľ, nebol hodný „rozviazať mu remienok na obuvi“ (Ján 1,27).

Nasledujúci deň Ján uvidel Ježiša a vyhlásil, že to je „Syn Boží“. V ten deň i na ďalší deň nazval Ježiša „Božím Baránkom“.

Dvaja z Jánových učeníkov sa rozhodli nasledovať Ježiša. Keď sa ich Ježiš spýtal, čo hľadajú, oslovili ho „Rabbi – čo v preklade znamená Učiteľ“ (Ján 1,38). Keď sa ho rozhodnú nasledovať a tráviť s ním viac času, stanú sa jeho „učeníkmi“ – teda tými, ktorí sa od neho chcú učiť. A to nielen z jeho slov, ale aj z jeho života a prístupu k ľuďom, zvlášť k tým, ktorí zlyhali a sklamali. S Ježišom tak vstúpili do veľkej „školy Božej milosti“.

Ježiš je teda Rabbi, Učiteľ. Nijaký ľudský učiteľ nebol ako on, pretože on je Boh, ktorý zostúpil k nám ľuďom. Nie div, že Ellen Whiteová nazvala Ježiša „najväčším Učiteľom, akého svet videl“. (ST, 10. júna 1886)

- Z pedagogiky je dobre známe, že študenti sa neučia len na základe slov učiteľa, ale ovplyvňuje ich aj jeho osobný príklad a konanie. Čo ťa oslovilo z Ježišovho učenia (kázanie, výklady)? Čím ťa oslovil jeho život a konanie?

APLIKÁCIA

POHANSKÁ ŽENA – MILOVANÁ BOŽIA DCÉRA

²⁴Ježiš vstal a odišiel odtiaľ do končín Týru. Vošiel do domu, no nechcel, aby sa to niekto dozvedel, ale nedalo sa to utajiť. ²⁵Hneď sa o ňom dopyčala žena, ktorej dcéra bola posadnutá nečistým duchom. Prišla a padla mu k nohám. ²⁶No tá žena bola pohanka, rodom Sýrofeničanka, a prosila ho, aby vyhnal z jej dcéry démona. ²⁷On jej však povedal: „Dovoli, aby sa najskôr nasýtili deti. Nie je dobré vziať chlieb deťom a hodiť ho šteňatám.“ ²⁸Žena mu odpovedala: „Iste, Pane, lenže aj šteňatá sa živia pod stolom omrvinkami po deťoch.“ ²⁹Povedal jej: „Pre toto slovo choď, démon tvoju dcéru opustil.“ ³⁰Keď sa vrátila domov, našla ležať dieťa v posteli a démon bol preč.“ (Mar 7,24–30)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V Ježišom učení i živote poznávame veľmi názorne pravý Boží charakter a veľkú Božiu milosť, ktorú ponúka slabým a hriešnym ľuďom. Evanjeliá zaznamenávajú pozoruhodný príbeh, ktorý ukazuje, že Ježiš je pripravený pomôcť aj tým, ktorých ostatní odmietajú a nepovažujú ich za hodných ľudskej alebo Božej lásky.

Prečítaj si príbeh o stretnutí Ježiša s pohankou (alebo „Sýrofeničankou“) z okolia Týru a Sidonu (Mat 15,21–28; Mar 7,24–30). Ježišovi učeníci nemajú s touto ženou trpezlivosť. Prečo by jej mal Ježiš venovať čas a pozornosť, keď ani nepatrí do „Božieho ľudu“. Zdá sa, že aj Ježiš ju chce odmietnuť. Ale ona sa nedá len tak odbiť. Čo si myslíš o odvahu tejto ženy? Čo tento príbeh naznačuje o spôsobe, akým Ježiš menil ľudí?

Ježiš sa nachádzal neďaleko miest Týrus a Sidon. Cesta do tejto oblasti musela učeníkov prekvapiť, pretože, aj keď to nebolo z Galiley ďaleko, bolo to už mimo územia Palestíny, „Svätej zeme“. Ježiš ich priviedol na územie pohanov, u ktorých by jeho priatelia neočakávali, že by tiež mohli byť predmetom milostivého záujmu Ježiša a nebeského Otca. Dom, ktorý Ježiš navštívil, mohol patriť niektorej zo židovských rodín, ktoré tam žili, pretože učeníci by asi nepristúpili na to, aby prijali pohostinstvo pohanov. Ale aj toto „bezpečné miesto“ v pohanskej krajine bolo „narušené“ príchodom ženy, o ktorej je jasne povedané, že nebola Židovka.

Kultúra danej doby a lokality nedovoľovala žene nárokovat si čokoľvek. Navyše, táto žena patrila do kultúrnej a etnickej skupiny, s ktorou Židia nechceli mať nič spoločné. To ju ešte viac znevýhodňovalo.

Ale dcéra tejto ženy bola chorá. Ona jej chcela pomôcť, preto sa nenechala odradiť. Ježiš ju najprv zdanlivo odmietol slovami: „Nie je dobré vziať chlieb deťom a hodiť ho šteňatám.“ (Mat 15,26) Zareagoval naschvál tak, ako to jeho učeníci očakávali a ako by to urobila väčšina z nich. Ale tým všetkým ich Ježiš len pripravoval na veľkú lekciu, ktorú im chcel dať.

Jeho slová mohli najprv onú ženu zraniť. Potom sa však stalo niečo pozoruhodné. Žena zareagovala. Vedela, ako to býva so psami – na rozdiel od Židov, ktorí ich nemali za domácich miláčikov. Povedala: „Áno, Pane, veď aj šteňatá sa živia omrvinkami, ktoré padajú zo stola ich pánov.“ (Mat 15,27) Jej dôvera a pokora zapôsobili nielen na Ježiša, ale aj na učeníkov. Bola to pre nich veľká škola. Pochopili v nej mnoho o veľkej Božej láske. Túto lásku Boh ponúka aj tým, ktorým by ju oni sami nikdy neponúkli. Bola to lekcia, na ktorú nemali nikdy zabudnúť.

APLIKÁCIA

■ Ako kresťania veríme, že Boh miluje všetkých ľudí a Ježiš prišiel zomrieť za každého – bez ohľadu na pôvod, sociálne postavenie či čokoľvek iné. Ako sa ti darí milovať ich? Existujú nejaké skupiny ľudí, ku ktorým necítiš žiadne sympatie, a je pre teba ťažké predstaviť si, že by si k nim mal pristupovať s rovnakou láskou a záujmom ako Ježiš? Ako sa to môže zmeniť?

BARTIMEJ – SLEPEC, KTORÝ VIDEL VIAC NEŽ INÍ

⁴⁶Prišli do Jericha. Keď Ježiš vychádzal s učeníkmi a veľkým zástupom z Jericha, sedel pri ceste slepý žobrák, Timaiov syn Bartimej. ⁴⁷Keď slepec začul, že je to Ježiš Nazaretský, začal volať: „Ježiš, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ ⁴⁸Mnohí mu dohovárili, aby mlčal, ale on kričal ešte hlasnejšie: „Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ ⁴⁹Ježiš sa zastavil a povedal: „Zavolajte ho!“ Nato slepca zavolali a povedali mu: „Dúfaj! Vstaň, volá ťa!“ ⁵⁰A on zhodil plášť, vyskočil a prišiel k Ježišovi. ⁵¹Ježiš sa ho spýtal: „Čo chceš, aby som ti urobil?“ Slepce mu povedal: „Rabbúni, aby som videl!“ ⁵²Tu mu Ježiš povedal: „Chod, tvoja viera ťa uzdravila!“ A hneď videl a šiel po ceste za ním. (Mar 10,46–52)

Ježiš a jeho učeníci boli na ceste do Jeruzalema. Pred nejakým časom sa Herodes veľmi zaujímal o Jána Krstiteľa; teraz sa pozornosť predstaviteľov, vrátane Herodesa, upriamila na Ježiša, ktorý bol v jeho očiach čoraz viac nežiaduci. Veď medzi Ježišových nasledovníkov patrili chudobní a bezbranní ľudia, ktorí zúfalo túžili po zmene, snáď aj po revolúcii.

Ježiš chcel dať svetu predovšetkým nádej. Teraz si však bol istý, že tí, ktorí majú v rukách moc a postavenie, urobia, čo môžu, aby mu prekázali splniť jeho poslanie. Nechceli, aby sa mu to podarilo.

Ježišovi dvanásť učeníci chceli zostať pri ňom. Zároveň však vyzerali akísi bezradní, zmätení – alebo slepí. Napríklad v Mar 8,31–33 čítame, ako ich Učiteľ vyzýva, aby videli to, čo vidieť nechceli. V mnohých dôležitých veciach boli stále duchovne slepí (pozri Mar 8,37).

Také bolo pozadie príbehu, ktorý hovorí o tom, ako sa Ježiš stretol s niekým, kto vidí.

Uvažuj o príbehu uzdravenia Bartimeja, slepého žobráka (Mar 10,46–52). Všimni si, aké veľké milosrdenstvo mu Ježiš preukázal. Zamysli sa nad tým, ako nevidiaceho človeka priviedla jeho túžba vidieť až k rozhodnutiu nasledovať Ježiša do Jeruzalema. Myslí si, že Marek chce ukázať na protiklad medzi Bartimejom a ostatnými učeníkmi? Čo podľa teba znamená kladne reagovať na najväčšieho Učiteľa?

Bartimej chcel vidieť kučery malého dieťaťa a farbu pšenice pri žatve. Vidieť však znamená niečo viac než len fyzický zrak. Tento príbeh je aj o duchovnom videní. Je o tom, ako môžeme nadobudnúť duchovný zrak – to znamená pochopiť, o čo vlastne šlo najväčšiemu Učiteľovi. Fyzický zrak je jedna vec. Je veľmi dôležitý a Ježiš vie aj to, že každý človek v hĺbke svojho srdca túži po novom a lepšom živote.

■ **Prečítaj si text Heb 5,12–14. Čo tieto verše hovoria o pravom poznaní?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta ku Kristovi* si prečítaj kapitolu „Skúška učeníctva“.

Ellen Whiteová hovorí (okrem iného), že keď skutočne odpovieme na výzvu najväčšieho Učiteľa, vtedy „túžime mať jeho obraz, prejavovať jeho ducha, konať jeho vôľu a vo všetkom sa mu páčiť“ (SC 58; CK 39). V Ježišovej blízkosti sa „povinnosť stáva radosťou“ (SC 59; CK 40). V Biblii si vyhľadajte text Matúš 5–7. Kázanie na vrchu je veľké zhrnutie toho, čo najväčší Učiteľ chcel, aby jeho učeníci vedeli, totiž poznať hlavné princípy kráľovstva, ktoré prišiel zriadiť.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako Boh oslovil Adama, Evu a Jáкова, tak oslovuje aj nás. Reaguje na naše hlboké túžby a vyzýva nás (ako Bartimeja), aby sme prehodnotili, kto sme a kam smerujeme. V súvislosti s tým uvažujte, ako učíme biblické pravdy naše deti i seba navzájom. Aký je rozdiel medzi priemerým biblickým vyučovaním a presvedčivým učením, ktoré skutočne mení životy ľudí?
2. Je otázka, kde sa nachádzate na ceste životom, čiasto osobná, alebo by bolo užitočné diskutovať o tejto otázke s ľuďmi, ktorým dôverujete? Ako obraz cirkvi ako „Kristovho tela“ (1Kor 12,27) naznačuje, že rozhodor s ostatnými môže byť jedným zo spôsobov, ako spoznať to, čo Kristus chce, aby ste vedeli?
3. V časti na štvrtok sme sa dozvedeli, že len čo Bartimej videl – hneď ako bol zbavený fyzickej (a duchovnej) slepoty – nasledoval Ježiša na ceste do Jeruzalema. Na tejto ceste každý deň počúval jeho múdrosť. Zrejme chcel odzrkadľovať Ježišov obraz, prejavovať jeho ducha, konať jeho vôľu. Prečo má podľa teba niekto „radosť“ (ako sme čítali v knihe *Cesta ku Kristovi*), keď sa usiluje dosiahnuť vo svojom živote úroveň, akú Ježiš predstavil v Kázaní na vrchu?
4. Rozmýšľajte o poslednej otázke v časti na štvrtok. Ako sa naučiť rozlišovať medzi dobrom a zlom? Ako definujeme, čo je dobré a čo zlé? Prečo je to, čo s týmto poznaním urobíme, azda dôležitejšie, ako poznanie samotné?

ŠKOLA UCTIEVANIA HOSPODINA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Daniel 3; Zj 14,6–12; Ž 78,1–17; Ján 4,7–26; 1Kron 16,1–36; Mar 7,1–13

ZÁKLADNÝ TEXT

Vzdávajte Hospodinovi slávu hodnú jeho mena! Prineste obetný dar a vstúpte pred neho! Kľaňajte sa Hospodinovi v jeho svätej nádhere. (1Kron 16,29)

Uctievanie niekoho, koho považujeme za autoritu, je súčasťou ľudskej prirodzenosti, dokonca aj hriešnej ľudskej prirodzenosti. Boli sme stvorení ako bytosti, ktoré majú úctu k Hospodinovi, pretože ho milujú a uvedomujú si, že je jej hodný. Vo svete bez hriechu, smrti a ničenia sa ľudia stretávali s Bohom tvárou v tvár, čo si my dnes, keď poznáme iba hriešny svet, vieme len sotva predstaviť.

Dodnes máme v sebe vrodenu potrebu k niekomu vzhliadať s úctou a obdivom. Ale ako všetko ostatné na tomto svete aj toto narušil hriech. Veľmi často sa preto stáva, že uctieваме niekoho alebo niečo, čo nie je hodné najvyššej úcty, alebo že síce budeme uctievať Hospodina, ale budeme to robiť nenáležitým spôsobom (pozri napríklad Mar 7,1–13; Jer 7,4).

Súčasťou našej životnej školy, do ktorej nás Boh pozýva, je teda aj porozumenie toho, komu a ako preukazovať najvyššiu úctu.

KAŽDÝ NIEČO UCTIEVA

¹⁵ „Či ste teraz pripravení, len čo začujete zvuk rohu, píšťaly, citary, harfy, lutny, skupiny nástrojov alebo akúkoľvek hudbu, padnúť a klaňať sa soche, ktorú som dal urobiť?“ ... ¹⁶ Šadrach, Mešach a Abéd-Nego odpovedali kráľovi: „Nebukadnesar, my sa nepotrebujeme pred tebou obhajovať. ¹⁷ Ak nás náš Boh, ktorého uctieваме, chce zachrániť z ohňom rozpálenej pece a z tvojej moci, kráľ, vyslobodí nás. ¹⁸ Ak aj nie, vedz, kráľ, že tvojich bohov nebudeme uctievať a zlatej soche, ktorú si dal postaviť, nebudeme sa klaňať.“ (Dan 3,15–18)

⁶ Potom som videl iného anjela letieť stredom neba: Mal večné evanjelium, aby ho zvestoval obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu. ⁷ Volal mohutným hlasom: „Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Klaňajte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vód.“ ... ⁹ Po nich nasledoval iný, tretí anjel, ktorý mohutným hlasom volal: „Ak sa niekto bude klaňať šelme a jej obrazu a prijme znak na svoje čelo alebo na ruku, ¹⁰ aj ten bude piť z vína Božieho hnevu, nezriedeného, naliateho do kalicha jeho hnevu, a bude mučený ohňom a sírou pred svätými anjelmi a pred Baránkom. (Zj 14,6.7.9.10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Máme v sebe niečo, čo túži k niekomu vzhliadať, niekoho mať ako svoj vzor, niekoho uctievať. Bezpochyby to do nás vložil pri stvorení Boh. Ale podobne ako všetko ostatné, hriech to pokrivil. Na začiatku sme určite uctievali jedine toho, kto je hoden všetkej úcty – nášho Pána a Stvoriteľa. Po páde do hriechu sa všetko veľmi zmenilo.

Každý z nás k niekomu alebo k niečomu takto s obdivom vzhliada. Predmetom našej úcty môže byť čokoľvek. V starovekom Egypte ľudia uctievali faraóna. V iných krajinách ľudia uctievali sochy rýb, bohov s mnohými hlavami a iné domnelé božstvá. Niektorí ľudia uctievali slnko, mesiac a hviezdy.

Dnes je väčšina ľudí príliš sofistikovaná nato, aby sa klaňali soche žaby. To však neznamená, že niečo neuctievajú. Dokonca aj sekulárni ľudia môžu mať vo veľkej úcte niečo, čo obdivujú – peniaze, moc, sex, rockové hviezdy, hercov, politikov alebo samých seba. Všetko, čo príliš milujeme, čomu venujeme veľa pozornosti, pre čo žijeme – to uctieваме. Sekulárny spisovateľ David Foster Wallace varuje, že ak uctieваме zľú vec, „zažíva nás zožerie“.

Čo sa môžeme naučiť z príbehu u Daniela 3 o prastarej tendencii mať niekoho, pred kým sa človek pokloní, koho bude obdivovať a nasledovať?

Traja židovskí mládenci brali druhé Božie prikázanie veľmi vážne (2Moj 20,4–6). Je to jedno z desiatich Božích prikázaní rovnako ako napríklad zákaz vraždiť alebo kradnúť. Mať správne zoradený životný rebríček hodnôt a to, koho budeme v živote brať ako vrcholnú autoritu, je také dôležité, že v posledných dňoch pred druhým príchodom Ježiša Krista sa to stane jednou z najdôležitejších otázok.

Preto je v kresťanskom živote dôležité hľadať odpovede na otázky: Čo je uctievanie? Koho máme uctievať? Ako máme uctievať? Prečo je to dôležité?

APLIKÁCIA

■ **Čo hovorí text Zj 14,6–12 o úlohe, akú bude zohrávať otázka uctievania a uznania vrcholnej autority v záverečnej kríze pred Kristovým návratom?**

ROZPRÁVAJ O TOM SVOJIM DEŤOM

¹Asáfov poučný žalm. Ľud môj, počúvaj moje poučenie! Svoje ucho nakloň k slovám mojih úst. ²Chcem hovoriť príslovia, vyrozprávať záhadné príbehy dávných čias, ³čo sme počuli a poznáme, o čom nám otcovia rozprávali. ⁴Nezatajíme ich deťom, budúcu pokoleniu rozpovieme slávne skutky Hospodina, jeho moc a divy, ktoré urobil. ⁵Jákovovi určil ustanovenia, Izraelovi dal zákon a našim otcom prikázal, aby s ním oboznamovali svoje deti, ⁶aby o ňom vedelo aj budúce pokolenie, deti, čo sa narodí. Tie budú o tom ďalej rozprávať svojim deťom, ⁷aby dôverovali Bohu, nezabúdali na Božie skutky a zachovávali jeho prikázania, ⁸aby neboli ako ich predkovia, pokolenie vzdorovité a neposlušné, pokolenie s nestálym srdcom, ktorého duch nebol verný Bohu. (Žalm 78,1–8)

V náboženskom živote starozmluvného Izraela plnili Žalmy veľmi dôležitú úlohu. Izraeliti ich recitovali a spievali často v sprievode hudobných nástrojov najmä na verejných bohoslužbách. Súčasťou bohoslužieb vždy bola aj spoločná oslava dobrého a veľkého Boha. Izraeliti fungovali ako spoločenstvo a ako spoločenstvo uctievali Hospodina.

Žalmy sú v podstate básne, lyrické piesne. Hebrejský názov pre knihu Žalmov znie *Tehilim* a znamená „chvály“ alebo „oslavné piesne“. Keď spievame na Božiu chválu, je to jeden zo spôsobov, ako môžeme prejavíť našu úctu voči nemu.

Čo je hlavným posolstvom Žalmu 78,1–17? Čo sa z neho môžeme dozvedieť o výchove ďalšej generácie k úcte voči Bohu?

Žalm 78 vyjadruje určité rozhodnutie. Vo verši 2 čítame, že Asáf chce „vyrozprávať záhadné príbehy dávných čias“. Slovo „záhadné“ neznamená ani čudné, ani temné, ale skôr slabnúce alebo vytrácajúce sa, akými sa významné udalosti v dejinách postupom času nezriedka stávajú. Neoddeliteľnou súčasťou výchovy v Izraeli bolo učiť deti a rozprávať im príbehy o tom, ako Pán viedol svoj ľud a staral sa o svoj vyvolený národ.

Celý Žalm 78 spomína konkrétne situácie, ktoré Izraeliti prežili s Bohom a o ktorých mali rozprávať ďalším pokoleniam. Silná skúsenosť s Bohom mala byť motiváciou nato, aby Izraeliti uctievali Boha a vždy sa na neho pozerali ako na dobrého Otca. Cieľ výchovy upriamenej na obdivnú úctu a rešpekt je výstižne vyjadrený vo veršoch 6 a 7: „Tie [pokolenia] budú o tom ďalej rozprávať svojim deťom, aby dôverovali Bohu, nezabúdali na Božie skutky a zachovávali jeho prikázania.“ Poslušnosť a zachovávanie Božích prikázaní teda nemali byť v starozmluvnom období cestou k spáse, ale odpoveďou vďačnosti na to, čo už urobil pre ľudí úžasný Boh. Takáto motivácia nás vedie ku skutočnej úcte k Hospodinovi. Takúto motiváciu túži vidieť Boh u svojich detí aj v záverečnom období dejín. Kniha Zjavenie o týchto ľuďoch hovorí, že sú to tí, čo „zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježišovu“ (Zj 14,12).

- Je zrejmé, že láskyplný a úctivý vzťah k Bohu nie je ničím automatickým ani „dedičným“. Čo môžeme urobiť preto, aby sme ďalšiu generáciu v tejto oblasti aspoň správne nasmerovali? Ako môžeme ostatných „učiť“ úcte a láskyplnému rešpektovaniu Božej authority?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

V DUCHU A V PRAVDE

¹⁹Žena mu odpovedala: „Pane, vidím, že si prorok. ²⁰Naši otcovia sa klaňali Bohu na tomto vrchu, ale vy hovoríte, že v Jeruzaleme je miesto, kde sa mu treba klaňať.“ ²¹Ježiš jej odpovedal: „Ver mi, žena, že prichádza hodina, keď sa nebudete klaňať Otcovi ani na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme. ²²Vy sa klaniate tomu, čo nepoznáte; my sa klaniame tomu, čo poznáme, pretože spása je zo Židov. ²³Ale prichádza hodina – a už je tu –, keď praví ctiteľia budú sa klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Ved' aj Otec hľadá takýchto ctiteľov.“ ²⁴Boh je Duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa klaňať v Duchu a pravde.“ (Ján 4,19–24)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Medzi najkrajšie novozmluvné príbehy o tom, ako Ježiš pomáhal zdrveným ľuďom, patrí príbeh o samaritánskej žene pri studni.

Uvažuj o texte Ján 4,7–26. Čo povedal Ježiš samaritánskej žene o uctievaní Boha? Ako sa dostali k tejto téme? Čo je pre Ježiša na uctievaní najdôležitejšie?

Samaritánka zmenila tému rozhovoru a začala hovoriť o tom, čo bolo predmetom sporu medzi Židmi a Samaritánmi. Chcela sa opýtať na správnu podobu bohoslužby – na to, akým spôsobom by sa mala Bohu náležite prejavovať úcta. Ježiš použil jej taktiku a zjavil jej (a nám) hlboké pravdy o správnom uctievaní a o tom, čo k uctievaniu patrí. Najdôležitejšie slová čítame vo verši Ján 4,24: „Boh je Duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa klaňať v Duchu a pravde.“

Ak chceme skutočne uctievať Pána, musíme to robiť „v Duchu“. To znamená, že to musí vychádzať z Božej lásky, zo skúsenosti osobného poznania Pána Boha. „Náboženstvo, ktoré pochádza od Boha, je jediným náboženstvom, ktoré k Bohu vedie. Ak mu chceme správne slúžiť, musíme sa najprv narodiť z Božieho Ducha. Tak získame čisté srdce a novú myseľ, aby sme mohli Boha poznávať a milovať. A to nám pomôže ochotne poslúchať všetky jeho prikázania. Toto je pravá bohoslužba. Je to ovocie pôsobenia Ducha Svätého.“ (DA 189; TV 121)

Uctievať máme nielen „v Duchu“, ale aj „v pravde“. Potrebujeme mať správne poznanie o Bohu, o tom, kto je a čo od nás požaduje a očakáva. Súčasťou správneho uctievania je teda aj správne poznanie. (Je dôležité napríklad vedieť, že uctieваме Boha, ktorý netrápi ľudí po celú večnosť v pekle.)

Naše vyjadrenie úcty k Bohu by teda malo stáť na dvoch základných prvkoch: na *skúsenosti*, ktorá vychádza z poznania Boha a poslušnosti voči Bohu, a na *objektívnej pravde*, ktorá nám bola o Bohu zjavená. Duch bez pravdy môže viesť k plytkému sentimentalizmu, ktorý stojí skôr na nestálych emóciách, ako na niečom inom. Protikladom je pravda bez ducha, ktorá môže viesť k mŕtvemu formalizmu. Preto potrebujeme oboje.

APLIKÁCIA

- Ako by si niekomu vysvetlil, čo znamená uctievať „v duchu a v pravde“? Poznáš prípady, keď treba niekomu pripomenúť, aby nezabúdal na jeden z týchto aspektov?

SVÄTÁ NÁDHERA

²⁹Vzdávajte Hospodinovi slávu hodnú jeho mena! Prineste obetný dar a vstúpte pred neho! Kľaňajte sa Hospodinovi v jeho svätej nádhere. ³⁰Chvej sa pred ním, celá zem! Svet je založený pevne, nepohne sa! ³¹Nech sa radujú nebesia a plesá zem, nech vravia medzi národmi: ‚Hospodin je kráľom!‘ ³²Nech hučí more i to, čo je v ňom! Nech jasá pole i všetko, čo je na ňom! ³³Nech plesajú všetky lesné stromy pred Hospodinom, lebo prichádza súdiť zem. ³⁴Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo naveky trvá jeho milosť. ³⁵Volajte: ‚Zachráň nás, Bože, náš záchranca! Spomedzi pohanov nás zhromaždi a vyslobod‘, aby sme mohli ďakovať tvojmu svätému menu a honosiť sa tvojou chválou! ³⁶Zvelebený buď Hospodin, Boh Izraela, od vekov až naveky!‘ A všetok ľud odpovedal: ‚Amen‘ a „Haleluja.“ (1Kron 16,29–36)

Prečítaj si 1Kron 16,1–36, kde sa hovorí o slávnosti prinesenia archy zmluvy do svätostánku. Izraeliti tak vlastne stáli takmer „hmatateľne“ v Božej prítomnosti, v jeho blízkosti. Ako na toto vedomie jeho blízkosti reagovali? Ako by si reagoval ty? Cítil by si radosť a šťastie? Alebo skôr obavy a hrôzu? Alebo dokonca oboje? Čo sa z toho môžeš naučiť o pravej úcte voči nášmu Bohu?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Izraeliti uctievali Boha vo svätostánku. V ňom Boh prebýval uprostred starovekého Izraela a zjavoval im plán spasenia, ktorý sa mal realizovať vďaka obeti toho, kto vezme naše hriechy na seba. Stredobodom uctievania a výchovy k uctievaniu musí byť Ježiš a plán spasenia. Symbolizovala to aj služba vo svätyni. Všetko, čo pre nás Boh urobil, si zasluhuje chválu a úctu. Bez nádeje na večný život, ktorý nám ponúka vďaka svojej obetnej a zástupnej smrti na kríži, to však nemá nijaký význam.

Všimni si „evanjelizačný“ ráz tohto textu: celý svet sa mal dozvedieť o Bohu Izraela.

Sústred' sa znova na tento verš: „Vzdávajte Hospodinovi slávu hodnú jeho mena! Prineste obetný dar a vstúpte pred neho! Kľaňajte sa Hospodinovi v jeho svätej nádhere!“ (1Kron 16,29) Čo podľa teba znamená výraz „svätá nádhera“?

Najprv sa zamyslite nad tým, aký odporný, ničivý a ponižujúci je hriech. Dnes si nevieme predstaviť, aké zlé, strašné a ponižujúce modloslužobné praktiky mali národy, ktoré žili v okolí Izraela. Ich súčasťou bolo, okrem iného, aj obetovanie detí. Bezpochyby odzrkadľovali povahu ľudí, ktorí ich praktizovali.

V protiklade k tomu mal byť staroveký Izrael svätým národom, oddeleným od zlých praktík, ktoré sa diali v jeho okolí. Izraeliti mali byť svätí vo svojom srdci a vo svojej mysli. To dávalo ich uctievaniu zmysel a krásu pred Bohom. Starozmluvní proroci opakovane ostro vystupovali proti ľuďom, ktorí uctievali Hospodina, a zároveň sa podieľali na zvrátenostiach a svojím srdcom boli od Boha ďaleko.

- Ako si ty sám predstavuješ „svätú nádheru“ alebo „nádheru svätosti“ nášho Boha? Čo na ňom obdivuješ, nad čím žasneš? Čo v tebe vzbudzuje táto predstava? Ako ťa ovplyvňuje v tvojom každodennom živote?

APLIKÁCIA

VERNOŠŤ NAVZDORY OKOLNOSTIAM

‘On im odpovedal: „Dobre o vás pokrytcoch prorokoval Izaiáš, ako je napísané: Tento ľud ma ctí perami, ale jeho srdce je odo mňa ďaleko. ‘Zbytočne ma však uctievaajú, lebo ako náuku učia ľudské príkazy. ‘Opustili ste Božie príkázanie a pridržate sa ľudského podania.“ ‘A dodal: „Šikovne rušíte Božie príkázanie, aby ste zachovávali svoju tradíciu. (Mar 7,6–9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Staroveký Izrael bol obklopený národmi, ktoré boli hlboko nábožensky založené. Nešlo o žiadnych ateistov. Tak veľmi sa oddali uctievaniu a uzmierovaniu svojich bohov, že im boli ochotní obetovať dokonca aj vlastné deti! To bol dôvod, prečo boli niekedy Božie deti v pokušení hľadiť na takúto „duchovnú oddanosť“ s obdivom. Možno im ich pohanskí susedia niekedy pripadali dokonca „duchovnejší“ a „zbožnejší“, než boli oni sami. Bohu preto záležalo na tom, aby jeho ľud pochopil, že v pozadí takejto „zbožnosti“ je vlastne zvrátené chápanie Boha a že on im ponúka niečo oveľa lepšie.

Uvažuj o texte Mar 7,1–13. Aký princíp nachádzame vo veršoch 7 až 9? Čo by sme mohli v dnešnej dobe a kultúre označiť za „ľudské tradície“ alebo uznávané hodnoty (a to nielen v náboženskom zmysle), ktoré sú však v rozpore s Božou vôľou?

Všetci dnes žijeme v prostredí, ktoré ponúka mnoho zaujímavých pohľadov na život, prírodu, rodinné vzťahy, prácu alebo etiku. Môžu síce vyzeráť lákavo a inšpiratívne, ale napriek tomu často vychádzajú z predpokladov, ktoré sú v rozpore s tým, čo nás učí náš Stvoriteľ. Ako si môžeme aj v takomto prostredí udržať dôveru v nášho Pána a verne ho uctievať ako najvyššiu a najspolahlivejšiu autoritu?

Mnohé z veľkých ideí dnešného sveta sú založené na naturalistickom pohľade na realitu. Rad psychológov a rodinných poradcov napríklad vychádza z toho, že ľudstvo a spoločnosť sa evolučne vyvíjali, a z tohto predpokladu potom vyvodzujú závery pre správne medziludské vzťahy. A hoci ich rady môžu znieť múdro a zaujímavo, problémom je to, že vychádzajú z predpokladov, ktoré sú v rozpore s Písmom. Ak ich navyše formulujú ľudia vzdelaní, považovaní spoločnosťou za autority, môžu byť veľmi lákavé aj pre kresťanov.

Boh si vždy uvedomoval nebezpečenstvo, ktorému v dejinách boli a stále sú vystavené jeho deti. Chcel s nimi preto vždy budovať hlboký vzťah dôvery, aby mu na základe toho, ako ho poznali, dokázali dôverovať a s úctou ho prijímali ako autoritu aj vo chvíľach, keď sú obklopení inými lákavými vplyvmi.

APLIKÁCIA

■ **Ktoré súčasné populárne názory sú vo svojej podstate v rozpore s Písmom? Ktoré z nich znejú aj pre teba zaujímavo a lákavo? Ako môžeš pomôcť svojim (alebo iným) deťom, aby sa vedeli v tomto neprehľadnom prostredí orientovať a správne rozhodovať?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Srdce je nadovšetko klamlivé a zúfalo zlé. Profesori náboženstva nie sú ochotní dôkladne skúmať samých seba, aby zistili, aká je ich viera. Mnohí sa opierajú o falošnú nádej. Niektorí sa spoliehajú na svoje staré skúsenosti spred rokov. Keď však príde čas na skúmanie srdca a každodenné skúsenosti, nemajú sa o čo oprieť. Zrejme si myslia, že vyznávanie pravdy ich zachráni. Keď zanecháte hriechy, ktoré Boh nenávidí, Ježiš vojde a bude večerať s vami a vy s ním. Tak budete čerpať od Ježiša božskú silu, budete v ňom rásť a budete môcť víťazoslávne povedať: *Ale vďaka Bohu, ktorý nám dáva víťazstvo skrze nášho Pána Ježiša Krista.* (1Kor 15,57) Pán by bol rád, keby vlašní profesori náboženstva nikdy nevyslovili jeho meno. Sú prekážkou tým, ktorí sa mohli stať Ježišovými vernými nasledovníkmi. Sú kameňom úrazu pre neveriacich. Zlí anjeli sa radujú a vysmieávajú Božím anjelom pre ich nečestný život. Sú kliatbou doma i medzi ľuďmi. Svojimi ústami sa chcú stať blízkymi Bohu, ale ich srdce je ďaleko od neho.“ (2SG 227)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Podľa textu Mar 7,1–13 základnou podmienkou falošného uctievania je naše srdce. Boh nechce, aby sme ho uctievali svojimi ústami, ak to nevychádza z nášho srdca. Prečo je evanjelium a príbeh Ježišovej zástupnej smrti najlepším prostriedkom, ako otvoriť srdce, aby skutočne milovalo Boha?
2. Rozmýšľajte o tom, ako uctievať Boha „v duchu a v pravde“. Je možné robiť to len jedným spôsobom bez toho druhého? Vyžaduje pravé uctievanie oboje? Ak áno, prečo?
3. Aby sme naozaj uctievali Pána Boha, musíme mať čisté a úprimné srdce. Čo to znamená? Musíme čakať, kým budeme úplne spojení s Pánom a náš život bude v dokonalom poriadku, aby sme ho mohli uctievať? Na druhej strane, ako nám môže pravé uctievanie pomôcť uviesť do súladu naše srdce s Bohom?

Týždeň od 15. do 21. novembra 2020

RAST NA BOŽÍ OBRAZ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

1Moj 1,26,27; Iz 11,1–9; 2Tim 3,14–17; 1Kráľ 4,29–34; Ján 14,17; 1Kor 2,1–16

ZÁKLADNÝ TEXT

Celé Písmo je Bohom vnuknuté a užitočné na učenie, karhanie, nápravu a výchovu v spravodlivosti. (2Tim 3,16)

Biblia rozpráva veľký príbeh o Bohu a ľuďoch. Niekedy sa dá naň pozerat' ako na nevydarený lúboštný príbeh, inokedy nám to pripomína príbeh otca a jeho tvrdohlavých a odbojných detí, ktoré sa nakoniec spamätajú.

Tento týždeň objavíme v biblickom príbehu ďalšiu tému – o učiteľovi a jeho žiakoch, ktorým sa v skúškach opakovane nedarí, ale učiteľ im napriek tomu neustále trpezlivo vysvetľuje všetko dôležité, až kým aspoň niektorí pochopia. Biblický príbeh sa nelíši od našich vlastných príbehov, ktoré dobre poznáme – až na jednu výnimku. Príbeh o Bohu a jeho ľuďoch sa určite skončí dobre. Boh dosiahne svoj cieľ. Zárukou toho je Božia milosť voči jeho ľuďom. Zodpovednosť človeka je v tomto vzťahu často chápaná nesprávne. Mnohí ju považujú za veľkú záťaž, preto u nich vyvoláva strach a obavy. Biblický príbeh nás pozýva poznávať Boha a rozumieť jeho vôli. Učiť sa poznávať Boha je našou najdôležitejšou odpoveďou na jeho milosť. Milosť sa nedá zaslúžiť. Životná škola, do ktorej nás Boh pozýva, je vo svojej podstate práve poznávaním tejto milosti, ktorá nás mení na Boží obraz, na ktorý sme boli stvorení.

STVORENÍ NA BOŽÍ OBRAZ

²⁶Boh povedal: „Utvorme človeka na svoj obraz, na svoju podobu. Nech ľudia vládnu nad morskými rybami, nebeským vtáctvom, dobytkom, nad celou zemou a nad všetkými plazmi, čo sa hýbu po zemi!“ ²⁷Boh stvoril človeka na svoj obraz; na Boží obraz ho stvoril. Stvoril ich ako muža a ženu. (1Moj 1,26.27)

¹Toto je rodokmeň Adama. Keď Boh stvoril človeka, utvoril ho na Božiu podobu. ²Ako muža a ženu ich stvoril, požehnal ich a dal im meno človek, keď ich stvoril. ³Keď mal Adam stotridsať rokov, splodil syna na svoj obraz a podobu a dal mu meno Šét. (1Moj 5,1–3)

Uvažuj o úvodných veršoch (1Moj 1,26.27 a 5,1–3). Ako Boh stvoril človeka? Čo sa stalo po páde do hriechu?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Výraz „Boží obraz“ fascinoval interpretov Biblie celé stáročia. Na aký obraz boli vlastne stvorení prví ľudia? Znamená to, že Boh sa pozrel do zrkadla a svoje nové stvorenie sformoval tak, aby vyzeralo ako on? Alebo to znamená, že ľudia sa podobajú na Boha viac než všetky ostatné formy života? Alebo to odkazuje na duchovnú a intelektuálnu podobnosť a kompatibilitu medzi Stvoriteľom a jeho ľudským stvorením? Písmo nevysvetľuje presne, čo daný výraz znamená, hoci teológovia na základe Písma priniesli viacero pohľadov. Vidíme však, že po páde do hriechu sa tento obraz zmenil. Preto Ellen Whiteová napísala, že cieľom výchovy a životného rastu je obnoviť v človeku obraz jeho Tvorcu (Ed 14–16; Vých 11–14).

Ako môže dosiahnuť výchova taký pozoruhodný cieľ? Boh nás stvoril tak, aby sme s ním mali podobný vzťah, aký majú rodičia so svojimi deťmi. Stvoril nás na svoju podobu, podobne ako deti nesú podobu svojich rodičov (1Moj 5,1). Chce nás vychovávať, aby sme sa stali jeho deťmi a patrili do jeho rodiny. Komunikuje s nami a vytvára si s nami trvalý vzťah. Boží obraz je preto skôr „duševný obraz“, ktorý umožňuje dvom bytostiam – jednou je Boh a druhou človek – rovnako zmyšľať. Presne to sa deje pri výchove – najprv doma medzi rodičmi a deťmi, neskôr v škole, keď časť výchovy prevezmú učitelia. Zrejme Boh myslel na tento proces výchovy, ktorý tak dobre poznáme, keď nás – na rozdiel od iných foriem života – stvoril na svoj obraz. Urobil tak preto, aby nás mohol učiť a my aby sme sa mohli učiť od neho, až kým nebudeme odzrkadľovať jeho obraz (jeho zmyšľanie).

- Príbeh vykúpenia je príbeh výchovy od stvorenia po vtelenie a od vtelenia po nové stvorenie. Boh je učiteľom a nebo školou (pozri Ed 301; Vých 257). Čo vyplýva z tejto myšlienky pre kresťanskú výchovu doma, v cirkvi, v škole i počas celého života?

APLIKÁCIA

ZASLÚBENÝ MESIÁŠ AKO UČITEĽ

¹Z izajovho pňa vzíde ratolesť a z jeho koreňov vyrastie výhonok. ²Spochínie na ňom duch Hospodina, duch múdrosti a rozumu, duch rady a sily, duch poznania a Hospodinovej bázne. ³V bázni pred Hospodinom bude mať záľubu, nebude súdiť podľa vonkajšieho zdania ani nebude rozhodovať podľa toho, čo predtým počul, ⁴ale spravodlivo bude súdiť slabých a nestranne rozhodovať o ponížených v krajine. Palicou svojich úst bude biť násilníkov, dychom svojich pier usmrtí bezbožníka. ⁵Spravodlivosť bude opaskom na jeho bedrách a vernosť bude remeňom na jeho drieku. ...⁹...zem sa naplní poznaním Hospodina, ako sa more naplňa vodami. (Iz 11,1–5.9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ježiš je v Biblii označený ako Boží Syn, Mesiáš, Syn človeka, Spasiteľ, Vykupiteľ, Pán a Boží Baránok. Ale pre ľudí, ktorí ho počas jeho vyše trojročného verejného pôsobenia v Judsku a Galilei poznali najlepšie, bol Učiteľom. Volali ho „Majster“ alebo „Rabbi“. Obidve pomenovania znamenajú to isté – učiteľ. Ježiš vykonával svoju verejnú službu tak, že učil. Bol to veľmi prijateľný a vhodný spôsob, pretože jeho dielo vykúpenia sa istým spôsobom podobá vyučovaniu. Predpovedal to dokonca prorok Izaiáš.

Akým spôsobom predstavuje prorok Izaiáš (Iz 11,1–9) očakávaného Mesiáša a jeho učiteľskú úlohu? Ako sa toto zaslúbenie uskutočnilo v živote a službe Ježiša?

U Izaiáša v 11. kapitole sa nachádza jedno z najprekvapujúcejších mesiášskych procietiev Písma. Verše 1–3 predstavujú prichádzajúceho Mesiáša ako niekoho, kto prináša poznanie, radu, múdrosť a pochopenie. Celá pasáž sa končí pozoruhodným sľubom: „Zem sa naplní poznaním Hospodina, ako sa more naplňa vodami.“ (Iz 11,9) Možno práve toto inšpirovalo Ellen Whiteovú, aby vo svojej knihe o výchove poznamenala, že dielo výchovy a dielo vykúpenia sú totožné (Ed 30; Vých 25.26).

Prečítaj si text Ján 3,1–3. Nikodém oslovil Ježiša „rabbi“. Povedal, že Ježišov učiteľský dar pochádza od Boha – pre znamenia, ktoré Ježiš vykonal, pre jeho zázraky a pohľad na zmysel života. Ježiš súhlasil, ak nie s titulom, ktorý dostal, tak určite s tým, kto je zdrojom jeho učiteľského daru. Nikodémovi odpovedal, že sa musí narodiť znovu, aby videl Božie kráľovstvo, pochopil ho a mohol doň vojsť. To znamená, že právo učiť iných, dokonca aj v Ježišovom prípade, pochádza od Boha.

Schopnosť učiť je určite Boží dar. Boh ho udelil, Ježiš prijal a tí, ktorých učil, uznali, že má božskú autoritu.

APLIKÁCIA

- **Vďaka Ježišovi mohli ľudia v jeho okolí lepšie poznávať Hospodina a jeho charakter. Čo si vďaka nemu pochopil o Bohu ty? Ako môžeš to, čo si poznal vďaka Ježišovi, odovzdávať ďalej?**

BOŽIE SLOVO A NÁŠ OSOBNÝ RAST

¹⁴Ty však zostaň v tom, čomu si sa naučil a čo ti je zverené, ved' vieš, od koho si sa to naučil, ¹⁵a pretože od detstva poznáš sväté Písma, ktoré ti môžu dať múdrosť na spásu, a to vierou v Ježiša Krista. ¹⁶Celé Písmo je Bohom vnuknuté a užitočné na učenie, karhanie, nápravu a výchovu v spravodlivosti, ¹⁷aby Boží človek bol dokonalý a pripravený na každé dobré dielo. (2Tim 3,14–17)

Čo hovorí text 2Tim 3,14–17 o úlohe Písma v kresťanskej výchove a v našom životnom raste?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prvá časť Biblie sa nazýva Tóra. Tento výraz sa niekedy prekladá ako „zákon“, pretože v piatich Mojžišových knihách je veľa zákonov. Ale Tóra znamená aj „vyučovanie“ alebo „poučenie“. Takéto chápanie sa úplne líši od toho, čo si mnohí pod pojmom „zákon“ v Biblii predstavujú, totiž pravidlá a nariadenia, ktoré musíme dodržiavať, aby nám Boh zachoval svoju priazeň. Tak to však nie je. Zákon je predovšetkým naučením o tom, ako máme žiť, aby sa nám darilo a aby sme zostali v takom zmluvnom vzťahu s Bohom, aký s nami chcel mať, keď nás stvoril.

Ďalšia časť hebrejskej Biblie, „proroci“, hovorí o tom, ako Boží ľud zvládol túto učebnú látku a ako podľa nej žil (skorší /prední/ proroci alebo historické knihy) a čo sa z tejto látky mal naučiť (neskorší /zadní/ proroci). Zvyšná časť Starej zmluvy (nazývaná „spisy“) je plná príkladov úspešných i menej úspešných učiteľov a žiakov a ich skúseností. Príkladmi úspešnej výchovy v týchto knihách sú Ester, Rút, Daniel a Jób. Medzi tých, u ktorých sa to až tak nepodarilo, patria štyria Jóbovi priatelia. Kniha Žalmy je spevník, ktorý má minimálne tri výchovné žalmy: Žalm 1, Žalm 37 a Žalm 73.

V evanjeliách sa nachádza veľké množstvo textov s výchovným zámerom, medzi ktorými vynikajú najmä Ježišove podobenstvá. Mnoho Pavlových listov sa začína mocnou zvestou evanjelia, ale končí sa množstvom praktických rád do každodenného kresťanského života. Aj kniha Zjavenie obsahuje výchovnú učebnú látku. Napríklad celá budúcnosť Kristovej cirkvi je odhalená vo zvitku, ktorý môže otvoriť iba Boží Baránok – Ježiš, veľký Učiteľ (Zj 5,1–5).

- **Biblické texty vznikali v určitom špecifickom období, a preto aj ich poslanstvo bolo primárne adresované tým, ktorí žili vtedy – do ich životov a podmienok, ktoré sa mohli líšiť od tých našich. Ako môžeš tieto texty múdro a správne aplikovať a nechať sa nimi viesť aj v 21. storočí?**

APLIKÁCIA

DAR MÚDROSTI

⁹Boh obdaril Šalamúna múdrosťou, veľkou rozvahou a takým množstvom nápadov, ako je piesku na morskom pobreží. ¹⁰Šalamúnova múdrosť prevýšila múdrosť celého Východu i všetku múdrosť Egypta. ¹¹Bol múdrejší než ostatní ľudia, než Ezrachovec Etán alebo Hemán, Kalkól a Darda, synovia Machóla, takže povest' o ňom prenikla ku všetkým okolitým národom. ¹²Zložil tritisíc prísloví a jeho piesní bolo tisícpäť. ¹³Hovoril o stromoch, a to od libanonského cédra až po yzop, čo rastie na múre. Ďalej hovoril o zvieratách, o vtákoch, o plazoch a rybách. ¹⁴Šalamúnovu múdrosť prichádzali počúvať ľudia zo všetkých národov a všetci pozemskí králi, ktorí sa dozvedeli o jeho múdrosť. (1Kráľ 5,9–14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Dnes bežne používame pojmy ako škola, štúdium, výchova či vzdelávanie. V Biblii sa však takmer nevyskytujú. Oveľa častejšie sa stretávame s témou životnej múdrosť, ktorú Boh dáva ľuďom (2Sam 14,2; Prísl 16,23).

Čo hovorí text 1Kráľ 5,9–14 (1Kráľ 4,29–34 Roh) o význame a dôležitosti múdrosť pre život?

Kráľ Šalamún bol veľmi múdry človek. Dokázal formulovať múdrosť na základe života zvierat a rastlín. Jeho príslovia obsahovali veľkú múdrosť. Celkovo pôsobil ako skutočne vzdelaný človek. Knihy Príslovia a Kazateľ obsahujú množstvo múdrych naučení o rôznych životných okolnostiach. Sú pripisované Šalamúnovi a iným múdrym učiteľom staroveku (Prísl 1,1; 25,1; 30,1; 31,1).

Podľa Biblie je múdrosť niečo viac, než čo my dnes nazývame poznanie. Je to niečo, čo sa človek učí od rodičov a učiteľov, najmä kým je mladý (Kaz 12,1). Tým sa to však nekončí. Človek totiž získava a objavuje múdrosť po celý život. Okrem toho, múdrosť všeobecne má aj praktickú stránku. Napríklad od mravcov sa máme naučiť prichystať si potravu v lete, aby sme jej mali dostatok aj v zime (Prísl 6,6–8).

Múdrosť nie je len praktická; má aj svoju teoretickú stránku. Múdrosť sa začína vierou v Boha. Má určité základné princípy, podľa ktorých sa riadi (Prísl 1,7). Múdrosť nám pomáha žiť zodpovedne, vedie nás k užitočnosti pre iných a chráni pred nešťastím. Podobne ako poznanie, ani múdrosť nám nedá odpovede na všetky naše otázky. Pomôže nám však uspokojiť sa s tým, čo vieme, a pokračovať v hľadaní toho, čo zostalo nepoznané. To je dobrý východiskový bod, z ktorého sa môžeme učiť poznávať Boha a dôverovať jeho milosti. Podľa Jer 18,18, múdry učiteľ má rovnaké poslanie ako kňaz a prorok – sprostredkovať poslanstvo od Boha jeho ľudu vo forme nariadení v zákone, výchovných rád a konkrétnych posolstiev od Boha.

APLIKÁCIA ■ Ako môže človek získať múdrosť a potom ju odovzdať tým, ktorí prídu po ňom? Prečo je dôležité, aby sme to ako ľudia robili?

POZNÁVANIE A FORMOVANIE V RANEJ CIRKVI

⁹Ale ako je napísané: Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo a čo ani do ľudského srdca nevstúpilo, to pripravil Boh tým, čo ho milujú. ¹⁰Nám to však Boh zjavil skrze Ducha, lebo Duch skúma všetko, aj Božie hlbiny. ¹¹Ved' kto z ľudí vie, čo je v človeku, ak nie duch človeka, ktorý je v ňom? Tak ani Božie veci nepozná nikto, len Boží Duch. ¹²My sme však neprijali ducha sveta, ale Ducha, ktorý je z Boha, aby sme poznali, čo nám Boh daroval. ¹³O tom aj hovoríme, nie však naučenými slovami ľudskej múdrosti, ale tými slovami, ktoré učí Duch; a tak duchovné veci vysvetľujeme duchovne. ¹⁴Telesný človek neprijíma veci Božieho Ducha; sú mu totiž bláznovstvom a nemôže ich poznať, pretože sa posudzujú duchovne. ¹⁵Ale duchovný človek posudzuje všetko, jeho však neposudzuje nik. ¹⁶Ved' kto poznal Pánovu myseľ, aby ho poučal? My však máme myseľ Kristovu! (1 Kor 2,9–16)

Jeden z pozoruhodných princípov výchovy v Písme sa objavuje v okamihu, keď má Ježiš, veľký Učiteľ, opustiť svojich učeníkov. Strávil s ním tri a pol roka, čo je približne toľko času, koľko trvá stredoškolské alebo bakalárske štúdium. Po ukončení štúdia sa predpokladá, že študenti sú pripravení samostatne konať, čo je samozrejme individuálne.

Ježiš to vedel, preto poskytol svojim nasledovníkom možnosť, aby sa aj naďalej nechali viesť a formovať Svätým Duchom. Tento Učiteľ alebo Radca je označený aj ako Tešiteľ alebo Obhajca (v gréčtine *paraklétos*). Ježišovým nasledovníkom je stále na blízku (Ján 14,16.17). Je to aj Duch pravdy. Aj keď Svätý Duch nie je označený ako vychovávateľ, jeho dielo má určite výchovný charakter, najmä pokiaľ ide o hľadanie a nachádzanie pravdy.

Čo podľa textu 1 Kor 2,1–16 považuje Pavol za dôležité v kontexte výchovy a formovania kresťana?

Pavol začína túto časť listu tým, že veriacim v Korinte pripomenie ich prvé stretnutie, počas ktorého im hovoril o Ježišovi Kristovi a jeho ukrižovaní (1 Kor 2,2). Tým však neskončil (1 Kor 2,6). Keď sa títo noví kresťania vo svojej viere upevnili, apoštol sa vrátil, aby ich učil ďalej prenikať do krás Božej múdrosti – mali poznávať to, čo bolo skryté u Boha pred vznikom sveta (1 Kor 2,7), dokonca aj Božie hlbiny (1 Kor 2,10). To všetko budeme poznávať pod vedením Božieho Ducha, keď sa spojí s naším duchom.

Aké hlboké bude toto štúdium a koľko poznania bude sprístupnené tým, ktorí sa nechajú viesť Duchom? Táto kapitola sa končí citátom z proroka Izaiáša: „Kto obsiahol ducha Hospodina a kto ho svojou radou poučal?“ (Iz 40,13) Prorok, ktorý sa prihovárал obyčajným ľuďom svojej doby, by povedal, že nikto. Pavol však opravuje takéto vnímanie záverečnými slovami: „Máme myseľ Kristovu“, čo znamená, že kresťania naplnení Duchom majú prístup k Božej myslí, a teda k takému množstvu poznania a porozumenia (1 Kor 2,10–13), aké človek potrebuje, aby poznal cestu spravodlivosti.

- Ako rozumieš Pavlovým slovám o tom, že „máme myseľ Kristovu“ (1 Kor 2,16)? Ako sa to prejavuje v tvojom živote? Ako to ovplyvňuje tvoj vzťah k ľuďom naokolo?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Veľké poverenie z Mat 28,18–20 spustilo rozsiahle náboženské hnutie po celom svete. Niekoľkí apoštoli alebo misionári (tieto dve slová majú rovnaký význam – „tí, ktorí sú poslaní“) prešli celý svet, zhromaždili tých, ktorí ich počúvali, urobili z nich učeníkov, vyzvali ich, aby uverili v Ježiša, pokrstili ich a učili ich všetko, čo im Ježiš prikázal. Kresťanským konvertitom z celého sveta, reprezentujúcim rôzne kultúry a hovoriacim rôznymi jazykmi, sa hneď po krste začína hlbšie poznávanie Božích právd a života s Bohom. Vôbec nás to neprekvapuje, pretože sa ešte musia naučiť veľa vecí.

Dôvod, prečo sa kresťania vždy učia, nie je len intelektuálny záujem alebo túžba po nových poznatkoch. Ide skôr o to, že vier a kresťanský život zahŕňujú všetky oblasti každodenného života. Je toho veľa, čo sa máme naučiť. Preto novozmluvné listy obsahujú jednak zvesť o Ježišovi (niekedy nazývanú novozmluvným slovom *kérygma*), jednak poznanie všetkých vecí, ktoré sa ako kresťania musíme naučiť (niekedy nazývané aj novozmluvným slovom *didaché*). Dobrým príkladom zvesti je 1Kor 2,2, kým poznávanie sa začína v 1. Korintňanom 4 a pokračuje až do konca listu. Čo sa kresťania musia naučiť? Práca, odpočinok, sociálne otázky, vzťahy v spoločenstve, cirkev a bohoslužba, ekonómia, filantropia, vzťah k nadriadeným, poradenstvo, rodina, vzťahy v manželstve a výchova detí, jedlo a jeho príprava, oblečenie, dokonca aj starnutie a príprava na koniec života, osobný a spoločenský život. Byť kresťanom znamená vedieť niečo o všetkých týchto oblastiach, ba aj o ďalších. Nepochopíme to automaticky, potrebujeme sa to naučiť.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Aký význam má poznávanie a vzdelávanie pre poslanie cirkvi?
2. Čo chcela Ellen Whiteová povedať tým, že „nebesia sú školou“ (Ed 301; Vých 257)?
3. Znovu si prečítajte text 1Kor 2,1–16. Čo hovorí Pavol o tom, čo nám Boh zjavuje prostredníctvom inšpirácie? Zamyslíte sa nad jeho tvrdením, že múdrosť tohto veku a kniežatá tohto veku „hynú“. Ak to Pavol mohol povedať vtedy, čo môžeme povedať my o „múdrosť“ nášho veku?

CIRKEV – BOŽIA ŠKOLA RASTU A POZNÁVANIA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Luk 10,30–37; Mat 5,14–16; Luk 4,18–23; Jer 29,13; Mat 7,7; 1Tes 2,6–8

ZÁKLADNÝ TEXT

Nehľadali sme slávu ani u ľudí, ani u vás, ani u nikoho, hoci ako Kristovi apoštolí sme mohli dať najavo svoju dôležitosť, ale boli sme medzi vami vlúdni, ako keď matka kŕmi a láska svoje deti. Tak sme k vám boli žičliví, že by sme vám najradšej boli dali nielen Božie evanjelium, ale aj vlastné duše. Takými drahými ste sa nám stali. (1Tes 2,6–8)

Ježišovi nasledovníci sa už od prvých dní vzniku nového hnutia zhromažďovali v synagógach a po domoch, aby chválili Boha. Biblia o nich hovorí ako o ľuďoch, ktorí prostredníctvom štúdia Písma a uctievania túžili poznať Boha a pochopiť jeho vôľu pre svoj život. Biblia opakovane pripomína, že cirkev je miesto, kde sa okrem iného odohrávajú aj dôležité diskusie a kde ľudia môžu rásť v poznaní Boha a jeho vôle pre svoj život.

Niekedy sa bojíme klásť otázky. V Biblii sa však stretávame s tým, že otázky slúžia nato, aby ľudia lepšie poznali Boha. Biblia zaznamenáva príbehy, ktoré vytvárajú príležitosti na prehodenie nášho odovzdania. Ježiš sa pri svojich učeníkoch a nasledovníkoch zamerával najmä na takýto spôsob výchovy.

Ak má byť cirkev miestom, kde majú ľudia rásť, musí im poskytnúť priestor na skutočný dialóg. V škole nám neustále opakovali: „Neexistujú hlúpe otázky.“ V cirkvi musíme poskytnúť bezpečné prostredie pre každého človeka, aby mohol rásť v milosti a v poznaní Boha a jeho plánu pre náš život.

ŠKOLA LÁSKY

³⁰Nato Ježiš začal rozprávať: „Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha a dostal sa do rúk zbojníkov. Tí ho ozbíjali, dorážali, nechali ho polomŕtveho a odišli. ³¹Náhodou šiel touto cestou kňaz, ktorý ho síce videl, no obišiel ho. ³²Takisto aj levita: keď prišiel na to miesto a uvidel ho, obišiel ho. ³³No prišiel k nemu aj istý pocestný, Samaritán. Keď ho uvidel, prišlo mu ho ľúto. ³⁴Pristúpil k nemu, nalial mu na rany olej a víno a obviazal mu ich. Potom ho vyložil na svoje dobytča, zaviezol do hostinca a postaral sa o neho. ³⁵Na druhý deň vybral dva denáre, dal ich hostinskému a povedal: ‚Staraj sa oňho; ak na neho vynaložíš viac, na spiatocnej ceste ti to zaplatím.‘ ³⁶Kto podľa teba z tých troch sa stal bližným tomu, čo padol do rúk zbojníkov?“ ³⁷On povedal: „Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo.“ A Ježiš povedal: „Chod' a rob podobne!“ (Luk 10,30–37)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Istý príbeh hovorí o rabínovi, ktorý sa pozrel do ospalých očí mladých mužov sediacich v jeho triede a spýtal sa ich: „Žiaci, vie niekto, kedy sa končí noc a začína sa deň?“

Niekoľkí študenti opatrne zdvihli ruky. „Rabbi,“ spýtal sa jeden z nich, „je to vtedy, keď sa dá rozoznať figovník od olivovníka?“

„Nie.“

Iný žiak zdvihol ruku: „Rabbi, je to vtedy, keď je možné rozoznať ovcu od kozy?“

Po mnohých odpovediach rabín povedal: „Žiaci, noc sa končí a deň sa začína vtedy, keď sa môžete pozrieť do tváre, ktorú ste nikdy predtým nevideli, a v tomto cudzincovi spoznať svojho brata alebo svoju sestru. Dovtedy, bez ohľadu na to, aký jasný je deň, je stále iba noc.“

Aký zámer sledoval Ježiš príbehom, ktorý je zaznamenaný v Luk 10,30–37? V akých oblastiach života potrebujú Ježišovi nasledovníci trvale rásť?

Ako adventisti siedmeho dňa sme boli obdarovaní mnohými biblickými pravdami (napríklad o veľkom spore, o sobote, o nebeskej svätyni, o podstate predadventného súdu či o stave mŕtvych), ktoré väčšina kresťanského sveta stále nepozná. Aj keď sú tieto náuky veľmi dôležité, nemali by pre nás žiadny význam, keby sme boli k ľuďom neláskaví, mali predsudky voči iným alebo by sme dovolili, aby kultúrne a sociálne predsudky nášho prostredia ovplyvnili naše správanie k ľuďom tak, že by sme ich považovali za horších a menejcenných.

Pravá kresťanská výchova v Božej škole nás má viesť k tomu, že aj navzdory vlastnej slabosti budeme iných vidieť tak, ako ich vidí Kristus – ako bytosti, za ktoré zomrel, ktorých hriechy vyniesol na kríž a za ktoré zaplatil nekonečnú cenu. Ak dáme krížu také miesto, aké mu náleží, uvidíme hodnotu a cenu každej ľudskej bytosti. Ku každému sa budeme správať tak, ako si to skutočne zaslúži, pričom budeme pamätať na hodnotu, ktorú má u Boha. Súčasťou kresťanskej výchovy musí byť práve láska k bližnému, inak nie je hodná mena „kresťanská“.

APLIKÁCIA

- Aké predsudky sú súčasťou vašej kultúry a spoločnosti? Ktoré z nich sú skryté a ktoré zreteľné? Čo musíš ako kresťan urobiť, aby si nekonal podľa nich?

POVOLANÍ BYŤ SVETLOM

¹⁴Vy ste svetlo sveta. Mesto, ktoré leží na vrchu, sa nedá ukryť. ¹⁵Ani lampu nezažnú a nepostavia pod mericu, ale na svietnik, aby svietila všetkým v dome. ¹⁶Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach! (Mat 5,14–16)

Kamkoľvek sa pozrieme, máme dojem, akoby sa celá naša planéta uzatvárala do seba, akoby tma vytesňovala svetlo. Keď uvažujeme o svojom živote v tomto zložitom a problematickom svete, zdá sa, akoby temnota stále viac prenikala do našich domovov. Sledujeme hrôzy, ktoré so sebou život prináša, keď zápasíme s chorobou, keď sa vyrovnávame so stratou blízkych, keď sledujeme rozpad rodín alebo keď sa snažíme pochopiť mnohé zlé veci v našej spoločnosti a kultúre.

Uprostred morálneho úpadku a duchovnej temnoty, uprostred tohto vonkajšieho a vnútorného hluku počujeme, ako sa každému z nás Ježiš prihovára slovami z Kázania na vrchu.

Uvažuj o texte Mat 5,14–16. Aká výzva v ňom zaznieva? Aký vplyv by sme mali mať ako kresťania v spoločnosti? Ako ovplyvňujeme pohľad ľudí na Boha?

Ježišovi poslucháči sedeli na brehu Galilejského jazera a na hlavu im páli horúce slnko. Ako asi rozumeli Ježišovým slovám? Tí, ktorí ho počúvali, vedeli všetko o svetle a tme. Určite bolo veľa temného, čoho sa báli. Žili pod rímskou okupáciou, v militarizovanej spoločnosti, ktorá napriek tomu, že nemala telefóny, počítače a internet, bola v mnohých aspektoch rovnako výkonná ako naša, v niečom dokonca ešte desivejšia.

Rimania boli všade. Davy na úbočí dobre vedeli, že ak by sa niekto odhodlal na vzburu, vojaci sa veľmi rýchlo postarajú o trest – aj o ten najvyšší vo forme potupnej smrti ukrižovaním.

Ježiš ľudí napriek tomu vyzval, aby žili vo svetle a boli svetlom – aby boli milosrdní, mali čisté srdcia a boli tvorcami pokoja. Práve v spoločenstve Ježišových nasledovníkov máme príležitosť rásť v pochopení nášho spoločného poslania – byť svetlom a robiť rozhodnutia, ktorými ostatným poukážeme na Božiu existenciu a dobrotu.

- **Ako môžeme iným poukázať na Božiu existenciu a dobrotu nášho láskavého Boha?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

ŽIVOT UČENÍKA

¹⁸Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal zvestovať chudobným evanjelium a uzdravovať skrúsených srdcom. Poslal ma vyhlásiť zajatým prepustenie, slepým vrátiť zrak, utláčaných prepustiť ¹⁹a vyhlásiť milostivý rok Pána.

²⁰Nato zvinul knihu, vrátil ju sluhovi a sadol si. Oči všetkých v synagóge sa upreli naňho. ²¹On pokračoval: „Dnes sa splnilo Písmo, ktoré ste práve počuli.“

²²Všetci mu prisviedčali a obdivovali jeho láskavú reč, ktorá vychádzala z jeho úst. A hovorili si: „Či to nie je Jozefov syn?“ ²³A Ježiš im hovoril: „Iste mi poviete toto príslovie: ‚Lekár, uzdrav sám seba!‘ Aj tu, vo svojej domovine urob to, o čom sme počuli, že sa stalo v Kafarnaume.“ (Luk 4,18–23)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ak cirkvi naozaj záleží na tom, aby bola miestom a prostredím, kde môžu ľudia duchovne rásť a rozvíjať sa, potom je nevyhnutné sústrediť sa na Ježiša. Ježiš povolal učeníkov – teda tých, ktorí sa od neho mali neprestajne učiť. Na ich poslanie ich pripravoval tak, že s nimi chodil po kraji a trávil s nimi čas. Dal im príležitosť pomáhať ľuďom, o ktorých sa mali starať a ktorých mali milovať. Denne im pripomínal svoju víziu toho, čím by sa tento svet mohol stať, keby sa ľudia začali k sebe navzájom správať ako k bratom a sestram.

Uvažuj o texte z úvodu (Luk 4,18–23), v ktorom Ježiš stručne a výstižne vyjadril svoje poslanie na tejto zemi. Aké poslanstvo Kristus zanechal svojim nasledovníkom v týchto slovách?

Tri roky učeníci sledovali, ako Ježiš, ich Učiteľ, žije podľa ideálov kráľovstva, ktoré im predstavil vo svojom prvom kázaní v synagóge v Nazarete. Odpustenie, milosť a láska idú ruka v ruke s osamelosťou, oddanosťou a utopením. Z jeho kázania sa môžeme naučiť, že učeníctvo nemáme brať na ľahkú váhu. Učeníkmi sme na celý život – nie na jeden deň.

„Čo Spasiteľ povedal učeníkom, týka sa všetkých veriacich. V tomto poslaní sú zahrnutí všetci veriaci v Krista do konca vekov. ... Každý, kto počul nebeský hlas, je povolaný zvestovať evanjelium. Ktokoľvek prijíma Kristov život, je povolaný do diela záchrany svojich spolublížnych. Za tým účelom bola ustanovená cirkev a ktokoľvek slávnostným sľubom vstúpil do jej spoločenstva, zaviazal sa, že bude spolupracovať s Kristom.“ (DA 822; TV 574)

Ako Ježišovi učeníci sa máme každodenne uisťovať, že Ježiš je neustále stredobodom nášho spoločenstva a nášho uctievania. Nezabudnime, že to bol Ježiš, kto prišiel s myšlienkou učeníctva. Rabíni si síce vtedy získavali nasledovníkov, ale Ježiš povolal mužov a ženy, aby ho nasledovali. Rabíni si nedokázali predstaviť také radikálne povolanie, ktoré by predpokladalo, že byť s Ježišom je dôležitejšie než všetky ich prikázania.

Ako Ježišovi učeníci máme mať nielen úctu ku všetkým ľuďom, ale zároveň sa máme snažiť vytvárať prostredie, v ktorom budú môcť všetci rásť a rozvíjať sa. Pri správnej výchove mladého človeka nejde len o to, aby sa naučil žiť samostatne. Správna výchova vedie k tomu, že vo svojom okolí budeme žiť podľa Ježišovej výzvy: ísť v jeho šlapajach tak, že budeme slúžiť ľuďom v núdzi a priňašať im dobrú správu evanjelia.

APLIKÁCIA

- Ako sa v živote vášho zboru prejavuje skutočnosť, že ide o spoločenstvo Ježišových nasledovníkov?

TRVALÉ HĽADANIE PRAVDY

Budete ma hľadať a nájdete ma, lebo ma budete hľadať celým svojim srdcom. (Jer 29,13)

⁷Proste a dostanete, hľadajte a nájdete, klopte a otvorí sa vám. ⁸Ved' každý, kto prosí, dostáva, kto hľadá, nachádza, a tomu, kto klope, sa otvorí. (Mat 7,7.8)

²⁶On [Boh] z jedného stvoril celé ľudské pokolenie, aby obývalo celý povrch zeme, vymedzil ľuďom čas a hranice bývania, ²⁷aby hľadali Boha, či by ho nejako nenahmatali a nenašli, hoci od nikoho z nás nie je ďaleko. (Sk 17,26.27)
Ved' ma svojou pravdou a vyučuj ma, lebo ty si Boh mojej spásy, na teba čakám deň čo deň. (Ž 25,5)

Keď však príde on, Duch pravdy, uvedie vás do celej pravdy, lebo nebude hovoriť sám od seba, ale bude hovoriť, čo bude počuť. Bude vám zvestovať aj to, čo príde. (Ján 16,13)

Posväť ich v pravde; tvoje slovo je pravda! (Ján 17,17)

Albert Einstein, často považovaný za otca modernej fyziky, napísal: „Je dôležité neprestať sa pýtať. Zvedavosť má svoje opodstatnenie. Človek nemôže inak, než s úžasom premýšľať o tajomstvách večnosti, o živote a podivuhodnej štruktúre reality nášho sveta. Stačí, ak sa každý deň aspoň trochu pokúsi porozumieť tomuto tajomstvu. Nikdy nestrácajme svätú zvedavosť.“

Ak to platí pre všetky vedy, o to viac je to dôležité aj pre náš duchovný život. A hoci úlohou Ježišových učeníkov je držať sa poznannej pravdy, cirkev má byť zároveň spoločenstvom, ktoré si neustále kladie otázky, nebojí sa spochybniť svoje (!) porozumenie a doterajšie chápanie, a ktoré chce rásť aj v tejto oblasti.

Čo hovoria úvodné verše o hľadaní pravdy a odpovedí na otázky?

Jer 29,13

Mat 7,7

Sk 17,26.27

Žalm 25,5

Ján 16,13

Ján 17,17

Biblia je plná príbehov rovnako zvedavých ľudí ako sme my – ľudí, ktorí majú otázky, obavy, nádeje a radosti, ľudí, ktorí svojim spôsobom hľadajú pravdu a odpovede na najťažšie otázky života.

„Všetko krásne urobil vo svojom čase, aj večnosť im dal do mysle, ale dielo, ktoré Boh koná, človek od začiatku až do konca nevstihne.“ (Kaz 3,11) To znamená, že ako ľudské bytosti sme schopní premýšľať o tom, čo nazývame „dôležité otázky“ o živote a celkovo o našej existencii.

Hlavnú úlohu v tom, samozrejme, plní Písmo. Kto sme? Prečo sme tu? Ako máme žiť? Čo sa stane, keď zomrieme? Prečo existuje zlo a utrpenie? To sú otázky, ktoré si tí, čo hľadajú pravdu, kladú od nepamäti. Je veľkou prednosťou a zároveň zodpovednosťou, že týchto ľudí môžeme nasmerovať k niektorým odpoveďiam. Zároveň však máme byť aj my sami spoločenstvom, kde si kladieme nové a nové otázky, kde spoločne ďalej hľadáme, poznávame a objavujeme.

- **Ktoré dôležité životné otázky ti pomohol náš dobrý Boh vyriešiť a zodpovedať? Ktoré si kladieš aj naďalej? Je tvoje zborové spoločenstvo miestom, kde o nich môžeš hovoriť s druhými? Ak áno, je to výborné. Ak nie, prečo?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

ŽIVOT PRE DRUHÝCH

⁵Lebo ako viete, nikdy sme nelichotili rečou, ani sme neboli ziskuchtiví – Boh je svedok. ⁶Nehľadali sme slávu ani u ľudí, ani u vás, ani u nikoho, ⁷hoci ako Kristovi apoštoli sme mohli dať najavo svoju dôležitosť, ale boli sme medzi vami vlúdni, ako keď matka kŕmi a láska svoje deti. ⁸Tak sme k vám boli žičliví, že by sme vám najradšej boli dali nielen Božie evanjelium, ale aj vlastné duše. Takými drahými ste sa nám stali. (1Tes 2,5–8)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (1Tes 2,5–8). Čo by podľa Pavla mohli a mali odzrkadľovať naše zbory?

Biblické chápanie cirkvi nemalo nikdy väčší význam ako dnes, v čase, keď v spoločnosti nastáva rozpad súdržnosti, solidarity a vzájomnej dôvery. Text Mat 18,20 nám pripomína: „Lebo kde sú zhromaždení dvaja alebo traja v mojom mene, tam som ja medzi nimi.“ Novozmluvná vízia cirkvi a spoločenstva sa formovala predovšetkým v domovoch veriacich, kde sa cirkev stretávala v malých skupinách, modlila sa, spievala, slávila Večeru Pánovu, učila sa a odovzdávala ďalej Ježišove slová.

Tieto malé skupiny sa stali prvými cirkevnými školami. Boli to miesta, kde nových členov uvádzali do biblických právd a učili žiť novým životom v Ježišovi. Pavlove spisy – napríklad text Rim 12,2: „A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovením zmysľania“ – naznačujú, že cirkev brala toto dielo výchovy veľmi vážne.

Prví kresťania čoskoro zistili, že spoločenstvo je ideálnym miestom, kde môžu žiť podľa evanjelia. V spoločenstve máme dôvod spievať hlasnejšie, modliť sa vrúcnejšie, byť pozornejší a súcitnejší. Keď počúvame, ako ostatní hovoria o Božej добрote, uvedomujeme si, aký dobrý bol Boh aj k nám. Keď počúvame, aké zápasy a bolesti prežívajú, uvedomujeme si Božie uzdravenie v našom vlastnom živote – a cítime novú túžbu stať sa nástrojmi jeho milosti a uzdravenia.

V úvodnom texte Pavol tvrdí, že Božie evanjelium je všetko: moc kríža, Pánovo vzkriesenie i prísľub jeho návratu. Na celom svete neexistuje lepšia správa. Pavol zasvätil svoj život predovšetkým šíreniu Ježišovej zvesti a robil to naozaj poctivo a odhodlane.

V texte Pavol pripomína, že poslanstvo evanjelia ľudia najlepšie pochopia a prežijú, keď spolu žijú v spoločenstve. Nikdy nesmieme zabudnúť, že ľudia pozorne sledujú, či náš život odzrkadľuje poslanstvo milosti, ktoré nachádzame v Biblii.

APLIKÁCIA

- Zamysli sa nad svojím životom a polož si otázku: Akým svedkom o Kristovi som pre ľudí v mojej blízkosti? Čo sa z tejto odpovede o sebe dozvedáš?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Kristus sklamal veľikášske nádeje. Vo svojej reči na vrchu chcel odstrániť následky nesprávnej výchovy a svojim poslucháčom podať pravdivý obraz o svojom kráľovstve i o sebe samom. Nesprávne názory ľudu však priamo nevyvracal. Videl utrpenie sveta, ktoré spôsobil hriech, no neličil im ich vlastnú biedu tými najtemnejšími farbami. Hovoril o niečom neskonale lepšom, než čo dosiaľ poznali. Neznižoval ich predstavy o Božom kráľovstve, ale oznamoval im nevyhnutné podmienky vstupu doň, a úsudok o jeho podstate prenechal im. Pravdy, ktoré tu zvestoval, sú pre nás práve také dôležité, ako pre zástupy, čo vtedy šli za ním. Aj my musíme poznať hlavné zásady Božieho kráľovstva.“ (DA 299; TV 203)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Robert Louis Stevenson sa narodil v škótskom Edinburhu v roku 1850. Stevenson spomína, ako raz večer, keď ho opatrovatelka ukladala do postele, prekĺzol k oknu. Naskytl sa mu zvláštny pohľad. Uvidel lampára, ktorý šiel od jednej plynovej lampy k druhej a rozsvetcoval svetlá. Celý natešený zavola opatrovatelku a povedal jej: „Pozri na toho muža! Robí diery do tmy!“ Akou úlohou tá Boh poveril pri sprostredkovaní svetla a lásky tvojmu spoločenstvu? Ak si nie si istý, stretni sa s niekoľkými členmi zboru a diskutujte o tom, čo by ste mohli urobiť spoločne.
2. Ak má cirkev spolupracovať s Bohom pri oslovovaní sveta, musí si osvojiť Ježišove slová a jeho službu. Samotná realita vtelenia – Boh, ktorý k nám prichádza, žije v našom svete, zápasí, smeje sa a plače s nami –, nám pripomína, že sa máme zaujímať o ľudí v našom okolí. Rozmýšľali ste, ako to budete robiť? Ako by ste mohli zapojiť mladých ľudí vo vašom zbore, aby vám pomohli?
3. Ako adventisti siedmeho dňa máme zvestovať pravdy, ktoré poznáme. Ako to robí alebo by mohol robiť váš zbor? Je váš zbor bezpečným miestom, kde je možné diskutovať o týchto pravdách s tými, ktorí kladú ťažké, komplikované alebo provokačné otázky? Ako vytvoriť prostredie, kde bude možné riešiť vážne otázky?
4. Aké kultúrne predsudky existujú vo vašej spoločnosti? Akým spôsobom môže váš zbor pomôcť ľuďom, aby sa povzniesli nad tieto predsudky a nasledovali učenie Písma?

Týždeň od 29. novembra do 5. decembra 2020

KREŠŤAN, VEDA A UMENIE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Rim 1,18–21; Ž 19,2–7; 96,9; 1Moj 3,6; 1. Timotejovi 6; Príslovia 1; Jób 38

ZÁKLADNÝ TEXT

Nebesia rozprávajú o Božej sláve, obloha hlása dielo jeho rúk. (Ž 19,2)

Ako človek od detstva rastie a poznáva svet okolo seba, nezískava poznatky a skúsenosti len v duchovnej a morálnej oblasti, ale objavuje život v celej jeho šírke – poznáva prírodu, fyzikálne zákonitosti, ale aj dejiny sveta či umenie, ktoré ľudstvo odpradáva sprevádza. Ovplyvní naše vnímanie a poznávanie všetkých týchto oblastí skutočnosť, že sme kresťania? A ak áno, tak ako? Mala by byť pre kresťanov Biblia jediným zdrojom informácií? Je verný kresťan ten, kto si v Písme nájde niekoľko textov, ktoré by mohli súvisieť s vedou a umením, a uspokojí sa s tým? Alebo nám Božie slovo ponúka skôr základ, východisko, perspektívu, vďaka čomu sa môžeme s radosťou pustiť do ďalšieho hlbšieho poznávania v rozmanitých odboroch?

Všetky tieto otázky si potrebuje položiť každý, kto chce prijať Boha ako svojho veľkého Učiteľa, a zároveň poznávať svet v celej jeho rozmanitosti a zložitosti. Tento týždeň budeme preto spoločne uvažovať, akým spôsobom sa naše kresťanstvo môže (a má) premietnuť do nášho životného poznávania a objavovania. Vedecké skúmanie a bádanie prináša mnoho nových a podnetných informácií, ktoré môžu byť požehnaním pre nás aj pre druhých. Je však pravda, že poznanie bez Boha môže viesť k pýche a domýšľavosti (1Kor 8,1), prípadne môže byť zneužitie hriechnym spôsobom. Na druhej strane nám však štúdium rôznych odborov napomáha viac doceniť veľkosť nášho Stvoriteľa a Spasiteľa a s jeho pomocou môže byť použité pre dobro našich blížnych a na Božiu slávu. Vzdelávanie vo vedných odboroch a poznávanie nášho Boha môžu tvoriť krásny organický celok.

DIELO ÚŽASNÉHO TVORCU

²Nebesia rozprávajú o Božej sláve, obloha hlása dielo jeho rúk. ³Deň dňu odovzdáva správu, noc noci zvestuje poznanie ⁴bez reči, bez slov, nepočúť ich hlas. ⁵Ich posolstvo znie po celej zemi a ich oznamy doletia až po končiny sveta. Postavil na nich slnku stan. ⁶Ono vychádza ako ženich zo svojho prýbtku, teší sa ako hrdina, čo beží do cieľa. ⁷Na jednom kraji nebies vychádza, na druhom zapadá; nič sa neskrýje pred jeho páľavou. (Ž 19,2–7)

“Ty si jediný, Hospodin, ty si stvoril nebesia, nebesia nebies a všetky ich zástupy, zem a všetko, čo je na nej, moria i všetko, čo je v nich. Ty všetkému dávaš život a nebeské zástupy sa ti klaňajú. (Neh 9,6)

Celé stvorenie nám pri bližšom pohľade ukazuje a pripomína múdrosť a lásku živého Boha. Keď sa na veci okolo seba pozeráme z tejto perspektívy, začneme si viac uvedomovať, akého úžasného Stvoriteľa máme.

Pozrime sa napríklad na tehotenstvo. Vďaka skúmaniu a poznatkom biológov vieme, že nový ľudský život vzniká z oplodneného vajíčka, ktoré sa deväť mesiacov vyvíja až do podoby, keď môže existovať samostatne. To všetko môžeme vnímať ako mechanický proces. Keď si však uvedomíme, že schopnosť „stvorit“ nový život nám bola daná naším Stvoriteľom, ktorý chcel, aby sme boli jeho „obrazom“, môže nás objavovanie zázraku vzniku nového života naučiť mnoho aj o našom Tvorcovi. Tak ako plod po celý čas rastie pod matkiným srdcom obklopený jej milujúcou prítomnosťou, tak aj náš život je výsledkom Božej lásky, ktorá nás obklopuje. A podobne, ako nastávajúca mamička vníma každý pohyb svojho dieťatka, tak aj náš nebeský Otec neustále so záujmom vníma všetko, čo prežívame, čo robíme a ako sa cítíme.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čo hovoria nasledovné texty o Bohu ako našom Stvoriteľovi?

Rim 1,18–21

Žalm 19,2–7

Neh 9,6

Aj po šiestich tisícročiach trvania hriechu a po ničivej celosvetovej potope existujú veľmi silné dôkazy nielen o Bohu ako našom Stvoriteľovi, ale aj o jeho moci, láske a добрote. Tieto dôkazy sú také zjavné, že Pavol v Rim 1,18–21 hovorí, že tí, ktorí odmietnu tohto Boha, nebudú mať v deň súdu „ospravedlnenie“, pretože z toho, čo stvoril, sa o ňom stále môžeme veľa naučiť. Inými slovami, nebudú sa môcť odvolávať na neznalosť!

Najmä v dobe, keď sa mnohí ľudia rozhodli uctievať stvorenie namiesto Stvoriteľa, je dôležité, aby kresťanské poznávanie a prístup pri štúdiu rôznych odborov ľudského poznávania (či už technických, prírodných alebo humanitných) vychádzali z predpokladu, že Boh je Stvoriteľ a Udržávateľ všetkého, čo existuje. Toto vnímanie samozrejme nezmenia fakty, ktoré pozorujeme a skúmame. Môže mať však zásadný vplyv na ich interpretáciu a závery, ktoré z nich vyvodíme pre náš život.

- **Rozmýšľaj o kráse nášho sveta a o neuveriteľných zázrakoch, ktoré môžeme pozorovať dokonca aj po páde do hriechu. V čom ti príroda a svet okolo nás pomáhajú lepšie poznať Božiu veľkosť a povahu? A naopak, v čom ju máš problém rozpoznávať?**

APLIKÁCIA

DIELO ÚŽASNÉHO UMELCA

¹Spievajte Hospodinovi novú pieseň, spievaj Hospodinovi, celá zem! ... ⁶Predchádza ho velebenie a dôstojnosť, moc a nádhera je v jeho svätyni. ⁷Rodiny národov, vzdávajte Hospodinovi, vzdávajte Hospodinovi slávu a moc! ⁸Vzdávajte Hospodinovi slávu hodnú jeho mena! Prineste obetný dar a vstúpte do jeho nádvorí! ⁹Kľaňte sa Hospodinovi v jeho svätej nádhere. Chvej sa pred ním, celá zem! (Ž 96,1.6–9)

Žena videla, že by bolo dobré jesť zo stromu, lebo strom je na pohľad lákavý a na získanie múdrosti vábivý. Vzala z jeho ovocia, jedla, potom dala aj svojmu mužovi, ktorý bol s ňou, a jedol aj on. (1Moj 3,6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o slovách Žalmu 96. Ako rozumieš pojmu „svätá nádhera“? Aké miesto by mala hrať estetika, krása a umenie v živote kresťana?

Kedykoľvek sa Biblia pokúša vystihnúť povahu Boha alebo aspoň v náznakoch opísať prostredie nebies, používa na to nádherné obrazy plné farieb, krásnych tónov či vôní. Akoby tým chcela naznačiť, že všetko, čo súvisí s dobrým Bohom, je nádherné, harmonické, lahodiace všetkým našim zmyslom. A dokonca aj náš svet stvoril so zámerom, aby nielen dobre fungoval, ale bol aj krásny, prekvipujúci (zdanlivo zbytočne) farbami a nádhernými vôňami. Ak náš narušený svet vyzerá stále taký krásny, napriek tisícročiam hriechu a zla, vie si niekto z nás predstaviť, aký nádherný musel byť pred pádom do hriechu? Boh je skutočne Stvoriteľom nádhery!

Umenie v jeho rôznych podobách, ktoré nás učia uvedomiť si a rozpoznať hodnotu krásy (nielen funkčnosti), nám teda môže pomôcť viac doceniť povahu Boha – veľkého Umeleca. Nie je to strohý a chladný Pán vesmíru, ktorý sa vo svojom diele obmedzuje na nevyhnutné minimum, ale Majster s veľkou fantáziou, ktorú premieta do krásy všetkého, čo pre svoje deti tvorí. A keďže sami sme súčasťou Božieho umeleckého diela a vedeckých fenoménov, môžeme sa tiež viac naučiť o našej vlastnej identite v Kristovi.

„Boh chce, aby si jeho deti cenili jeho diela a radovali sa z jednoduchosti, tichej krásy, ktorou vyzdobil náš pozemský domov. On je milovníkom krásy. A nad všetok vonkajší pôvab miluje krásu charakteru a chce, aby sme sa usilovali o čistotu, jednoduchosť a nevtieravý pôvab, taký zjavný v ríši kvetov.“ (SC 85; CK 57)

Text 1Moj 3,6 poznamenáva, že ovocie stromu poznania dobrého a zlého pripadalo Eve krásne a lákavé pre oči. Kedy môže estetická krása niečoho (alebo niekoho) prestať byť pre nás požehnaním a naopak sa stať satanovým nástrojom?

Pri všetkom, čo Boh stvoril, musíme počítať aj s nepriateľom, ktorý to deformuje a zneužíva. Nemalo by nás preto prekvapiť, že aj krása a vnímanie krásy môžu byť použité proti nám. Kresťanské poznávanie a vzdelávanie usmerňované Písmom by nám preto najmä v umení malo pomáhať uvedomiť si, že nie všetko, čo je krásne, je nevyhnutne dobré alebo sväté.

APLIKÁCIA

■ Čo z krásneho umenia (či už výtvarného, hudobného alebo prírodného) ti v poslednom čase pomohlo zažiť radosť a pocítiť obdiv k nášmu Stvoriteľovi?

HRANICE LÚDSKÉHO POZNANIA

Timotej, zachovávaj, čo ti bolo zverené. Vyhýbaj sa bezbožným prázdny m rečiam a protikladným tvrdeniam, ktoré sa falošne nazývajú poznáním. (1Tim 6,20)

Pred čím varoval apoštol Pavol svojho spolupracovníka Timoteja v texte 1Tim 6,20? Prečo?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

V dobe apoštola Pavla sa niektorí ľudia domnievali, že v duchovnej oblasti prijali „zvláštne poznanie“ (takzvaný gnosticizmus). Aj napriek tomu, že ich postoje neboli v súlade s evanjeliom, mnohí (vrátane kresťanov) k nim vzhľadali s obdivom, pretože ich považovali za ľudí veľmi zbožných a za „odborníkov“ na duchovno.

Skutočnosť, že je niekto inteligentný, premýšľavý, schopný a vzdelaný, nemusí ešte automaticky znamenať, že je jeho „poznanie“ správne. Ako hriešni ľudia sme obmedzení tým, že hriech zdeformoval našu schopnosť správne vnímať a interpretovať realitu okolo nás. Ak budeme vychádzať z nesprávnych predpokladov, dospejeme k nesprávnym záverom. A to nielen v oblasti duchovnej, ale aj v oblasti prírodných či iných vied. S vedomím tejto obmedzenosti nášho porozumenia potrebujeme neustále porovnávať naše „poznanie“ s tým, čo nám zjavil náš Stvoriteľ.

Mnoho storočí sa aj veľmi vzdelaní ľudia domnievali, že Zem nehybne stojí v strede vesmíru a všetky hviezdy a planéty obiehajú okolo nej po dokonalých kruhových dráhach. Na podporu tohto predpokladu bádatelia použili veľmi zložité matematické a vedecké výpočty, no takmer v každom prípade sa ukázalo, že neplatia. Iní na podporu tohto názoru dokonca používali vybrané biblické texty, ktoré mali ich pohľad na vec dodať božskú autoritu. Preto by sme mohli povedať, že títo ľudia boli odborníci na omyly a svoje teórie „falošne nazývajú poznáním“.

- **Apoštol Pavol hovoril o hrdosti na veľké „poznanie“ v oblasti duchovnej a filozofickej, ktoré je však v skutočnosti v rozpore s evanjeliom. O akých ďalších oblastiach by toto Pavlovo varovanie mohlo byť aktuálne dnes v tvojom živote?**

APLIKÁCIA

BLÁZNOVSTVO A MÚDROŠŤ

⁵Nech múdry počúva a obohatí sa o vedomosti, nech rozumný získa skúsenosť, ⁶aby pochopil príslovia a prirovnania, slová mudrcov a ich záhady. ⁷Bázeň pred Hospodinom je začiatkom poznania, múdrosťou a výchovou len blázni pohrdajú. (Prísľ 1,5–7)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si Príslovia 1. Čo sa z tohto textu môžeme naučiť o skutočnej životnej múdrosť? K čomu by nás mala viesť v živote múdrosť?

Biblia veľmi často porovnáva a dáva do protikladu bláznovstvo a múdrosť. Kniha Príslovia varuje pred nebezpečenstvom pochabého správania a vyhľadávania spoločnosti bláznov. Boh si želá, aby jeho ľud hľadal múdrosť v dôveryhodnom zdroji, vážil si ju a oplýval ňou.

Tí, čo študujú vedu a umenie, sa venujú veľmi dôležitým oblastiam života. Ved' ich poznatky, ku ktorým na základe dôkladného štúdia a usilovnej práce prichádzajú, môžu priniesť veľké požehnanie pre celé ľudstvo.

Nejde však len o to, aby získali viac znalostí. Ved' aký význam má z kresťanského hľadiska poznanie vied a umenia, ak sa človek nenaučí rozoznávať medzi tým, čo je dobré a čo zlé, čo je správne a čo nesprávne, čo je pravda a čo omyl? Stačí si napríklad prečítať niečo zo života ľudí, ktorí sú považovaní za najväčších umelcov na svete, a zistíme, že mať úžasné nadanie a talent ešte neznamená žiť morálnym a čestným životom. Alebo že veľkí vedci zapojení do vývoja biologických alebo chemických zbraní hromadného ničenia boli naozaj vzdelaní a veľmi nadaní, ale ich práca priniesla trpké ovocie. Ako sme povedali, poznanie samo osebe nemusí byť nevyhnutne dobré. Požehnaním sa stáva vtedy, keď je spojené s Božou múdrosťou.

APLIKÁCIA ■ V akej oblasti by si si chcel rozšíriť svoje znalosti? Načo by ti to bolo? Načo by to bolo ľuďom okolo teba? Ako by si toto svoje poznanie mohol múdro využiť na Božiu chválu a pre dobro ľudí?

BOH ODPOVEDÁ JÓBOVI

¹Takto odpovedal Hospodin Jóbovi z búrky: ²„Ktože to zatemňuje zámer nevedomými slovami? ³Opáš si teda bedrá ako chlap, budem sa ťa pýtať a ty ma poučíš. ⁴Kde si bol, keď som kládal základy zeme? Povedz, ak niečo rozumné o tom vieš! ⁵Kto určil jej rozmery? – Ved' to vieš! – Kto nad ňou natiahol meraciu šnúru? ⁶Do čoho sú zapustené jej podstavce, kto položil jej uholný kameň, ⁷keď ranné hviezdy spoločne jasali a všetci Boží synovia radostne výskali? ⁸Kto uzatvoril more vrátami, keď vyvrelo z lona zeme, ⁹keď som mu dal oblak za odev a temné mračno ho obvinulo, ¹⁰keď som mu stanovil medzu, a dal závoru a vráta, ¹¹keď som povedal: „Potiaľto smieš prísť, ďalej nie, tu sa zlomí pýcha tvojich vlín?“ ¹²Azda si niekedy v živote dal rozkaz ránu a dal si poznať rannej zore jej miesto, ¹³aby uchopila zem za okraje a boli z nej vytrasení zločinci? ¹⁴Vtedy sa zem mení ako hlina pod pečatným valčekom a všetko sa ukáže vo farbe ako šaty. ¹⁵Bezbožným bude však svetlo odoprené a ich pozdvihnuté rameno bude zlomené. (Jób 38,1–15)

Prečítaj si 38. kapitolu knihy Jób. Čo tento text hovorí o Bohu nielen ako o Stvoriteľovi, ale aj ako o Udržiavateľovi všetkého živého? Ako by mala táto dôležitá pravda ovplyvňovať náš pohľad na oblasť vedy a umenia?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

„Všeobecne sa učí, že hmota má svoju životnú silu, že určité vlastnosti patria k jej podstate, že pôsobí svojou vlastnou vnútornou energiou a prírodné procesy podliehajú pevným zákonom, do ktorých Boh nemôže zasahovať. Z hľadiska Božieho slova je to veda falošná. Príroda slúži svojmu Tvorcovi. Boh neruší svoje zákony, ani im neodporuje, ale ustavične ich používa ako svoje nástroje. Príroda svedčí o existencii aktívnej sily, ktorá pôsobí prostredníctvom svojich zákonov. V prírode ustavične pôsobí Otec a Syn. Kristus povedal: *Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem.* (Ján 5,17)“ (PP 114; PP /sk/ 79)

Nanešťastie, ako sme povedali, veľká časť vedy je založená na ateistických materialistických predpokladoch. To znamená, že vedec sa môže pozeráť na niečo zvlášť krásne alebo nesmierne zložité, dokonca aj na neuveriteľne krásne a zároveň nesmierne zložité, a napriek tomu tvrdiť, že to vzniklo náhodou, že za tým nie je nijaká dopredu premyslená koncepcia ani zámer.

Veda to v skutočnosti stále tvrdí. Hovorí, že život na Zemi v celej svojej kráse a zložitosti – od motýľov po človeka – je výsledkom pôsobenia chemických látok v priebehu dlhých miliárd rokov. Pritom sa náhodou vytvorili jednoduché formy života, ktoré sa náhodnou mutáciou a prirodzeným výberom vyvinuli do všetkého, čo dnes žije, hýbe sa a dýcha.

Súčasná veda tvrdí, že samotná idea nadprirodzeného Stvoriteľa je „nevedecká“, lebo ju nemožno vedecky otestovať. Preto sa veda touto teóriou nemôže zaoberať. Tento predpoklad samotná veda neučí, je to skôr filozofické stanovisko, ktoré vedci sami vnútili danej vednej disciplíne (v skutočnosti sa zdá, že veda učí opak: všetka krása a zložitosť sveta skutočne poukazujú na Stvoriteľa).

Problém je v tom, že Písmo učí, že Boh nielen všetko stvoril, ale že to všetko aj udržuje. To znamená, že každé skutočné kresťanské poznanie vo vede musí vychádzať z radikálne odlišných predpokladov, než aké všeobecne tvrdí veda. Nevyhnutne dôjde k rozporu, najmä pokiaľ ide o pôvod.

- Musia byť veda a kresťanská viera nevyhnutne v rozpore? Prečo by kresťan nemal vedeckým poznaním pohrdáť? Stačí nám pre správne poznanie sveta Biblia? Prečo?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Existujú dva dôvody, prečo sa v otázke pôvodu veda mylí, hoci má v rôznych iných oblastiach poznania pravdu. Po prvé, veda, ktorá študuje prírodný svet, musí hľadať odpovede iba v prírodnom svete. Po druhé, veda predpokladá, že prírodné zákony musia zostať konštantné. Ale pokiaľ ide o pôvod, obidva dôvody sú nesprávne.

Prvý dôvod vyžaduje prírodné príčiny prírodných udalostí. To je v poriadku, pokiaľ ide o smer hurikánu, ale je viac ako zbytočný v otázke pôvodu, ktorý sa začína slovami „na počiatku stvoril Boh nebo a zem“ (1Moj 1,1). Čo nás môže veda, ktorá popiera nadprirodzený pôvod, naučiť o pôvode, ktorý bol úplne nadprirodzený?

A čo konštantnosť prírodných zákonov? Zdá sa, že to dáva zmysel, až na to, že text Rim 5,12 hovorí: „A tak: Cez jedného človeka vošiel do sveta hriech a cez hriech smrť. Takto prešla smrť na všetkých ľudí, pretože všetci zhrešili.“ Tento verš predstavuje prírodné prostredie kvalitatívne odlišné od všetkého, s čím sa dnes veda stretáva. Svet, v ktorom neexistovala smrť, bol radikálne odlišný od všetkého, čo dnes môžeme študovať. A predpokladať, že je to veľmi podobné, keď nie je, povedie tiež k omylom.

Veda sa v otázke pôvodu mylí, pretože popiera dva kľúčové aspekty stvorenia: nadprirodzenú silu, ktorá je za ním, a radikálnu fyzikálnu diskontinuitu medzi pôvodným stvorením a tým, čo vidíme teraz.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Uvažujte spoločne o otázke krásy. Čo je krása? Ako ju definujeme? Môže kresťan definovať a chápať krásu inak ako nekresťan?
2. Kristus mohol prísť na zem ako vynikajúci vedec a dostať bohatú odmenu za svoje prevratné vynálezy a prelomové objavy. Mohol zožať všetku slávu ako hudobný umelec. Namiesto toho prišiel a vyučil sa za obyčajného tesára. Bol pri stvorení, ale učil sa ako začiatovník a poslušne plnil svoje povinnosti. Aké povzbudenie nám to ponúka, nech sa nachádzame na našej kariérnej dráhe kdekolvek?
3. Nie každý kresťan je povolovaný učiť na školách. Kresťania však môžu učiť aj slovami a skutkami, zámerne, alebo si to nemusia vôbec uvedomovať. Aké zvyky by mal kresťan pestovať či už ako Ježišov žiak alebo ako učiteľ tohto sveta?

PRÁCA AKO NÁSTROJ RASTU

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

1Moj 3,19; 5Moj 16,15; 2Moj 25,10–30,38; Gal 5,22–26; Kaz 9,10; 1Kor 10,31

ZÁKLADNÝ TEXT

A tak, bratia moji milovaní, buďte pevní, neochvejní, buďte stále horlivejší v Pánovom diele, ved' viete, že vaša námaha nie je márna v Pánovi.
(1Kor 15,58)

Práca bola od počiatku Božím plánom pre človeka. V ideálnom svete pred pádom človeka do hriechu dal Boh Adamovi a Eve úlohu starať sa o záhradu (1Moj 2,15). Podobne ako ich Stvoriteľ, na obraz ktorého boli stvorení, aj oni sa mali venovať tvorivej práci a láskyplnej službe. To znamená, že aj vo svete bez hriechu, smrti a utrpenia mal človek pracovať.

Aj v „medziobdobí“ (v čase po ideálnom svete bez hriechu a pred slúbeným novým svetom) máme prácu považovať za jedno z Božích požehnaní. V židovskom národe sa každé dieťa vyučilo nejakému remeslu. Hovorilo sa, že otec, ktorý svojho syna nevyučí nijakému remeslu, vychová z neho zločinca. Ježiš, Boží Syn, mnoho rokov plnil vôľu svojho Otca tak, že poctivo pracoval ako tesár. Zrejme vyrábal obyvateľom Nazareta nábytok a rôzne poľnohospodárske náradie (Mar 6,3). Bolo to súčasťou prípravy na jeho neskoršiu službu. Apoštol Pavol konal Božie dielo nielen v sobotu, keď diskutoval v synagóge, ale aj keď rok a pol pracoval spolu s Akvilom a Priscillou ako výrobca stanov (Sk 18,1–4; 2Tes 3,8–12). Tento týždeň budeme hovoriť o práci ako Božom dare a o jej úlohe v našom osobnom raste a v kresťanskej výchove.

PRÁCA – POVINNOSŤ ALEBO POŽEHNANIE?

Poznal som, že nie je pre nich nič lepšie, ako sa radovať a konať vo svojom živote dobro. Aj to, ak niekto môže jesť a piť a zakúsiť dobro popri svojej námahe, je Boží dar. ... ²²Videl som, že nie je nič lepšie, ako keď sa človek raduje z toho, čo koná, lebo to je jeho podiel... (Kaz 3,12.13.22)

V pote tváre budeš jesť chlieb, kým sa nevrátiš do zeme, lebo z nej si bol vzatý, veď prach si a do prachu sa vrátiš. (1Moj 3,19)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Keď hovoríme o práci, často sa nám to spája s námahou a povinnosťou. Musíme pracovať, aby sme mali čo dať na stôl, mohli zaplatiť účty a trochu si ušetriť na horšie časy. A stratiť zamestnanie je často horšie, než sa vyrovnáť so zlými pracovnými podmienkami.

Práca však dáva človeku pocit hodnoty a identity. Keď sa má niekto predstaviť iným ľuďom, okrem mena väčšinou povie aj svoje povolanie, ktoré definuje, kým je. Pre mnohých ľudí je zmysluplná práca taká dôležitá, že sa len ťažko vyrovnávajú s odchodom do dôchodku. Práca je dôvod, prečo ráno vstávame. Dajte tínedžerovi prácu a o jedného kandidáta na páchanie kriminality bude menej.

Prečítaj si 1Moj 3,19. Aký je kontext tohto verša? Čo hovorí o práci? Akým rôznym spôsobom sa dajú tieto slová (možno aj nesprávne) pochopiť?

Práca, ktorú dostali naši prarodičia pred pádom do hriechu, sa po páde zrazu mení, dostáva novú podobu. Pre niekoho je práca iba dennou drinou, ktorá sa končí smrťou. Mnohí ľudia pracujú v zamestnaní, ktoré ich vôbec nenaplnia, a dúfajú, že sa v zdraví dočkajú dôchodku. Pre iných je práca viac než vlastný život. Je zmyslom ich existencie, poslaním, alebo dokonca zdrojom osobnej identity. Bez práce sa týchto ľudí zmocňuje depresia alebo strácajú zmysel života. Nevedia, čo majú robiť alebo kam sa majú podieť. Stáva sa, že po odchode do dôchodku sa fyzicky a psychicky zrútiť a predčasne zomierajú. Ako kresťania potrebujeme najst' správny (Boží) a vyvážený vzťah k práci. Práca je viac než ekonomická nevyhnutnosť. Človek nie je len zamestnanec. Správne by sme to mali chápať tak, že naša práca je službou, ktorá vyjadruje náš vzťah k Bohu a prostredníctvom ktorej rastieme na jeho obraz. Ak máme deti, potom je našou úlohou odovzdať im práve takýto postoj k práci.

APLIKÁCIA

- **Čo robíš? Je pre teba tvoja práca povinnosťou alebo radosťou? Vieš v nej vidieť požehnanie, ktoré ti dáva Boh? A ak nie, ako by sa to mohlo zmeniť?**

PRÁCA A NÁŠ OSOBNÝ RAST

Sedem dní budeš sláviť Hospodinovi, svojmu Bohu, na mieste, ktoré vyvolí Hospodin, lebo Hospodin, tvoj Boh, ťa požehná v každej tvojej úrode a v každej práci tvojich rúk, a nebudeš iného robiť, len sa radovať.

(5Moj 16,15; Roh)

Všetko, čo tvoja ruka nájde k práci, urob podľa svojej sily, lebo niet práce ani uvažovania, ani poznania a múdrosti v podsvetí, do ktorého ideš. (Kaz 16,15)

Žiadostivosť usmrťí lenivca, lebo jeho ruky sa štítia práce. (Prís 21,25)

Potom vynesiem svoj rozsudok nad nimi pre všetku ich zlobu, pretože ma opustili, pálili kadidlo cudzím bohom a klaňali sa výtvoru svojich rúk. (Jer 1,6)

Nech už má naša práca akúkoľvek podobu – manuálnu, intelektuálnu alebo obe – vždy v nej ide o to, že človek musí vyvinúť aktivitu, námahu alebo úsilie, aby sa mu podarilo zrealizovať, čo je potrebné. Keď biblické texty hovoria o práci „vlastnými rukami“, neodkazujú vždy nevyhnutne na manuálnu prácu. Týmto názorným obrazom však vystihujú práve ono osobné úsilie a určité námahu, ktorú každý z nás musí vynaložiť, aby mohol vykonať, čo si predszal. A práve tento rozmer „práce“ nás v živote posúva vpred a prispieva k rozvoju nášho charakteru.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo hovoria dnešné texty o práci? Ako pritom používajú symbol „rúk“?

5Moj 16,15

Kaz 9,10

Prís 21,25

Jer 1,16

Boh nám umožňuje konať „dielo našich rúk“, aby sme mohli prežívať naplnenie a radosť (pozri Prís 10,4; 12,14). Človek nie je v živote naozaj šťastný, kým sa nemusí o nič usilovať, kým nemusí prekonávať prekážky a kým nemôže robiť a dosahovať niečo zmysluplné. Je možné mať veľké plány, hovoriť o nich, ale naša osobnosť skutočne rastie až tým, že niečo robíme.

„Dielo našich rúk“ je pre nás Božím požehnaním (pozri Ž 90,17). Umožňuje nám žiť zmysluplným životom. Ale hlavným Božím zámerom je, aby „práca našich rúk“ bola požehnaním pre iných. Pavol píše, že musíme pracovať, vytvárať svojimi rukami niečo užitočné, aby sme sa mali o čo podeliť s ostatnými. Sám Pavol žil podľa tohto princípu.

„Sami viete, že tieto moje ruky zarobili na moje potreby i na potreby tých, čo boli so mnou. Všetko som vám ukázal, že treba pracovať, ujímať sa slabých a pamätať na slová Pána Ježiša. Ved' on povedal: „Blaženejšie je dávať, ako prijímať.““ (Sk 20,34.35)

Nehemiášova jednoduchá modlitba by mala byť aj našou modlitbou: „Tak teda, Bože, posilni moje ruky!“ (Neh 6,9)

■ **Aký máš postoj k práci? Ako môže byť tvoja práca väčším požehnaním pre iných?** **APLIKÁCIA**

POCTIVO ODVEDENÁ PRÁCA

⁸Nech mi urobia svätostánok, aby som mohol bývať medzi vami. ⁹Všetko urobte presne podľa toho, čo ti ukazujem ako vzor príbytku a celého jeho zariadenia. (2Moj 25,8.9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Text zaznamenaný v 2. Mojžišovej 25,10–30,38 je veľmi podrobným návodom na postavenie svätyne. Čo ťa v tejto stati najviac zaujalo na jednotlivých detailoch, ktoré Boh nariaduje Mojžišovi? Čo sa môžeš dozvedieť o Bohu na základe týchto veršov?

Keď Boh prikázal Mojžišovi, aby „pre neho“ postavil stan, Mojžiš mohol povedať: „Žiadny problém, Pane! Pred štyridsiatimi rokmi som utiekol z Egypta a odvtedy stále staviam stany... Daj mi minútu!“ Pre každého, kto žil vo vtedajšej polonomádskej midiánskej kultúre, bolo postaviť stan jednoduchou záležitosťou. Dokázal to urobiť mechanicky a pritom rozmýšľať o oveľa dôležitejších veciach. Mojžiš zrejme nečakal, že dostane taký detailný projekt (hoci vo svojej podstate išlo o pomerne jednoduchú architektonickú stavbu), plus dlhý zoznam „ako na to“, ktorý sa týkal každého kusa vnútorného zariadenia a odevu kňazov – takmer 150 pokynov podrobne rozpísaných bod po bode. Napríklad pri zhotovovaní jednoduchého stola mal Mojžiš postupovať v siedmich krokoch (2Moj 25,23–30).

Hospodin opísal stavbu „svojho“ stanu veľmi podrobne a do detailov (podobne aj obetné rituály). Svedčí to o zámere vytvoriť dokonalé majstrovské dielo. Svätostánok mal byť zhotovený z materiálov najvyššej kvality. Dizajn bol dokonalý, bezchybný. Práca musela byť vynikajúca. Posolstvo bolo jasné: „Boh neakceptuje nedbalú prácu!“

Stavba mala mať vysokú úroveň. Hospodin sám dal nielen podnet na dosiahnutie tohto cieľa, ale postaral sa aj o ľudské zdroje. V 2Moj 31,1–6 a 35,30–36,1 čítame, že Boh sám obdaroval ľudí potrebnými zručnosťami. Títo muži boli „naplnení Duchom“. Boh im dal schopnosti a vedomosti v každej odbornej práci, takže stavba príbytku a jeho zariadenia mohla napredovať tak, „ako prikázal Hospodin“ (2Moj 36,1). Títo dvaja múdri a skúsení remeselníci boli navyše obdarovaní „schopnosťou poučať iných“ (2Moj 35,34), aby sa ich vedomosti a zručnosti zachovali v izraelskej komunite. K týmto dvom mužom, ktorí sú označení za vodcov povolovaných Bohom, sa pripojili ďalší muži, ktorí dostali podobné dary (2Moj 36,2).

Aj keď sme hriešni ľudia, každú úlohu máme plniť s maximálnym nasadením. Neplatí nijaká výhovorka. Boh od nás očakáva, že svoju povinnosť splníme vždy čo najlepšie a svoj talent, zručnosť, čas a vzdelanie využijeme čo najužitočnejšie.

APLIKÁCIA

- Kedy si mal zo svojej práce najväčšiu radosť? Kedy si sa cítil najužitočnejší? Čo by si poradil niekomu, koho práca nudí alebo v nej nenachádza žiadne potešenie?

PRÁCA A NÁŠ DUCHOVNÝ ŽIVOT

²²No ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, ²³miernosť, sebaovládanie. Proti takýmto veciam nie je zákon. ²⁴Tí, čo patria Ježišovi Kristovi, ukrižovali svoje telo s vášňami a žiadosťami. ²⁵Ak žijeme Duchom, podľa Ducha aj konajme! ²⁶Nehľadajme márnú slávu, neodráždime sa navzájom a nezávidíme jeden druhému! (Gal 5,22–26)

Naša práca a náš duchovný život sa nedajú oddeliť. Kresťanstvo nie je odev, ktorý si obliekame alebo vyzliekame, keď sa nám zmení nálada alebo prechádzame rôznymi fázami života. Naplno žité kresťanstvo spoluplytvára nového človeka, čo sa prejaví v každej oblasti života – vrátane našej práce.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si Gal 5,22–26, kde sa hovorí o „ovocí“ Svätého Ducha v živote veriaceho človeka. Ktoré z týchto vlastností a prejavov sú zrejme aj v tvojom živote a v tvojej každodennej práci?

Apoštol Pavol vo svojom Liste Galaťanom veľmi jasne a otvorene hovorí o tom, že vplyv Svätého Ducha na náš život sa prejaví veľmi konkrétne a hmatateľne v našom každodennom živote, správaní a konaní. Prostredníctvom spojenia s Kristom budeme žiť ako veriaci vo všetkých aspektoch nášho života.

V jednej z adventistických nemocníc na Floride ležal pacient, ktorý zomieral. Jeho najbližší kamarát bdel pri jeho posteli. Sestričky často pacienta navštevovali a starali sa o jeho potreby. V jednom rozhovore sa ich priateľ spýtal, kde študovali. Mnohé odvetili, že na Florida Hospital College – škole, ktorú tiež prevádzkuje cirkev adventistov.

To urobilo na priateľa veľký dojem. Následne niekoľkokrát navštívil túto školu, aby zistil, ako to tam chodí. Prečo? Zdalo sa mu, že sestry, ktoré absolvovali túto kresťanskú školu, boli voči jeho umierajúcemu priateľovi láskavejšie a starostlivejšie ako sestry z iných škôl. Všimol si veľký rozdiel medzi nimi a ostatnými, pokiaľ ide o ich postoj k jeho umierajúcemu priateľovi.

Zistil si potrebné informácie o tejto škole a rozhodol sa venovať jej 100 000 dolárov na vzdelávanie ďalších sestier. Hoci sám nebol adventistom a možno ani necítil žiadne sympatie k adventistickej vierouke, veľmi ho oslovilo praktické kresťanstvo sestier, s ktorými sa stretol. Byť veriacim kresťanom totiž nie je len otázkou nášho vyznania, ale je to zároveň aj praktický spôsob života.

■ Ako sa prejavuje tvoj duchovný život pri plnení každodenných povinností? Čo si myslíš, aký vplyv zanechávaš vo svojom okolí?

APLIKÁCIA

PRÁCA A NAŠA ZODPOVEDNOSŤ PRED BOHOM

Všetko, čo tvoja ruka nájde k práci, urob podľa svojej sily, lebo niet práce ani uvažovania, ani poznania a múdrosti v podsvetí, do ktorého ideš. (Kaz 9,10)

Či teda jete, alebo pijete, alebo čokoľvek robíte, všetko robte na Božiu slávu. (1Kor 10,31)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Zrejme všetci kresťania uznávajú, že sme pred Bohom zodpovední za to, akým spôsobom prežívame svoj život. Bol nám zverený a my nesieme zodpovednosť za to, akým spôsobom používame to, čo sme dostali k dispozícii. Táto zodpovednosť sa však nedá zúžiť len na hospodárenie s časom (jeden deň zo siedmich patrí úplne Bohu) alebo na peniaze (desatina nášho príjmu je Božia). Všetko, čo nám bolo zverené, máme používať na Božiu chválu. Byť dobrým „správcom“ zvereného znamená zodpovednosť rozvíjať a správne využívať všetky dostupné zdroje.

Peter jasne hovorí, že Stvoriteľ obdaroval každého človeka nejakými darmi. V súvislosti s darmi hovorí o kresťanoch ako o „svätom kňazstve“ (1Pet 2,5). Sme zodpovední Bohu za spravovanie všetkých jeho darov, nech už ide o financie, čas, energiu, schopnosti alebo talent.

Uvažuj o úvodných veršoch (Kaz 9,10 a 1Kor 10,31). Ako by sme mali pracovať a viesť iných ľudí k tomu, aby pracovali?

Jedným z bežných úskalí súčasného života je tendencia rozškatulkovať, oddeliť jednotlivé oblasti nášho života. Máme pracovný život, rodinný život, duchovný život, a dokonca aj voľný čas. Niekedy ľudia túžia oddeliť tieto oblasti života tak, aby sa buď vôbec, alebo len minimálne prelínali. Napríklad nie je dobré nosiť si prácu domov, aby nezasahovala do rodinných povinností. Voľný čas by nemal byť na úkor času stráveného s Bohom.

Takéto obmedzenie by sa však nemalo vzťahovať na úlohu, ktorú má plniť duchovný život v priebehu celej našej existencie. Práca kresťana vyplýva zo spoločenstva a spolupráce s Bohom. Je to jeden zo spôsobov, ako môžeme prakticky prežívať Božiu prítomnosť. Oddeliť náš náboženský život, obmedziť Boha na jeden deň, jednu hodinu alebo na jednu oblasť života znamená odmietnuť prítomnosť Boha v ostatných oblastiach.

APLIKÁCIA

- **Je vôbec možné oddeliť duchovný život od ostatných oblastí? Ako dosiahnuť, aby sa tvoja duchovnosť prejavila vo všetkom, čo robíš? Je potrebné sa o to usilovať?**

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Prečítaj si texty 1Moj 3; Kaz 2,18–23 a Ef 6,5–8. V knihe *Patriarchovia a proroci* si prečítaj kapitolu „Pokušenie a pád“ (PP 52–62; PP /sk/ 31–39).

Práca – kliatba alebo požehnanie? Zdalo by sa, že bola súčasťou kliatby hriechu (1Moj 3,17). Ak si však biblický text prečítate pozornejšie, zistíme, že prekliata bola zem, nie práca. Ellen Whiteová hovorí, že Božím úmyslom bolo, aby práca bola požehnaním: „Život plný únavnej lopoty a starostí, ktorý mal byť odteraz údelom človeka, bol predsa len prejavom Božej lásky. Po páde do hriechu je ľudský život tvrdou školou, ktorá má brzdiť jeho hriešne túžby a vášne a v ktorej sa má rozvíjať schopnosť sebaovládania. To patrí k Božiemu veľkolepému plánu na povznesenie človeka zo záhuby a z poníženia, do ktorých ho strhol hriech.“ (PP 60; PP /sk/ 37) Nestala sa práca svojou jednotvárnosťou, nadmerným množstvom alebo nadhodnotením pre nás kliatbou? Bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádzame, musíme sa naučiť pozerať na prácu zo správnej perspektívy. Kresťanská výchova má pomôcť ľuďom uvedomiť si hodnotu práce a zároveň si z nej neurobiť modlu.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečítajte si Kaz 2,18–24. Ako môže Šalamún považovať prácu za požehnanie i kliatbu v tej istej časti Biblie? Aké rady v texte ukazujú na veľký význam nášho prístupu k práci, ktorú konáme?
2. O svoju rodinu sa staráme tak, že pracujeme. Ako môžeme preniesť pozitívny prístup k práci na naše rodiny?
3. Je dobré, ak máme stanovenú hranicu medzi dobre vykonanou prácou a workoholizmom. Ako zabrániť tomu, aby sme ju neprekračovali? Pozri Kaz 2,23.
4. Pavol jasne povedal: „A keď sme boli u vás, prikazovali sme vám: Ak niekto nechce pracovať, nech ani nejde!“ (2Tes 3,10) Táto zásada má, samozrejme, veľký zmysel. Viete uviesť nejaké príklady, kedy a kde sa neaplikuje? Prečo si musíme byť istí, že sa z tohto pravidla nestane nemenný zákon, ktorý sa nikdy nesmie porušiť?

Týždeň od 12. do 18. decembra 2020

SOBOTA – PRAKTICKÁ ŠKOLA BOŽEJ LÁSKY

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

1. Mojžišova 1 a 2; 2Moj 16,14–30; Iz 58,1–14; Mat 12,1–13; Luk 13,10–17

ZÁKLADNÝ TEXT

²⁷I povedal im: Sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu!

²⁸Preto Syn človeka je pánom aj soboty. (Mar 2,27.28)

Ako adventisti siedmeho dňa sme vo svete pravdepodobne najviac známi práve tým, že siedmemu dňu týždňa – sobote prikladáme zvláštny význam. Nie sme jedinými kresťanmi, ktorí to robia. Dokonca ani nie prvými, ktorí to začali takto chápať a praktizovať. Cirkev adventistov siedmeho dňa je však najväčšou kresťanskou cirkvou, ktorá zachováva ako siedmy deň sobotu.

Sobota však nie je predovšetkým doktrínou či vieroučným bodom, ale skúsenosťou, zážitkom. Aby človek odhalil skutočný potenciál soboty, potrebuje ju prežívať. V tom nádherne vidíme vzájomnú prepojenosť medzi vieroukou a praxou. Lepšie pochopenie toho, čo sobota znamená, obohatí náš zážitok z jej zachovávaní. Analogicky platí, že správne zachovávanie soboty nám pomáha lepšie pochopiť jej zmysel.

Tým, že nás Boh vyzýva, aby sme na dvadsaťštyri hodín odložili svoju prácu (aj keď nie je dokončená), chce nás učiť, že najdôležitejšie v živote nie je to, čo robíme my, ale to, že on sa s nami stretáva a prichádza k nám so svojím pozhnaním. Zachovávaním soboty teda vyznávam, že ma nespasí to, čo robím ja, ale to, čo robí Boh. Spasenie nie je výsledkom mojich skutkov či môjho snaženia, ale prijatie toho, čo vykonal Boh.

Sobota je tak veľmi praktickou a konkrétnou Božou školou, v ktorej môžeme viac poznávať a chápať nášho Stvoriteľa a Spasiteľa. Okrem toho sa môžeme naučiť lepšie rozumieť sami sebe a druhým ľuďom.

ČAS NA ÚŽAS

¹Takto boli dokončené nebesia, zem i všetky ich zástupy. ²Siedmeho dňa Boh dokončil svoje dielo, ktoré konal, a v siedmy deň si Boh odpočinul od všetkého, čo utvoril. ³Boh požehnal siedmy deň a posvätil ho, lebo v ten deň Boh prestal vykonávať celé svoje stvoriteľské dielo, ktoré utvoril. (1Moj 2,1–3)

Premýšľali ste niekedy o tom, prečo sa Boh rozhodol dať nám v prvých dvoch kapitolách Biblie dve správy o stvorení? V 1. Mojžišovej 1 nachádzame opis stvoriteľského týždňa a zázrakov na Zemi, ktorá dostala najprv podobu a potom sa naplnila životom. Stvoriteľský týždeň vyvrcholil stvorením muža a ženy v šiesty deň. Aj 1. Mojžišova 2 podáva správu o stvorení, ale z iného pohľadu. Sústreďuje sa na šiesty deň. Stredobodom pozornosti je teraz Adam. Všetko je tam pre neho a pre ženu: záhrada, rieky i zvieratá.

Stvorenie je príliš hlboké na to, aby stačil o ňom jeden záznam. Najprv sa dozvieme o mocnom Stvoriteľovi – Umelcovi, ktorý má cit pre dokonalú krásu. Potom sa stretne s Bohom vzťahov, ktorý chce, aby sa ľudia navzájom milovali a milovali aj ostatné stvorenie.

Prečítaj si text 1. Mojžišovej 1 a 2. Uvažuj o tom, ako súvisí prvá sobota (1Moj 2,1–3) s prvým záznamom o stvorení a ako s druhým záznamom o stvorení. Čo si zistil? Čo to znamená, že Boh sobotu požehnal a posvätil?

Predstav si seba ako Adama alebo Evu v prvý sobotný deň. Je to tvoj prvý deň života, tvoj prvý deň s partnerom a tvoj prvý deň s Bohom. Je to deň poznávania. Začneš poznávať Boha, ktorý stvoril všetku tú nádheru. Žasneš, keď uvidíš slona a o chvíľu žabu. Každý okamih je jedinečný. Usmeješ sa, keď uvidíš, ako šantia žirafy alebo byvoly. Zmlkneš v nemom úžase nad toľkými farbami a tvarmi, uchvátený symfóniou zvukov. Vychutnáš si množstvo chutí a vôní. Budeš si užívať objavovanie rôznych sústav. A začneš si uvedomovať, že k vzťahu patrí zodpovednosť, starostlivosť a láska. Prežívaš to so svojím Stvoriteľom a začneš to uplatňovať voči ostatnému stvoreniu.

Prvý sobotný deň nemohol byť pre Adama a Evu pasívnym zážitkom. Boh pre nich vytvoril túto príležitosť, aby sa zamerali na svojho Stvoriteľa a jeho stvorenie. Bol to čas na údiv a úžas.

- **Aké rôzne príležitosti sa naskytili Adamovi a Eve počas prvej soboty? Ktoré by boli ešte dnes relevantné, aj keď v inej forme? Ako môžu obohatiť tvoje prežívanie soboty?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

ČAS NA NOVÚ SKÚSENOŠŤ

¹⁹Mojžiš im povedal: „Nech si z toho nikto neodkladá na ráno!“ ²⁰Niektorí však Mojžiša neposlúchli a niečo si ponechali na ráno. Sčervivelo im to a zapáchalo. Mojžiš sa na nich rozhneval. ²¹Tak zbierali každé ráno podľa toho, koľko zjedol. Keď začalo hriať slnko, roztopilo sa to. ²²V šiesty deň si nazbierali dvakrát toľko chleba, dva ómery na osobu. Vtedy prišli všetky kniežatá pospolitosti a hlásili to Mojžišovi. ²³Ten im povedal: „Toto hovorí Hospodin: ‚Zajtra je sviatočný odpočinok, sobota zasvätená Hospodinovi. Čo treba upiecť, upečte, čo treba uvariť, uvarte, čo zostane, odložte a uschovajte do rána!‘“ ²⁴Odložili si teda na ráno, ako prikázal Mojžiš, a nezapáchalo to, ani červy v tom neboli. ²⁵Mojžiš povedal: „Zjedzte to dnes, lebo dnes je sobota pre Hospodina. Dnes nenájdete na poli nič. ²⁶Šesť dní budete zbierať, v siedmy deň je však sobota, v ten deň nič nenájdete.“ ²⁷Keď niektorí z ľudu šli zbierať aj v siedmy deň, nič nenašli. ²⁸Vtedy Hospodin povedal Mojžišovi: „Dokedy mi budete odporovať a nebudete zachovávať moje príkazy a zákony? ²⁹Pozrite, Hospodin vám dal sobotu. Preto vám v šiesty deň dáva chlieb na dva dni. Každý nech zostane tam, kde je. V siedmy deň nech nikto nevychádza zo svojho miesta!“ ³⁰Ľud teda v siedmy deň odpočíval. (2Moj 16,19–30)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Keď Hospodin poveril Mojžiša, aby vyviedol Izraelitov z Egypta, bolo zrejmé, že otroci v Egypte sa nevnímali ako Božie deti. Potrebovali znovu objaviť, kto je Boh, ktorý vyžaduje ich úctu a dáva im mnoho zaslúbení o úžasnej budúcnosti. Sobota bola kľúčovou poznávacou skúsenosťou na ich ceste znovuobjavovania. Stala sa tiež jasným znamením pre ostatné národy o osobitnom vzťahu medzi Hospodinom a Izraelitmi. Skúsenosť s mannou symbolizuje Boží spôsob výchovy Izraelitov.

Čo sa mali Izraeliti naučiť z príbehu zaznamenanom v 2Moj 16,14–30?

Boh urobil pre Izraelitov zázrak s mannou a každý deň im dal presne toľko, koľko potrebovali. Keby im dával zásobu na niekoľko dní, mohlo sa stať, že zabudnú, kto sa o nich stará. Každý deň pre nich vykonal zázrak, aby videli Božiu starostlivosť. V sobotu však bola situácia iná, rovnako ako deň bol iný. V súvislosti so sobotou Boh urobil dva zázraky: v piatok im dal dvojnásobné množstvo – aj na sobotu – a jedlo sa cez noc nepokazilo. To, čo Izraelitom zostalo na sobotu, ich malo viesť k úžasu nad Bohom, ktorý bol ich Vysloboditeľom. Znovu si mali uvedomiť, čo znamená byť ľuďom patriacim Hospodinovi.

Izraeliti mali jesť mannu štyridsať rokov (2Moj 16,35). Boh prikázal Mojžišovi, aby odložil jeden ómer manny ako pripomienku, že Hospodin sa o svoj ľud na púšti staral (2Moj 16,32.33). Mala byť tiež pripomienkou zvláštnej skúsenosti so sobotným dňom. Aj pri iných príležitostiach Boh dal Izraelitom najavo, že sobota je výnimočná.

Prostredníctvom soboty Hospodin pomohol Izraelitom znovu objaviť svoju identitu a svojho Boha. Aby Izraeliti lepšie pochopili, aký je ich Boh, a aby si s ním mohli budovať trvalý zmluvný vzťah, Boh ich vyzval na zachovávanie soboty ako svätého dňa.

APLIKÁCIA

- Predstav si, že sa rozprávaš s tínedžerom, ktorý považuje sobotu za „nudnú“. Zachováva ju iba preto, že to prikazuje Biblia a najmä jeho rodičia. Aké návrhy mu dáš, aby si mu pomohol objaviť nový zmysel soboty ako pozitívnej skúsenosti?

ČAS NA SPOZNÁVANIE PRIORÍT

¹¹Hospodin ťa bude neprestajne sprevádzať, tvoju dušu nasýti na vyprahnutých miestach, spevní ti kosti a budeš ako zavlažovaná záhrada a vodný prameň, ktorého vody ťa nesklamú. ¹²Vybudujú sa tvoje dávne rumoviská, bude sa stavať na základoch dávnych pokolení. Budú ťa volať Opravár trhlín, a Obnovovateľ ulíc na obývanie. ¹³Ak v sobotu, v môj svätý deň, odvrátiš nohy od konania toho, čo sa ti páči, ak sobotu budeš volať rozkošou, ak Hospodinov svätý deň bude tvojou slávou a budeš ho sláviť tak, že sa nevydáš na svoje cesty a nebudeš robiť to, čo sa ti páči a viesť plané reči, ¹⁴nájdeš rozkoš v Hospodinovi. Umožním ti vznášať sa nad výšinami zeme a nasýtím ťa dedičstvom tvojho otca Jákoaba, lebo Hospodinove ústa prehovorili. (Iz 59,11–14)

Vzostupy a pády Izraelitov v ich vzťahu s Hospodinom úzko súviseli s ich postojom k sobote. Keď sobotu prehliadali, Hospodin to vnímal ako znamenie, že neberú vážne ani jeho samotného (Jer 17,19–27). Súčasťou nového zasvätenia sa Hospodinovi bývalo väčšinou aj nové rozhodnutie zachovávať sobotu – čo svedčilo o tom, že majú správne priority. Text Izaiáš 58 predstavuje zaujímavý kontrast.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o texte Iz 58,1–14. Čo Boh hovorí svojmu ľudu? Ako by sa dali jeho slová aplikovať na nás dnes?

Izraeliti sú v tejto časti predstavení ako Boží nasledovníci – v bohoslužbách, v pôste – ale spôsob, akým žijú po skončení náboženských úkonov či prejavov, ukazuje, že ich konanie je len vonkajšou formou, ktorej chýba úprimnosť a srdce zapálené pre Hospodina a jeho zákon. Izaiáš v 58. kapitole predstavuje aj Božie očakávania, ktoré má voči Izraelitom.

To však nie je všetko. Prečo sa Boh na konci tejto kapitoly zameriava na sobotu (58,13.14)? Prorok tu používa jazyk, ktorý je podobný jazyku celej kapitoly. „Odvrátiš nohy od konania toho, čo sa ti páči“; „nevydáš sa na svoje cesty“; „nebudeš robiť to, čo sa ti páči a viesť plané reči“ – vyzýva prorok. Inými slovami, sobota nie je čas, aby si rutinne absolvoval bohoslužbu, rozmýšľal o svojich vlastných veciach a žil životom, ktorý nezodpovedá životu úcty voči Bohu. Sobota má byť „rozkošou“ a „slávou“. V kontexte celej kapitoly má byť sobota potešením z poznávania Božieho charakteru a jeho zámerov. To všetko by sa potom malo prejavovať v tom, ako prežívame naše vzťahy s ostatnými. Nestačí *vedieť*, ako zachovávať sobotu a snažiť sa o nejakú formu zbožnosti. To, čo sme sa naučili a spoznali, musí ovplyvňovať náš život. Sobota je čas poznávať a prežívať priority.

- **Je pre teba sobota rozkošou? Ak nie, čo môžeš urobiť, aby sa to zmenilo? Naučil si sa „ctiť“ a „sláviť“ sobotu? Porozprávajte sa o tom v triede sobotnej školy a snažte sa byť naozaj praktickí.**

APLIKÁCIA

ČAS NA HĽADANIE VYVÁŽENÉHO POSTOJA

¹⁰V istú sobotu učil v ktorejsei synagóge. ¹¹Bola tam žena, osemnásť rokov posadnutá duchom nevládnosti. Bola zhrbená a nemohla sa vôbec narovnať. ¹²Keď ju Ježiš zbadal, zavolał si ju a povedal jej: „Žena, si oslobodená od svojej nevládnosti.“ ¹³Položil na ňu ruky, ona sa hneď vzpriamila a oslavovala Boha. ¹⁴Ale predstavený synagógy, pobúrený nad tým, že ju Ježiš uzdravil v sobotu, povedal zástupu: „Je šesť dní, keď treba pracovať. V týchto dňoch prichádzajte a dávajte sa uzdravovať, a nie v sobotný deň!“ ¹⁵Pán mu odpovedal: „Pokrytci! Či každý z vás neodvážuje svojho vola alebo osla od jasiel' a nevodí ho napájať aj v sobotu? ¹⁶A či túto Abrahámovu dcéru, ktorú satan osemnásť rokov držal spútanú, nebolo treba z toho puta vyslobodiť v sobotný deň?“ ¹⁷Keď to povedal, všetci jeho protivníci sa zahanbili, ale celý zástup sa radoval zo všetkých slávnych skutkov, ktoré Ježiš konal. (Luk 13,10–17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ježiš rešpektoval a dodržiaval Boží zákon (Mat 5,17.18), ale spochybnil mnohé interpretácie zákona, s ktorými prichádzali náboženski predstavitelia. Žiadna jeho námietka nebola pre vodcov národa väčšou hrozbou než rozhodnutie, ktoré urobil v súvislosti so zachovávaním soboty. Synagógy nezlyhali v tom, že by sobota nebola príležitosťou na vzdelávanie – Tóra sa stále poctivo čítala a vysvetľovala. Zákonníci a farizeji poznali literu zákona. Tým, čo Ježiš učil o sobote svojich nasledovníkov, však šiel oveľa ďalej.

Uvažuj o textoch Mat 12,1–13 a Luk 13,10–17. Aké naučenie chcel dať Ježiš svojim súčasníkom? V čom je toto naučenie aktuálne pre teba dnes?

Spory vyvolané tým, že Ježiš uzdravoval v sobotu, vedú k dôležitým duchovným debatám o povahe hriechu, o dôvode, prečo zachovávať sobotu, o vzťahu medzi Ježišom a Otcom a o Ježišovej autorite.

Ježišov postoj k sobote je výstižne zhrnutý v základnom verši na tento týždeň: „I povedal im: Sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu! Preto Syn človeka je pánom aj soboty.“ (Mar 2,27.28) Ježiš chcel zdôrazniť, že sobota nemá byť bremenom. Bola „ustanovená“ (stvorená) pre ľudí ako jedinečná príležitosť poznávať, aký je Boh – Stvoriteľ. Zároveň nám sobota vytvára priestor na takú skúsenosť s Bohom, ktorá vychádza z pochopenia skutočnej hodnoty jeho stvorenia.

Z toho, čo Ježiš robil, vyvstáva množstvo otázok. Ježiš chcel nimi priviesť svojich učeníkov, židovských vodcov i zástupy k tomu, aby hlbšie rozmyšľali o Písme a o tom, čo pre nich vlastne znamenajú viera a Boh. Každému z nás sa môže stať, že sa zamotá do dodržiavania pravidiel a nariadení, ktoré samy osebe nemusia byť zlé, ale ktoré sa môžu stať pre nás cieľom, nie prostriedkom na dosiahnutie cieľa. Čo by teda malo byť naším cieľom? Poznanie charakteru Boha, ktorého uctieваме a naša postupná premena – aby sme čo najviac odzrkadľovali, aký je. To potom vedie k vernej poslušnosti Bohu, založenej na našej dôvere v zásluhy Kristovej spravodlivosti pre nás.

APLIKÁCIA

- **Ako by si charakterizoval tvoje zachovávanie soboty? Nestala sa ti sobota dňom, keď sa zameriavaš predovšetkým na to, aby si nerobil to alebo ono? Je pre teba dňom skutočného odpočinku v Pánovi a časom, keď ho lepšie poznávaš? Čo môžeš urobiť pre to, aby bola pre teba sobota ešte väčším požehnaním?**

ČAS NA SPOLOČENSTVO

¹³V sobotu sme vyšli za bránu k rieke, lebo sme sa nazdávali, že sa tam modlievajú. Sadli sme si a hovorili sme so ženami, ktoré sa tam zišli. ¹⁴Počúvala nás aj istá žena menom Lýdia, predavačka purpuru z mesta Tyatiry, ktorá uctievala Boha. Pán jej otvoril srdce, aby pozorne počúvala, čo hovorí Pavol. (Sk 16,13.14)

Ježiš bol pre svojich učeníkov príkladom v mnohých oblastiach. Jedným z nich bola aj každotýždenná návšteva synagógy. Aj po Ježišomv zmrŕtvychvstaní učeníci pokračovali v tomto zvyku, podobne ako aj ďalší Ježišovi nasledovníci. Synagóga sa stala pre apoštolov miestom, kde si mohli klásť otázky o zmrŕtvychvstaní. Sobota poskytovala komunite hlavnú príležitosť stretnúť sa a učiť. Napokon, Ježiš bol hebrejský Mesiáš, Mesiáš predpovedaný v Starej zmluve, ktorá sa každú sobotu čítala v synagóge. Aké lepšie miesto mohli mať veriaci na zvestovanie Ježiša než synagógu, najmä keď svedčili Židom a ďalším, „ktorí sa báli Boha“ (Sk 13,16.26)?

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čo hovoria uvedené texty o tom, ako Ježišovi nasledovníci svedčili na verejných miestach? Pri ich čítaní premýšľaj o tom, kde hovorili, komu hovorili, čo hovorili a aké to prinieslo výsledky.

Sk 13,14–45

Sk 16,13.14

Sk 17,1–5

Sk 18,4

Svedectvo apoštolov bolo osobné a biblické. Pavol vyrozprával dejiny Izraela počnúc „našími otcami“ v Egypte (Sk 13,17), potom pokračoval osídlením Kanaánu po sudcov, kráľov, až po Dávida, od ktorého prešiel k Ježišovi.

Pavol a apoštoli ukázali, ako zapadajú ich osobné skúsenosti a chápanie do kontextu Písma. Poskytovali informácie a diskutovali. Spojenie osobného svedectva a Písma prostredníctvom kázania, učenia a diskusií bolo veľmi účinné. Ako ukazujú biblické pasáže, niektorí náboženski vodcovia závideli apoštolom autoritu a z toho vyplývajúcu moc, ktorú mali vo vzťahu k Židom aj pohanom. Cirkev adventistov siedmeho dňa má tiež inšpirujúcu minulosť naplnenú povzbudzujúcimi svedectvami a výkladom Písma prostredníctvom kázaní, učenia a zdieľania. Kombinácia sobotnej školy s bohoslužbou (kázaním) a inými sobotnými aktivitami (napríklad stretnutiami mládeže) poskytuje silný formálny základ pre poznávanie a bohoslužbu v našej cirkvi. A hoci sobotná škola, kázanie a vzájomné spoločenstvo sú dôležité (a v mnohom nezastupiteľné), prežívanie soboty treba obohatiť rôznymi ďalšími aktivitami a príležitosťami na poznávanie.

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Túžba vekov* od Ellen G. Whiteovej si prečítaj kapitolu „Sobota“ (DA 281–289; TV 189–195).

„Nijakým iným ustanovením, ktoré bolo zverené Židom, sa tento ľud nelíšil od okolitých národov ako práve sobotou. Boh chcel, aby sa jej zachovávaním stali aj jeho zvláštnymi ctiteľmi. Sobotu im mala byť znamením odluky od modloslužby a spojivom s pravým Bohom. No ak ľudia chcú zachovávať sobotu vo svätosti, musia byť sami posvätení. Keď Izraeliti dostali príkaz: *Pamätaj na sobotný deň, že ho máš svätiť*, Hospodin im tiež povedal: *Budete mi svätými ľuďmi* (2Moj 20,8; 2Moj 22,31 Roh). Len tak mohla mať sobota pre Izrael skutočný zmysel bohoslužobného znamenia.“ (DA 283; TV 190)

„Sobotu je teda znamením Kristovej posväcujúcej moci. Patrí všetkým, ktorých Kristus posväcuje. Sobotu ako znamenie jeho posväcujúcej moci patrí všetkým, čo sa skrze Krista stávajú časťou Božieho Izraela.“ (DA 288.289; TV 194)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Adventisti siedmeho dňa často uvažujú o tom, čo nie je vhodné robiť v sobotu. Vypracujte zoznam pozitívnych otázok, ktoré by nám pomohli zamerať sa na ideály, o ktorých sme hovorili v tejto lekcii a ktoré zdôrazňujú sobotu ako príležitosť poznávať Boha. Napríklad: „Čo z mojich sobotných aktivít mi pomáha lepšie poznávať, aký je Boh?“
2. Zamyslite sa nad uvedenými citátmi od Ellen Whiteovej. Naznačujú, že to, čo charakterizuje spoločenstvo ľudí zachovávajúcich sobotu, nie je formálne dodržiavanie soboty. Akí by mali byť tí, ktorí sú „účastníkmi Kristovej spravodlivosti“ a stali sa „svätými“? Čo to má spoločné so sobotou?
3. Akým spôsobom môžete obohatiť vaše prežívanie soboty? Identifikujte tri ciele, ktoré budú zamerané na to, čo by ste sa radi naučili vďaka zachovávaniu soboty v nasledujúcich dvanástich mesiacoch.

NEBO, VÝCHOVA A VEČNÉ POZNÁVANIE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 3,16; 1Ján 5,13; 1Tim 1,16; 1Kor 13,12; Zach 13,6

ZÁKLADNÝ TEXT

Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo a čo ani do ľudského srdca nevstúpilo, to pripravil Boh tým, čo ho milujú. (1Kor 2,9)

Aj keď slovo „škola“ mnoho ľudí spája výhradne s detstvom, stále viac sa dnes hovorí o celoživotnom vzdelávaní. Ľudia, ktorí už roky pracujú vo svojich odboroch, priebežne si dopĺňajú a rozširujú svoje znalosti a zručnosti, aby mohli odborne rásť a „posúvať sa“ vo svojej profesii ďalej. Čoraz populárnejšie sú aj takzvané „univerzity tretieho veku“. Zapájajú sa do nich seniori, ktorí si uvedomujú, že je pre nich dobré a prospešné, keď sa môžu ďalej vzdelávať a neustále rozširovať svoje poznanie.

V priebehu celého štvrtroka sme sa zamýšľali nad tým, že Boh, náš najlepší Učiteľ, nás pozýva do svojej školy. Do školy, ktorá sa netýka len detí a mladých ľudí, ale nás všetkých. Do školy, ktorú je možné definovať nielen ako „celoživotné vzdelávanie“, ale dokonca vzdelávanie, ktoré presahuje hranice nášho pozemského života. Ved' celý náš život a celé naše poznávanie by nás malo pripraviť na budúcnosť, ktorá nás čaká.

Podobné je to aj pri formovaní človeka vo výchovno-vzdelávacom procese. Každá škola predsa poskytuje množstvo informácií a veľa dobrých, praktických a užitočných vedomostí a zručností. Aký zmysel však pre človeka má, ak získa všetky tieto vedomosti, ale stratí večný život? Tento týždeň sa pozrieme, čo hovorí inšpirované slovo o najvyššom poznaní –, ktoré bude pokračovať a ktoré si budeme prehľbovať po celú večnosť. Pri tomto poznávaní budúcnosti budeme hovoriť o skutočnostiach, aké si dnes nevieme ani predstaviť.

SMRŤ – A ČO ĎALEJ?

Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život. (Ján 3,16)

Toto som napísal vám, čo veríte v meno Božieho Syna, aby ste vedeli, že máte večný život. (1Ján 5,13)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V 17. storočí francúzsky spisovateľ, filozof a vedec Blaise Pascal uvažoval o stave ľudstva. V jednom mal úplne jasno: Bez ohľadu na to, ako dlho človek žil (vtedy ľudia nežili veľmi dlho) a aký dobrý mal život (vtedy nemali život vôbec ľahký), skôr či neskôr zomrel.

Všetko, čo príde po smrti, bude trvať dlhšie, nekonečne dlhšie než krátke obdobie života, ktoré smrti predchádza. Podľa Pascala tým najdôležitejším poznáním, ku ktorému by sa mal človek dopracovať, je odpoveď na otázku, aký údel čaká mŕtvych. Pascal bol ohromený, keď si uvedomil, že všetci ľudia sa zaoberajú skôr „stratou postavenia alebo akousi domnelou urážkou ich cti“, ale vôbec nevenujú pozornosť otázke, čo sa stane, keď zomrú.

Pascal to vystihol presne. Preto nie div, že Biblia venuje toľko priestoru zaslúbeniam o tom, čo čaká v budúcnosti tých, ktorí našli spásu v Ježišovi.

Uvažuj o nasledujúcich textoch. Akú nádej v nich nachádzaš? Ján 6,54; Ján 3,16; 1Ján 5,13; 1Tim 1,16; Ján 4,14; Ján 6,40; Júda 1,21; Tít 3,7

Večný život má zmysel vo svetle kríža; vo svetle kríža nič iné nedáva zmysel *len* večný život. Stvoriteľ vesmíru, ten, ktorý „stvoril svet“ (Heb 1,2), ten, v ktorom „žijeme, hýbeme sa a sme“ (Sk 17,28), tento Boh sa vtelil do ľudského tela a v tomto tele zomrel... Načo? Prečo? Preto, že sa nakoniec rozložíme ako nejaké zviera, ktoré zrazilo auto?

Tu je dôvod, prečo sú v Novej zmluve zaslúbenia o večnom živote – *len večnosť* môže nahradiť všetko zlé, čo sme prežili. Milióny, ba ani miliardy rokov trvania krásnych chvíľ by nevyvážili desivé a zdrvujuce osudy, ktoré museli tu na zemi vytrpieť mnohí ľudia. Jediné *večnosť* môže všetko vyvážiť, pretože nekonečnosť je viac než konečnosť – a to nekonečne viac.

Pascal mal pravdu. Naša prítomnosť je v porovnaní s budúcnosťou veľmi obmedzená. Aké nerozumné je nepripraviť sa na večnosť, ktorá nás čaká.

APLIKÁCIA

- **Riešiš niekedy v živote, čo s tebou bude po smrti? Je to pre teba dôležité? Prečo? Čo by si povedal človeku, ktorý je voči takýmto otázkam ľahostajný?**

NOVÁ EXISTENCIA

¹⁰ Pánov deň príde ako zloděj. Vtedy sa nebesia s rachotom pominú, živly sa rozplynú v ohni a zem i jej diela budú súdené. ¹¹ Keď sa toto všetko má rozplynúť, akí musíte byť svätí a nábožní vo svojom správaní vy, ¹² čo túžobne očakávate príchod Božieho dňa, keď sa nebesia rozplynú v ohni a živly roztopia v páľave?! ¹³ Podľa jeho prislúbenia očakávame nové nebo a novú zem, v ktorých prebýva spravodlivosť. (2Pet 3,10–13)

„Zotrie im z očí každú slzu a smrť už viac nebude, ani smútok, ani nárek, ani bolesť už nebude, lebo čo bolo skôr, sa pominulo.“ (Zj 21,4) Čo hovorí tento text o našej novej existencii, v ktorej už nebude smrť, smútok ani bolesť?

Istý kresťan sa rozprával s priateľom o nádeji, ktorú dáva evanjelium, a o prislúbe večného života prostredníctvom Ježiša Krista. Ten človek na to zareagoval negatívne: „Večný život? Strašné pomyslieť! Úplne mi stačí našich 70 alebo 80 hrozných rokov. Kto by tak chcel žiť naveky? To by bolo peklo.“

Tento človek by mal pravdu, ale nepochopil, že večný život nie je pokračovaním tohto života. Kto by to chcel? Uvedený text hovorí, že staré veci pominuli a všetko bude nové.

Čo hovoria uvedené texty o novej existencii, ktorá nastane?

2Pet 3,10–13

Zj 21,1–6

- Z toho všetkého pre nás vyplýva dôležitá otázka: **Čo znamená mať účasť na tejto novej existencii? Čo môžeme urobiť, aby sme boli jej súčasťou? Ako si tým môžeme byť istí? Ktoré veci v našom živote by mohli brániť tomu, aby sme mali účasť na tom, čo nám Boh v Ježišovi zaslúbil?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

POTOM SA DOZVIEME...

Teraz vidíme len akoby v zrkadle, v záhade, ale potom z tváre do tváre. Teraz poznávam sčasti, ale potom budem poznávať tak, ako som bol spoznaný. (1Kor 13,12)

Preto nesúďte nič predčasne, kým nepríde Pán. On vynesie na svetlo, čo je skryté v tme, a odhalí zámery srdc. Potom každý dostane pochvalu od Boha. (1Kor 4,5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

„Nebesia sú školou, oblasťou jej štúdia je vesmír a nekonečný Boh je jej učiteľom. V Edene bolo zriadené odvetvie tejto školy, a keď bude plán vykúpenia zavŕšený, vyučovanie v rajskej škole bude obnovené.“ (Ed 301; Vých 257)

Možno aj ty – podobne ako väčšina ľudí – máš veľa otázok týkajúcich sa hriechu, utrpenia, chorôb, smrti a toho, prečo sa stalo to alebo prečo sa nestalo ono.

Množstvo otázok máme aj o prírode a všetkých jej záhadách. Vďaka neuveriteľnému pokroku nám veda pomohla lepšie poznať svet a vesmír ako celok, ale stále je veľmi veľa vecí, ktoré presahujú naše chápanie.

Od najjednoduchších foriem života po oblohu nad našimi hlavami, od pohybu subatomárnych častíc po špirálové galaxie vo vesmíre sme konfrontovaní s realitou, ktorá je omnoho väčšia a hlbšia, než dokážeme svojou myslou pochopiť, najmä vzhľadom na krátky čas, ktorý tu a teraz máme nato, aby sme si tieto veci preštudovali.

Keď budeme mať celú večnosť na poznávanie, množstvo záhad sa pre nás bezpochyby vyrieši.

Čo hovoria nasledujúce texty o tom, čo budeme poznávať, keď sa celá táto epizóda hriechu, utrpenia a smrti napokon skončí?

1Kor 13,12

1Kor 4,5

Dostali sme sľub, že pochopíme veci, ktoré sú nám zatiaľ skryté. Úžasné je aj to, že keď raz uvidíme a porozumieme veciam, ktoré sa teraz zdajú veľmi ťažké, nezostane nám nič iné, len chváliť Boha! Teraz je dôležité, aby sme sa držali viery, dôverovali Božím zaslúbeniam, žili podľa svetla, ktoré máme, a vytrvali až do konca. Dobrou správou je, že „všetko môžeme (zvládneme) v Kristovi“, ktorý nás posilňuje (Fil 4,13).

APLIKÁCIA

- **Ktoré otázky ťa najviac trápia? Čo sa ti teraz zdá úplne nepochopiteľné? Ako ti to, že dôveruješ Bohu vo veciach, ktorým rozumieš, pomáha dôverovať mu v tom, čomu zatiaľ nerozumieš?**

ŠKOLA V BUDÚCNOSTI

Ved' toto naše terajšie ľahké súženie nám získa nesmierne bohatstvo večnej slávy, keďže nehladáme na viditeľné, ale na neviditeľné; lebo viditeľné je dočasné, neviditeľné však večné. (2Kor 4,17–19)

Akú nádej ti dáva úvodný text? Čo by mohli byť niektoré z týchto neviditeľných večných skutočností, na ktoré čakáme a ktoré sú nám zaslúbené prostredníctvom Ježiša? Prečítaj si v tomto kontexte aj verše Zj 21,1.2; 2,7 a 7,14–17.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Bez ohľadu na to, aké zaslúbenia sú nám ponúkané v Ježišovi, bez ohľadu na množstvo dobrých dôvodov, ktoré máme, aby sme im verili, faktom zostáva, že Biblia nám poskytuje len náznaky, záblesky toho, čo nás čaká. Jedno, čím si však môžeme byť istí, je, že to bude skvelé. Len si predstav, aký úžasný a nádherný bude život bez ničivých účinkov hriechu!

Všetky naše bolesti, všetky naše trápenia, všetko to, s čím tu zápasíme, je následkom hriechu. Kristus prišiel, aby všetko napravil. Ježiš obnoví zem do stavu, v akom ju chcel mať Boh predtým, než prišiel hriech. V skutočnosti to bude ešte lepšie, pretože uprostred všetkej tej slávy budeme môcť vždy vidieť jazyky na Ježišových rukách a nohách – cenu nášho vykúpenia.

„Keď závoj, ktorý tu zatemňuje naše videnie, bude odstránený a naše oči uzrú krásny svet, z ktorého teraz zachytávame len záblesky cez mikroskop, keď budeme hľadiť na slávu nebies, ktorú teraz z diaľky skúmame akoby cez teleskop, keď bude náказа hriechu odstránená a celá zem sa objaví v *láskavosti Pána, nášho Boha* (Ž 90,17), aké študijné pole sa pred nami otvorí! Vedec tam bude môcť študovať záznamy stvorenia a nepostrehne už žiadne stopy po zákone zla. Bude môcť načúvať hlaholu prírody a nezačuje žiaden plačlivý tón ani podtón smútku. Vo všetkých stvorených veciach bude môcť rozoznať jediný rukopis – v obrovskom vesmíre vidieť veľkými písmenami napísané Božie meno a na zemi, mori a oblohe nezostane ani náznak zla.“ (Ed 303; Vých 258)

- Skús si predstaviť, aké to bude žiť večne v úplne novom svete, kde nebude nič z toho, čo nám tu sťažuje život. Čo si myslíš, aké to bude? Na čo sa obzvlášť tešíš?

APLIKÁCIA

VEĽKÝ UČITEĽ

³Od trónu som počul mohutný hlas: „Pozri, Boží stánok medzi ľuďmi. Boh bude s nimi prebývať a oni budú jeho ľuďom; on sám, ich Boh, bude s nimi. ... ²²Chrást som však v ňom nevidel, lebo jeho chrámom je Pán, všemohúci Boh a Baránok. (Zj 21,3,22)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako sme videli celý tento štvrtok, jedným z hlavných aspektov Kristovej služby tu na zemi bolo to, že pôsobil ako Učiteľ. Od začiatku svojej služby, či už prostredníctvom činov alebo skutkov, Ježiš učil svojich nasledovníkov pravdy o sebe, o Otcovi, o spasení a o nádeji, ktorá nás čaká (pozri Mat 5,2; Mar 4,2; Luk 19,47; Ján 6,59).

Ak prelistujete ktorékoľvek evanjelium, zistíte, že Ježiš učil často. Aj teraz nás učí prostredníctvom svojho Slova. Na novej zemi bude toto vyučovanie pokračovať. Predstavte si, aké to bude úžasné vo svete bez hriechu a všetkých obmedzení, ktoré so sebou prináša.

Zamysli sa ešte raz nad úvodným textom (Zj 21,3,22). Naša večnosť v ňom nie je spojená len s dokonalým prostredím, ale hlavne s osobnou prítomnosťou nášho najlepšieho Učiteľa. Na čo sa do Božieho kráľovstva tešíš ty? Prečo?

„Náplňou života vo večnom bezčasí bude stále slávnejšie poznávanie Boha a jeho Syna, Ježiša Krista. Čím obsiahlejšie bude toto poznanie, tým väčšia bude láska, úcta a šťastie. Čím viac budú ľudia poznávať Boha, tým viac budú obdivovať jeho povahu. Keď im Spasiteľ bude postupne odhaľovať bohatstvo vykúpenia a úžasné skutky vykonané vo veľkom spore so satanom, srdcia vykúpených prejavia ešte väčšiu lásku a ešte radostnejšie sa im v rukách rozozvučia zlaté harfy. V mohutnom chválospeve sa k nim pripoja *desaťtisíce desaťtisícov a tisíce tisícov* hlasov nebešťanov...“

Veľký spor medzi dobrom a zlom sa skončil. Nieto už hriechu ani hriešnikov. Celý vesmír je čistý. V celom nekonečnom stvorení vládne súlad a šťastie. Od toho, ktorý všetko stvoril, prúdi život, svetlo, blaho do všetkých strán bezmedzného priestoru. Od najmenšieho atómu až po najväčšie vesmírne telesá, všetko živé i neživé v neskonalej kráse a v dokonalej radosťi hlása, že Boh je láska.“ (GC 678; VSV 485)

APLIKÁCIA

- Nikto z nás si nevie úplne predstaviť, aké bude prežívať večnosť v bezprostrednej blízkosti nášho Pána, Záchrancu a Učiteľa. Aké otázky by si mu položil? Čo by si si prial, aby ti lepšie vysvetlil a objasnil? V akej oblasti by si sa chcel od neho v priebehu večnosti viac učiť?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Výchova* si prečítajte kapitolu „Škola budúcnosti“ (Ed 301–309; *Vých* 257–264) a v knihe *Veľký spor vekov* kapitolu „Vŕňazstvo lásky“ (GC 662–678; VSV 474–485).

„Lev, ktorého sa teraz bojíme, si potom ľahne vedľa baránka. Všetko na novej zemi bude v dokonalej harmónii. Stromy na novej zemi budú rovné a vysoké, bez deformácie...“

Všetko, čo je v našom pozemskom domove krásne, nech nám pripomína náš nebeský domov a jeho krištáľovo čistú riekku a zelené polia, stromy kníšuče sa vo vetre a svieže pramene, žiariace mesto a spevákov v bielych rúchach – onen svet plný nádhery, ktorý žiadny maliar nedokáže namalovať a žiadny smrteľný jazyk opísať. Skúste popustiť uzdu fantázii a predstavte si domov spasených – a nezabudnite, že bude krajší, než si vaša najbujnejšia fantázia vie predstaviť.“ (Ellen Whiteová, *Heaven*, str. 133.134)

„Niektorí ľudia z obavy, aby život vykúpených nechápali príliš materiálne, snažia si všetky biblické výroky o budúcom domove vykladať duchovne. Ježiš Kristus svojich učeníkov ubezpečil, že odchádza, aby im v Otcovom dome pripravil príbytky. Kto verí tomu, čo Božie slovo učí, smie vedieť niečo o nebeských príbytkoch... Ľudská reč nemá pojmy, aby mohla vystihnúť odmenu, ktorá čaká spravodlivých. Pochopia ju len tí, ktorí ju dostanú. Rozum smrteľného človeka nemôže pochopiť slávu Božieho raja.“ (GC 674.675; VSV 483)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ PREMÝŠĽANIE

1. Spolu s Pascalom rozmýšľajte o ľuďoch, ktorí sa nezaujímajú o večnosť. Čo si myslíte, prečo je to tak? Prečo majú taký iracionálny prístup?
1. Zamyslite sa nad tým, prečo je pre našu vieru nádej na večný život taká dôležitá. Prečo bez tejto nádeje naozaj nemáme nič?
1. Zamyslite sa nad všetkými neuveriteľnými záhadami, ktoré existujú vo svete prírody. Či je to biológia, geológia, astronómia, fyzika alebo chémia – vo všetkých oblastiach je všetko oveľa zložitejšie, než si ľudia pôvodne mysleli. Napríklad, vedci už nehovoria o „jednoduchých formách života“, pretože, ako sa ukázalo, ani najjednoduchšie formy života nie sú v konečnom dôsledku vôbec jednoduché. Zdá sa, že každý nový objav a pokrok prináša viac otázok, na ktoré je potrebné hľadať odpoveď. Ako nám to všetko pomáha pochopiť, čo všetko sa budeme učiť v „škole budúcnosti“?

POUŽITÉ SKRATKY

BIBLICKÉ PREKLADY

Štandardne je v lekciiach použitý Slovenský ekumenický preklad (Vydala Slovenská biblická spoločnosť, 2008).

Keď je použitý iný preklad, je pri odkaze na verš uvedená jedna z nasledujúcich skratiek:

SEvP	Biblia – Písmo Sväté Starej a Novej zmluvy (Vydala Slovenská evanjelická cirkev a. v., 1979)
Roh	Svätá Biblia (z pôvodných jazykov preložil Prof. Jozef Roháček, 1951)
RKC	Sväté Písmo Starého a Nového zákona (Vydal Spolok sv. Vojtecha, 1995)

DIELA ELLEN WHITEOVEJ

Pri slovenských prekladoch diel Ellen Whiteovej je uvádzané stránkovanie prvého vydania z Vydavateľstva Advent-Orion.

Skratka

Anglický názov

AG	God's Amazing Grace
AH	The Adventist Home
CG	Child Guidance
COL	Christ's Object Lessons
CT	Counsels to Parents, Teachers and Students
DA	The Desire of Ages
ED	Education
FW	Faith and Works
HC	Our High Calling
MH	The Ministry of Healing
ML	My Life Today
PP	Patriarchs and Prophets
RC	Reflecting Christ
SD	Sons and Daughters of God
T	Testimonies for the Church
TE	Temperance
BC	The SDA Bible Commentary

Skratka

Slovenský názov

PP	Patriarchovia a proroci, Na úsvite dejín
PK	Proroci a králi, Zo slávy do tieňa
TV	Túžba vekov, Cesta lásky
SA	Skutky apoštolov, Poslovia nádeje
VS	Veľký spor vekov, Z tieňa do slávy

KP	Kristove podobenstvá
CK	Cesta ku Kristovi
Vých	Výchova
CZ	Cesta ku zdraviu a životnej harmónii

Navštívte nás na webovej stránke: <http://www.absg.adventist.org>

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii (GK) Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri GK.

ZÁPADY SLNKA

Poznámka k údajom o západe slnka:

Údaje o západe slnka sú prevzaté z hviezdárskej ročenky a zodpovedajú polohe 19° východne od nultého poludníka a 49. rovnobežke, čo je poloha mesta Martin. (Pre mesto Košice – 8 minút, pre Bratislavu + 11 minút.)

PLÁN TEMATICKÝCH SOBÔT, TÝŽDŇOV A ZBIEROK V ROKU 2020

	Téma soboty	Zbierka	VS
Október			
3.10.	Deň modlitby a pôstu	Zbierka pre EUD	28
10.10.	Deň kazateľskej služby		
17.10.	Deň daru prorocstva		
24.10.	Sobota stvorenia		
31.10.			
November			
7.11.	Modlitebný týždeň - začiatok		
14.11.	Modlitebný týždeň - ukončenie a zbierka pre projekty Globálnej misie	Zbierka MT pre GK	100
21.11.			
28.11.			
December			
5.12.	Deň kresťanského správcovstva		
5.12.	Zbierka pre potreby DC ADRA SR	Zbierka pre DC Adra SR	43
12.12.			
19.12.			
26.12.	Zbierka 13. soboty pre Juhoázijskú divíziu	Zbierka 13. soboty	13

Informácie pre pokladníkov zboru - misijné zbierky sú odoslané na účet príslušného združenia a zbierky s osobitným určením majú uvedenú prvú časť variabilného symbolu v stĺpci VS, druhá časť variabilného symbolu je číslo zboru.

INTERNETOVÉ STRÁNKY SOBOTNEJ ŠKOLY

<http://sobotnaskola.casd.sk>

Základné informácie o sobotnej škole – Aktuálne lekcie vo formáte pdf
– Učiteľské lekcie a doplnkové materiály – Predstavenie misijných projektov – Podnety na modlitby

Tému Štúdia Biblie dopĺňa televízna relácia Biblia pre dnešok na **www.HopeTV.cz** vždy od pondelka v archíve a v piatok od 19.30 h vo vysielaní.

Adresy zborov Slovenského združenia CASD

ZBOR	PSČ	ADRESA	ZAČIATOK BOHOSLUŽBY	
1. Bánovce n/Bebravou	957 01	SNP 637/10	9:30	13:00
2. Banská Bystrica 1	974 01	Rudlovska cesta 37	9:00	-
3. Banská Bystrica 2	974 01	Kollárova 18	9:00	-
4. Banská Štiavnica	969 00	ZUŠ, nám. Sv. Trojice	9:00	-
5. Blatné Remety	072 44	č.130	9:00	12:30
6. Bratislava 1	821 04	Cablkova 3	9:30	14:00
7. Bratislava 2	811 08	Ferienčíkova 5	9:30	-
8. Bratislava Dúbravka	841 01	Zborový dom ECAV, M.S. Trnavského 2/A	9:30	-
9. Bratislava Petržalka	851 05	Wolkrova 4	10:00	-
10. Brezno	977 01	Štúrova 19	10:00	-
11. Čadca	022 01	Kukučínova 1069/25	9:30	13:00
12. Čakanovce	044 45	č. 63, pošta Bidovce	9:00	13:30
13. Červenica	082 07	č. 74, pošta Tuhrina	9:00	-
14. Filakovo	986 01	Ružová 47	9:00	13:00
15. Gerlachov	059 42	Lúčna 188	9:00	14:30
16. Kežmarok	060 01	Hradná 24	9:30	13:00
17. Košice 1	040 01	Tajovského 8	9:00	15:00
18. Košice 2	040 01	Hlavná 68	9:00	-
19. Krupina	963 01	SNP 2	9:00	-
20. Levice	934 01	J. Bottu 2	9:30	13:30
21. Liptovský Hrádok	033 01	Hurbanova 221	9:00	-
22. Liptovský Mikuláš	031 01	1. mája 89	9:30	13:00
23. Lučenec	984 01	Námestie Artézskych prameňov 49	9:30	14:00
24. Markuška	049 34	Markuška 9	9:00	13:30
25. Martin	036 01	Viliama Paulinyho Tótha 2	9:30	-
26. Michalovce	071 01	Hviezdoslavova 20	9:00	13:00
27. Myjava	907 01	Brestovec 97	10:00	-

28. Nitra 1	949 01	F. Mojtu 10	10:30	13:30
29. Nitra 2	949 05	Novozámocká 6	9:30	14:00
30. Nové Zámky	940 63	Dostojevského 26	9:30	13:00
31. Piešťany	921 01	Zavretý kút 113	9:30	14:00
32. Poprad	058 01	Ul. Fraňa Kráľa 21	9:15	13:30
33. Poproč	044 02	Nová 7	9:00	-
34. Považská Bystrica	017 01	Centrum 28/33	9:30	-
35. Prešov	080 01	Štefánikova 12	9:30	-
36. Prievidza	971 01	Garbiarska 32	9:30	-
37. Púchov	020 01	ul. 1 mája 878/24	9:30	-
38. Rakúsy – Osada	059 76	Modlitebňa CASD	9:00	14:00
39. Rankovce	044 46	Rankovce 107/A	9:30	13:00
40. Revúca	050 01	Muránska cesta 34	9:00	13:00
41. Rimavská Sobota	980 42	v Rimavskej Seči u Žilkovcov, tel.: 0907 705 106	10:00	-
42. Rožňava	048 01	Jasná ul. 13	9:00	13:00
43. Sereď	926 01	Školská 1	9:00	13:30
44. Spišská N. Ves	052 01	Školská 22	9:30	13:00
45. Topoľčany	955 01	Železničiarska 22	9:30	13:00
46. Trenčín	911 01	Horný Šianec 17	9:00	13:30
47. Trnava	917 00	Kapitulská 23	9:00	14:00
48. Vadovce	916 13	č. 261	9:30	14:00
49. Zlaté Moravce	953 01	Hollého 10	9:30	-
50. Zvolen	960 01	Sokolská 10	9:30	-
51. Žiar nad Hronom	965 01	u Dušana Šárköziho, tel.: 0904 953 710	10:00	-
52. Žilina	010 01	Škultétyho 7	9:30	13:00

Zaujalo ma:

Zaujalo ma:

Zaujalo ma: